

Budsjett 2011

© **Norges forskningsråd 2011**

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles via internett:

www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Grafisk design omslag: Design et cetera AS

Foto/ill. omslagsside:

Trykk: 07 Gruppen/Norges forskningsråd

Opplag: 400

Oslo, februar 2011

ISBN 978-82-12-02896-8 (trykksak)

ISBN 978-82-12-0287-5 (pdf)

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	5
1 Inntekter	6
1.1 FoU-inntekter.....	6
1.2 Inntekter til administrasjon	7
2 Fordeling av budsjettet.....	8
2.1 Fordeling på virkemidler	8
2.2 Forskningsmeldingens prioriteringer.....	9
2.3 Fordeling på divisjoner og staber	11
2.4 Fordeling på MRS-målene.....	12
3 Departementene	15
3.1 Kunnskapsdepartementet.....	15
3.2 Kunnskapsdepartementet – fondene	20
3.3 Nærings- og handelsdepartementet.....	22
3.4 Olje- og energidepartementet	26
3.5 Fiskeri- og kystdepartementet.....	27
3.6 Landbruks- og matdepartementet	29
3.7 Miljøverndepartementet.....	31
3.8 Helse- og omsorgsdepartementet.....	34
3.9 Utenriksdepartementet.....	35
3.10 Samferdselsdepartementet	36
3.11 Kommunal- og regionaldepartementet	37
3.12 Arbeidsdepartementet	38
3.13 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.....	39
3.14 Justis- og politidepartementet	39
3.15 Finansdepartementet	40
3.16 Kulturdepartementet	40
3.17 Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet	40
4 Virkemidler, programmer og aktiviteter	43
4.1 Programmer	43
4.2 Frittstående prosjekter	60
4.3 Infrastruktur og institusjonelle tiltak	66
4.4 Nettverkstiltak	71
4.5 Diverse FoU-relaterte aktiviteter	75
4.6 Felleskostnader	77
5 Divisjoner og enheter	79
5.1 Divisjon for energi, ressurser og miljø	79
5.2 Divisjon for innovasjon	83
5.3 Divisjon for samfunn og helse.....	89
5.4 Divisjon for vitenskap.....	95
5.5 Administrasjonsdivisjonen	101
5.6 Administrerende direktørs stab.....	105

Vedlegg 1. Oversikt over departementenes deltagelse i programmer i 2011, med angivelse av alle finansierende departement.

Vedlegg 2. Oversikt over alle programmer og aktiviteter, sortert etter virkemiddel, hovedaktivitet og program/aktivitet, årets og disponibelt budsjett 2011.

Innledning

Definisjoner og inndelinger

Dette dokumentet – Budsjettbok 2011 – gir en samlet fremstilling av Forskningsrådets inntekter i 2011 så langt disse er kjent pr 1. januar 2011. Dokumentet gir først en overordnet beskrivelse av de samlede inntekter. Deretter en redegjørelse for inntektene fra det enkelte departementet, hvilke føringer som er knyttet til inntektene, og Forskningsrådets fordeling av disse på divisjoner og enheter i Forskningsrådet. Til slutt gis det en detaljert redegjørelse for hvordan divisjonene og enhetene har anvendt de tildelte midler på aktiviteter og programmer. Hovedstyret vedtok budsjett 2011 på sitt møte i desember 2010. Fordelingene mellom divisjonene, og divisjonenes forslag til fordeling av de tildelte rammer, er i all hovedsak fastsatt gjennom statsbudsjettet og departementenes tildelingsbrev, som i sin tur i stor grad er basert på Forskningsrådets budsjettforslag.

Forskningsrådets budsjett 2011 er på 7,25 mrd. kroner. Forskningsrådets inntekter og utgifter inndeles etter ulike dimensjoner. Et hovedskille på inntektssiden er distinksjonen mellom midler til FoU-formål og midler til administrasjonsformål. I 2011-budsjettet utgjør inntekter til FoU-formål 6,99 mrd. kroner, mens inntekter til drift av Forskningsrådets administrasjon utgjør 258,5 mill. kroner. Deler av inntektene til FoU-formål benyttes også til administrasjon. Forskningsrådets inntekter kommer fra 16 ulike departement, fra alle departement unntatt Forsvarsdepartementet. Inntektene fra Fondet for forskning for nyskaping er i denne sammenheng å betrakte som midler fra Kunnskapsdepartementet. Forskningsrådet mottar i tillegg noen midler fra private og offentlige kilder som ikke bevilges over statsbudsjettet. Disse omtales som diverseinntekter. Forskningsrådet får også tilsagnsfullmakter over enkelte departement. Dette er en fullmakt til å tildele prosjektbevilgninger inntil et visst nivå ut over den inntekt Forskningsrådet har mottatt. Forskningsrådet regnskapsfører tilsagnsfullmakten som en inntekt det året den blir gitt. En videreført tilsagnsfullmakt inntektsføres ikke.

På utgiftssiden inndeles budsjettet i virkemidler, hovedaktiviteter og aktiviteter. Dette utgjør en hierarkisk inndeling hvor midlene telles en gang. På øverste nivå er dette en inndeling etter program, frittstående prosjekter, infrastruktur og institusjonelle tiltak, nettverkstiltak, diverse FoU-relaterte aktiviteter m.m. I tillegg inndeles utgiftssiden etter en rekke forskningspolitiske dimensjoner, hvor forskningsmeldingens hovedprioriteringer utgjør den viktigste. I Budsjett 2011 vil utgiftene inndeles etter den nye forskningsmeldingen Klima for forskning. Utgiftsbudsjettet inndeles også etter den organisatoriske inndelingen i Forskningsrådet.

I Budsjettbok 2011 redegjøres det for tre budsjett-typer. Dette er Årets budsjett 2010, Revidert 2010, og Budsjett 2011. Årets budsjett 2010 er inntekter og utgifter gitt gjennom Statsbudsjett 2010 og departementenes tildelingsbrev, slik disse er kjent pr 1. januar 2010. Revidert budsjett 2010 består av Årets budsjett 2010 pluss tildelinger gitt gjennom året 2010. Revidert budsjett ligger svært tett opp mot det som vil bli de regnskapsførte inntekter i 2010. Disse er ikke identisk, siden enkelte mindre inntekter ikke tas med i revidert budsjett. Budsjett 2011 tilsvarer typemessig årets budsjett, men omhandler inneværende års budsjett.

1 Inntekter

1.1 FoU-inntekter

Forskningsrådets bevilgning til FoU-formål fra departementene får en vekst på 71 mill. kroner i 2011 sett i forhold til Revidert budsjett 2010, eller en vekst på 181 mill. kroner sett i forhold til Årets budsjett 2010, eller en vekst på 241 mill. kroner sett i forhold til Årets budsjett 2010 når en samtidig tar hensyn til tekniske korrigeringer. Dette gir et samlet budsjett til FoU-formål på 6,99 mrd. kroner i 2011. I tillegg kommer administrasjonsbevilgningen fra Kunnskapsdepartementet på 258,5 mill. kroner. Den store forskjellen mellom veksten i forhold til revidert og årets budsjett kommer av at det i revidert budsjett ble gitt 70 mill. kroner over NHD og OED til Maroff og DEMO2000 fra Verftspakken. De tekniske korrigeringene er knyttet til at Små driftsmidler og midler til Klimasenteret i Bergen nå går direkte til UoH-sektoren.

Tabell 1.1. Budsjett 2011 fordelt på FoU-inntekter og administrasjonsinntekter. 1000 kroner.

	Årets	Revidert	St. prp. nr. 1	Økning	Økning	Endring pst	Endring pst
	budsjett	budsjett	budsjett	Årets 2010	Rev 2010	Årets 2010	Rev 2010
	2010	2010	2011	Bud 2011	Bud 2011	Bud 2011	Bud 2011
FoU-inntekter fra departementer	6 685 393	6 795 793	6 866 950	181 557	71 157	2,7 %	1,0 %
Diversinntekter	135 167	158 414	123 893	-11 274	-34 521	-8,3 %	-21,8 %
Sum FoU-inntekter	6 820 560	6 954 207	6 990 843	170 283	36 636	2,5 %	0,5 %
KDs administrasjonsbevilgning	250 720	250 720	258 492	7 772	7 772	3,1 %	3,1 %
Andre inntekter og avsetninger	2 000	2 000	2 000	0	0	0,0 %	0,0 %
Sum FoU-inntekter	252 720	252 720	260 492	7 772	7 772	3,1 %	3,1 %
Totalt	7 073 280	7 206 927	7 251 335	178 055	44 408	2,5 %	0,6 %

For Forskningsrådet innebærer statsbudsjettet en viss vekst til hovedprioriteringene fra Budsjettforslag 2011. Det er gitt vekst til hovedprioriteringen Åpen arena (FRIPRO) med 60 mill. kroner og Vitenskapelig utstyr og forskningsinfrastruktur med 136 mill. kroner. Hovedprioriteringen Mer forskning i næringslivet videreføres i nullvekst, og på hovedprioriteringen Klima og energi er det en viss reduksjon, selv om det gis midler til et nytt polarforskningsprogram med 45 mill. kroner. Det gis vekst på enkelte områder innenfor næringsrelevant forskning, som for eksempel til et nytt SFI knyttet til miljøteknologi, en svak justering av BIA og noe mer til Mat-programmet. Dette utjevnes imidlertid av flere reduksjoner på andre næringsrelevante satsinger. Deler av veksten mot enkeltområder innebærer en omprioritering i nullvekst.

På øvrige områder er det også enkelte endringer. Basisbevilgningene kompenseres for prisstigning unntatt for de teknisk-industrielle instituttene, det er en viss reduksjonen i innsatsen knyttet til nullvekstnivå på Klimaforliket innenfor fornybar energi (særlig knyttet til SD), det er en tilpasning av nivå på Nærings-Phd, det gis en viss vekst til utdanningsforskningen, både KRD og LMD trekker seg helt ut av kommersialiseringsaktiviteten FORNY2020, det gis en viss vekst til utvalgte helseforskningsprogrammer fra HOD, og UD styrker forskningen knyttet til Forskningsrådets rolle som global partner.

Tabell 1.2. FoU-inntekter til Forskningsrådet over statsbudsjettet 2010 - 2011. 1000 kroner.

	Årets budsjett	Revidert budsjett	St. prp. nr. 1 budsjett	Økning Årets 2010 Bud 2011	Økning Rev 2010 Bud 2011	Endring pst Årets 2010 Bud 2011	Endring pst Rev 2010 Bud 2011
	2010	2010	2011	Bud 2011	Bud 2011	Bud 2011	Bud 2011
Kunnskapsdepartementet	1 515 616	1 529 056	1 509 685	-5 931	-19 371	-0,4 %	-1,3 %
Kunnskapsdepartementet - Fondene	1 088 710	1 093 082	1 247 818	159 108	154 736	14,6 %	14,2 %
Nærings- og handelsdepartementet	1 307 000	1 326 375	1 337 000	30 000	10 625	2,3 %	0,8 %
Olje- og energidepartementet	741 000	791 400	722 000	-19 000	-69 400	-2,6 %	-8,8 %
Fiskeri- og kystdepartementet	342 100	342 100	344 060	1 960	1 960	0,6 %	0,6 %
Landbruks- og matdepartementet	426 909	442 092	440 923	14 014	-1 169	3,3 %	-0,3 %
Miljøverndepartementet	314 345	314 345	322 837	8 492	8 492	2,7 %	2,7 %
Helse- og omsorgsdepartementet	250 294	252 284	271 388	21 094	19 104	8,4 %	7,6 %
Utenriksdepartementet	225 248	230 315	230 073	4 825	-242	2,1 %	-0,1 %
Samferdselsdepartementet	189 200	189 200	150 800	-38 400	-38 400	-20,3 %	-20,3 %
Arbeidsdepartementet	115 575	115 575	118 575	3 000	3 000	2,6 %	2,6 %
Kommunal- og regionaldepartementet	91 700	91 700	90 200	-1 500	-1 500	-1,6 %	-1,6 %
Barne- likestilling- og inkluderingsdep.	27 400	27 400	27 400	0	0	0,0 %	0,0 %
Finansdepartementet	16 800	16 916	18 800	2 000	1 884	11,9 %	11,1 %
Justisdepartementet	13 700	13 700	10 000	-3 700	-3 700	-27,0 %	-27,0 %
Kulturdepartementet	5 417	5 424	10 762	5 345	5 338	98,7 %	98,4 %
Fornyings- og adm.- og kirkedep.	14 379	14 829	14 629	250	-200	0,0 %	0,0 %
Sum departementsinntekter	6 685 393	6 795 793	6 866 950	181 557	71 157	2,7 %	1,0 %
Diverseinntekter	135 167	158 414	123 893	-11 274	-34 521	-8,3 %	-21,8 %
Totale inntekter	6 820 560	6 954 207	6 990 843	170 283	36 636	2,5 %	0,5 %

1.2 Inntekter til administrasjon

Administrasjonsbudsjettet dekker Forskningsrådets administrative virksomhet, dvs. lønn og øvrige personalkostnader, IT, leie av lokaler og andre driftskostnader. Administrasjonsbudsjettet dekkes av en egen administrasjonsbevilgning fra KD og fra refusjoner fra FoU-budsjettet fra alle departementer. Kunnskapsdepartementet har bevilget 258,5 mill. kroner over kap. 285 til Forskningsrådets administrasjon. Dette innebærer en vekst på 7,7 mill. kroner fra 2010. Refusjonene fra FoU-budsjett kommer over rekke ulike programmer og aktiviteter finansiert fra samtlige departementer som bidrar med FoU-inntekter til Forskningsrådet. Refusjonsinntektene utgjør 174 mill. kroner i 2010. Veksten er først og fremst knyttet til fullrefusjonsstillinger, det vil si helt spesifikke oppgaver pålagt av departementene. Se for øvrig kapittel 5.

Tabell 1.3. Administrasjons budsjett 2010, inntekter til administrasjon. 1000 kroner

	Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring revidert 2010-2011
Bevilgning fra KD	250 720	250 720	258 492	7 772
Programrefusjoner	163 150	163 150	174 274	11 124
Andre inntekter	2 000	2 000	0	-2 000
Sum	415 870	415 870	432 766	16 896

2 Fordeling av budsjettet

2.1 Fordeling på virkemidler

Forskningsrådets aktiviteter og programmer er inndelt i ulike hovedaktiviteter som igjen samles i ulike virkemidler. Tabellen under viser hvordan Forskningsrådets FoU-inntekter fordeler seg på virkemidler og hovedaktiviteter. Nedenfor følger en kort gjennomgang av de viktigste endringene fra 2010 til 2011.

Tabell 2.1. FoU-budsjett 2010 fordelt på virkemidler og hovedaktiviteter.. 1000 kroner.

	Årets budsjett	Revidert budsjett	St. prp. nr. 1 budsjett	Endring Rev. Bud.	Endring prst Rev. Bud.
	2010	2010	2011	2010-11	2010-11
Brukerstyrte innovasjonsprogr	1 013 492	1 087 883	1 003 381	-84 502	-8 %
Grunnforskningsprogrammer	253 823	257 274	172 366	-84 908	-33 %
Handlingsrettede programmer	802 671	820 908	895 963	75 055	9 %
Store programmer	1 308 168	1 316 836	1 303 580	-13 256	-1 %
Programmer	3 378 154	3 482 901	3 375 290	-107 611	-3 %
Fri prosjektstøtte	475 391	480 441	521 820	41 379	9 %
Andre grunnforskningsprosjekt	74 335	74 841	91 720	16 879	23 %
Internasjonal prosjektstøtte	82 178	83 984	78 578	-5 406	-6 %
Andre frittstående prosjekter	153 050	153 180	94 345	-58 835	-38 %
Frittstående prosjekter	784 954	792 446	786 463	-5 983	-1 %
Basisbevilgninger	850 889	853 192	882 279	29 087	3 %
Strategisk institusjonsstøtte	217 465	217 465	184 370	-33 095	-15 %
SFF/SFI/FME	540 360	540 360	578 060	37 700	7 %
Vitensk, utstyr, datab., saml	210 900	271 423	335 400	63 978	24 %
Andre infrastruktureltiltak	99 490	99 490	99 345	-145	0 %
Infrastruktur og inst. tiltak	1 919 104	1 981 929	2 079 454	97 525	5 %
Systemtiltak	221 950	222 100	208 950	-13 150	-6 %
Nasj. stimul.tiltak,møteplass	38 500	40 999	37 800	-3 199	-8 %
Internasjonale nettverkstiltak	179 100	202 370	173 697	-28 673	-14 %
Nettverkstiltak	439 550	465 470	420 447	-45 023	-10 %
Inform./formdl./ publisering	68 768	69 548	69 890	342	0 %
Planlegging/utredn./evaluering	47 275	55 347	57 163	1 816	3 %
Diverse FoU-rel. aktiviteter	116 043	124 895	127 053	2 158	2 %
				0	
Disposisjonsfond	15 249	-14 184	14 747	28 931	-204 %
Sekretariater	39 620	41 820	37 100	-4 720	-11 %
Forvaltning	127 886	78 931	150 289	71 358	90 %
Andre aktiviteter	167 506	120 751	187 389	66 638	55 %
Totalt	6 820 560	6 954 207	6 990 843	36 636	1 %

Brukerstyrte programmer fremstår samlet med en nedgang, selv om det har kommet noe vekst til BIA og Mat-programmet. Reduksjonen er knyttet til at veksten til DEMO 2000 og MAROFF i

Revidert nasjonalbudsjett 2010 ikke ble videreført i Statsbudsjett 2011, og til reduksjonen i SMARTRANS for 2011. *Grunnforskningsprogrammene* videreføres i nullvekst. Nedgangen er knyttet ene og alene til utfasingen av Det internasjonale polaråret (IPY). *Handlingsrettede programmer* får en viss vekst knyttet til Utdanning 2000, Velferd, arbeid og migrasjon (VAM), Russlandprogrammet, Hav og kysten, Globalpartner og deler av ny polarforskningsatsing. *Store program* framviser en reduksjon først og fremst SDs reduksjon på RENERGI, NORKLIMA og VERDIKT.

Fri prosjektstøtte har blitt gitt betydelig vekst gjennom midler fra Fondet og KD. *Andre grunnforskningsprosjekter* har fått vekst gjennom satsingen i tilknytning til Grunnlovsjubileet. *Internasjonal prosjektstøtte* har en viss reduksjon som følge av en justering av satsing på aktiviteten knyttet til Strålevern i EUs 7. RP. *Andre frittstående prosjekter* har en betydelig reduksjon knyttet til reduksjonen i Nærings-Phd-satsingen, for å tilpasse denne aktiviteten mer i samsvar med det årlige behovet.

Rammen til *Basisbevilgninger* øker noe. Det er gitt priskompensasjon til alle instituttgruppene, bortsett fra de teknisk-industrielle instituttene. *SFI-satsingen* øker i tråd med opptrappingsplanen for 2. runde med SFI. *Strategisk institusjonsstøtte* er redusert som følge av blant annet kuttet på strategiske universitetsprogram (SUP). *Vitenskapelig utstyr* øker betydelig som følge av opptrappingen av fondstildelingen knyttet til forskningsinfrastruktur. *Andre infrastrukturtiltak* videreføres på samme nivå.

Systemtiltak har en liten reduksjon knyttet til kommersialiseringstiltaket FORNY. Nasjonale stimuleringsstiltak videreføres på samme nivå. *Internasjonaliseringstiltak* reduseres noe som følge av avslutningen av IPY. *Disposisjonsfond* er ufordelte midler fra OED som skal brukes til strategiske fellesfunksjoner, informasjon og internasjonalisering, pluss enkelte andre midler som gis en foreløpig plassering på denne posten. Det negative beløpet i Revidert budsjett 2010 reflekterer tekniske justeringer gjennom året.

Særskilte forvaltningsoppdrag er ordninger finansiert av departementene som er administrert av Forskningsrådet, men hvor divisjonsstyret ikke har et faglig ansvar. For tiden gjelder dette Finansmarkedsfondet, Designdrevet innovasjon (DIP), Mat-SLF og Skogfondet. Forskningsrådet har sekretariatsansvar for flere organer med statlig finansiering, slik som Teknologirådet, OG21, Klima21, Kilden Nasjonale etiske komiteer, SkatteFUNN.

2.2 Forskningsmeldingens prioriteringer

I tabellen nedenfor er Forskningsrådets budsjett fordelt på de ni målområdene i meldingen. I avgrensningen av de ulike målområdene er det lagt vekt på å spesifisere hvordan målene relateres til ulike deler av Forskningsrådets budsjett, samtidig som det er forsøkt å unngå for stort overlapp mellom de ulike områdene. Det er lagt vesentlig vekt på hvor forskningsmeldingen selv har omtalt Forskningsrådets aktiviteter. Tallene baserer seg på en vurdering av de enkelte programmer og aktiviteters bidrag til de ulike målområder uten å ha vurdert hvert enkelt prosjekt tilknyttet programmet. Forskningsrådet arbeider med en slik mer detaljert og presis vurdering av innsatsen. Dette vil komme på et senere tidspunkt. En slik mer detaljert vurdering vil kunne gi en viss endring av tallene.

Budsjett 2011 innebærer størst innsats i forhold til Strategisk næringsrelevant forskning, Globale utfordringer og Velfungerende forskningssystem. Dette kommer dels av at dette er prioriterte områder, men også at fordi det er gitt meget vide definisjoner av disse områdene. Veksten på de to første områdene kommer som følge av veksten gitt gjennom oppfølgingen av Klimaforliket, først og fremst mot fornybar energi, men også noe mot klimaforskning. Også et Velfungerende

forskningssystem utviser en viss vekst som følge av veksten til forskningsinfrastruktur. På de øvrige områdene er det mindre endringer.

Tabell 2.2 FoU-budsjett 2010 fordelt på målområdene i forskningsmeldingen Klima for forskning, 1000 kroner.

Beløp i 1000 kroner	Sum departementer	
	Rev. Bud	Budsjett
	2010	2011
Globale utfordringer	1 899 597	1 852 620
Bedre helse og helsetjenester	650 912	657 523
Velferd og forskningsbasert profesjonsutøvelse	386 580	413 425
Kunnskapsbasert næringsliv i hele landet	682 170	708 250
Strategisk næringsrelevant forskning	1 743 597	1 688 469
Velfungerende forskningssystem	1 892 791	2 098 072
Høy kvalitet i forskningen	1 330 383	1 397 316
Internasjonalisering	481 531	398 398
Utnytte resultater	412 305	371 960

Globale utfordringer

Målsettingen i forhold til Globale utfordringer omfatter først og fremst forskning som bidrar til å møte de store utfordringene menneskeheten står ovenfor. Dette gjelder særlig forskning som kan bidra til fattigdomsreduksjon, klimarelatert forskning, forskning om tap av biologisk mangfold, forskning på miljøvennlig energi, forskning om økt bærekraftig matproduksjon globalt, samfunnsforskning som kan bidra til fred, demokrati og menneskerettigheter, og tiltak som bidrar til oppbygging av forskningskapasitet i utviklingsland. Reduksjonen er særlig knyttet til avslutningen av IPY, og reduksjonen i bevilgningen fra SD knyttet til klima- og miljørelatert forskning.

Bedre helse og helsetjenester

Målområdet Bedre helse og helsetjenester omfatter forskning som bidrar til kunnskap om helse og helsefremmende forhold, forebygging, reduksjon og behandling av sykdommer og funksjonsbegrensninger, og organisering og effektivisering av tjenestene i helse- og omsorgssektoren. Forskningen dekker særlig fagfelt og temaer som basale biomedisinske fag, kliniske fag og samfunnsmedisin, men også enkelte samfunnsfag. Hovedinnsatsen er rettet mot en videreføring av de etablerte helseforskningsprogrammene. Endringen er knyttet til en svak vekst til helseforskningsprogrammene.

Velferd og forskningsbasert profesjonsutøvelse

Målområdet omfatter samfunnsforskning som tar sikte på å øke forståelsen av familien, velferdsordningene, utdanningssystemet, arbeidslivet og sammenhengen mellom dem, og hvor demokrati, integrering, sosial ulikhet, omsorg og oppvekst er viktige forskningsområder. Også profesjonsrettet forskning som bidrar til en bedre profesjonsutøvelse omfattes av målområdet. Veksten er knyttet til blant annet opptapping av utdanningsforskningen.

Kunnskapsbasert næringsliv i hele landet

Forskning knyttet til målområdet Kunnskapsbasert næringsliv er i budsjettmessig sammenheng avgrenset til de tematiske- og bransjeuavhengige forsknings- og innovasjonsvirkemidlene. Dette betyr at det først og fremst er Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), Virkemiddel for regional FoU og innovasjon (VRI), Nærings-Ph.d, SkatteFUNN og SFI som bidrar til oppfølgingen av målet. Endringen er knyttet til blant annet opptappingen veksten til BIA og opptappingen av SFI.

Næringsrelevant forskning på strategiske områder

Forskning knyttet til målområdet Næringsrelevant forskning er i budsjettmessig sammenheng avgrenset til de tematiske- og bransjerettede forsknings- og innovasjonsvirkemidlene. Forsknings-

meldingen har utpekt seks temaområder og tre teknologiområder. De tematiske er Mat, Marin, Maritim, Energi, Miljø, Reiseliv, mens de teknologiske er IKT, Bioteknologi og Material/nanoteknologi. Dette betyr at Forskningsrådets innsats først og fremst er knyttet til innovasjons- og kompetanseprosjekter innenfor programmene, men også enkelte næringsrelevante forskerprosjekter på de ulike tema og teknologiområdene vil omfattes. Endringen er knyttet til vekst til Mat-programmet

Et velfungerende forskningssystem

Forskning knyttet til det tverrgående målet om Et velfungerende forskningssystem omfatter først og fremst virkemidler og støtteformer hvis hovedformål er å sikre samarbeid, arbeidsdeling og nettverk, men også strategisk kunnskaps- og kompetanseoppbygging ved den enkelte institusjon. Dette innebærer at basisbevilgninger, forskningsinfrastruktur, senterordningene, institusjonsforankrede strategiske ordninger og nettverkstiltak er støtteordninger som bidrar til målområde. Veksten er knyttet til satsingen på Forskningsinfrastruktur og priskompensasjon i basisbevilgninger.

Høy kvalitet i forskningen

Forskning knyttet til det tverrgående målet om Høy kvalitet omfatter først og fremst det som tradisjonelt har vært ansett som de *særskilte* kvalitetsvirkemidlene i Forskningsrådet. Det innebærer at dette omfatter støtteformer hvis hovedformål er å fremme høy vitenskapelig kvalitet gjennom nasjonale konkurransearenaer. Normalt er dette fri prosjektstøtte, SFF, YFF, de fagorienterte grunnforskningsprogrammene, grunnforskningsandelen av Store programmer og satsingen på forskningsinfrastruktur. Veksten er blant annet knyttet til økningen i Fri prosjektstøtte.

Internasjonalisering av forskningen

Internasjonalisering omfatter internasjonalt forskningssamarbeid, internasjonal mobilitet, særskilte tiltak for å gjøre Norge til attraktivt vertsland for forskning, og tiltak som bidrar til oppbygging av forskningskapasitet i utviklingsland. Nordisk, europeisk og bilateralt samarbeid inngår. Internasjonaliseringstiltak innenfor det enkelte program omfattes av målområdet. Hovedutfordringen er knyttet til stimulerings- og posisjoneringstiltak i forhold til EUs rammeprogram og randsoneaktiviteter og styrking av det bilaterale samarbeidet. Endringen under internasjonalisering er først og fremst knyttet til avslutningen av IPY.

Effektiv utnyttelse av resultater og ressurser

Målområdet Effektiv utnyttelse av resultater og ressurser omfatter først og fremst det enkelte programs innsats knyttet til formidling, informasjon og ulike typer arrangementer, til arbeidet med kunnskapsgrunnlaget og til Forskningsrådets målrettede kommersialiseringsaktiviteter. Målområdet videreføres på omtrent samme nivå som i 2010.

2.3 Fordeling på divisjoner og staber

Forskningsrådet ble omorganisert ved årsskifte 2011. Forskningsrådet består nå av fem divisjoner og en stab. Omorganiseringen innebærer at det etableres et råd for Vitenskap, som hvor en samler oppgaver og virkemidler knyttet til fremragende forskning, forskningsinfrastruktur og basisfinansiering av instituttsektor, hvor et hovedperspektiv er knyttet til målsettingene om et velfungerende forskningssystem, et råd for Innovasjon som i større grad knyttes til forskning i og for næringslivet, ved å integrere innovasjon tettere mot sentrale næringsområder og teknologier, et råd for Samfunn og helse som skal ha fokus på velferdsstatens utfordringer innenfor helse, velferd og utdanning, og et råd for Energi, ressurser og miljø hvor globale utfordringer står i fokus, særlig

innenfor områdene energi, miljø og klima. Administrasjonsdivisjonen og Stab berøres ikke av omorganiseringen.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over hvordan bevilgningene fra departementene fordeler seg mellom divisjoner og staber.

Tabell 2.3. FoU-budsjett 2011 fordelt på Forskningsrådets divisjoner og enheter. 1000 kroner.

	Årets budsjett 2010	St. prp. nr. 1 budsjett 2011
Innovasjon	2 239 218	1 996 911
Satsinger	2 523 834	
Vitenskap	1 924 638	2 623 681
Energi, ressurser og miljø		1 462 660
Samfunn og helse		770 358
Administrasjon	86 450	86 450
Adm. dir stab	46 420	50 783
Sum	6 820 560	6 990 843

2.4 Fordeling på MRS-målene

Fra 2010 er det innført en nytt MRS-system for Forskningsrådets virksomhet. Gjennomgangen nedenfor viser hvordan Budsjett 2011 vil bidra til å nå målene i det nye MRS-systemet. I gjennomgangen vises det på et helt overordnet nivå hvilke virkemidler og hovedaktiviteter som inngår i de enkelte mål og delmål. Denne målstrukturen overlapper på flere mål og delmål, slik at den samme innsatsen vil bidra på flere enn ett mål eller delmål. Enkelte av delmålene har i begrenset grad budsjettmessige implikasjoner. Disse vil bli behandlet helt summarisk.

Tabell 2.4. FoU-budsjett 2011 fordelt på MRS-målene for Forskningsrådet. 1000 kroner.

Beløp i 1000 kroner	Sum departementer	
	Rev. Bud 2010	Budsjett 2011
Mål 1: Økt kvalitet, kapasitet og relevans i		
Delmål 1.1: Styrket forskning på nasjonalt prioriterte områder ...	3 704 359	3 770 346
Delmål 1.2: Styrket bredde av langsiktig grunnleggende forskning ...	1 326 143	1 393 187
Delmål 1.3: Styrket bredde av forskningsbasert innovasjon ...	881 250	888 650
Delmål 1.4: Mer forskning i næringslivet. Både i bredde og spiss	2 073 304	2 039 125
Delmål 1.5: Styrket forskning i tråd med sektorens behov ...	3 628 304	3 598 756
Delmål 1.6: Styrket utbytte fra internasjonalt forskningssamarbeid	588 482	499 926
Mål 2: God ressursutnyttelse og hensiktsmessi		
Delmål 2.1: God sammenheng mellom nasjonal og internasjonal ...	584 110	499 926
Delmål 2.2: Merverdi gjennom effektiv utnyttelse av forskningsbev.	0	0
Delmål 2.3: Dynamisk og effektiv samhandling og arbeidsdeling ..	4 187 559	4 381 354
Delmål 2.4: Ivareta et strategisk ansvar for forskningsinstituttene	842 922	882 261
Mål 3: Forskningens resultater tas i bruk i n		
Delmål 3.1: God og tilpasset forskningsformidling ...	80 093	81 765
Delmål 3.2: Styrket kommersialisering av forskningsresultater ..	133 314	80 650
Delmål 3.3: Styrket kunnskapsgrunnlag ...	66 311	76 558

Mål 1: Økt kvalitet, kapasitet og relevans i norsk forskning i hele landet.

Delmål 1.1: Styrket forskning på nasjonalt prioriterte områder.

Delmålet omfatter de tematiske- og teknologiske prioriteringer i forskningsmeldingen Klima for forskning og innebærer forskning på målområdene Globale utfordringer, Velferd, Helse, tema- og teknologiområdene under målområdet Strategisk næringsrettet forskning og Kunnskapsbasert næringsliv i hele landet. Innsatsen realiseres først og fremst gjennom de Store programmene, innovasjonsprogrammene og deler av de handlingsrettede programmene. Veksten er knyttet til en rekke mindre endringer på satsinger knyttet til de ulike målområdene, som veksten til polarforskning, Mat-programmet, enkelte helseforskningsprogrammene, BIA og SFI.

Delmål 1.2: Styrket bredde av langsiktig grunnleggende forskning og konsentrasjon av ressurser rundt den beste forskningen.

Det er særlig aktiviteter som Fri prosjektstøtte, Grunnforskningsprogrammene, Forskningsinfrastruktur, YFF og SFF som bidrar til å følge opp delmålet. Veksten er i all hovedsak knyttet til ny satsing på Forskningsinfrastruktur og Fri prosjektstøtte.

Delmål 1.3: Styrket bredde av forskningsbasert innovasjon og konsentrasjon av ressurser rundt de beste forsknings- og innovasjonsmiljøene.

Det er først og fremst BIA, SFI, enkelte av FME-sentrene, Virkemiddel for regional innovasjon (VRI) og Nærings-Phd som bidrar til å følge opp delmålet, men også enkelte av innovasjonsprogrammene. Endringen er knyttet veksten i BIA og SFI.

Delmål 1.4: Mer forskning i næringslivet. Både i bredden og spiss.

Dette omfatter tiltak direkte rettet mot næringslivet, det vil si anvendelsen av søknadstypene innovasjonsprosjekter (BIP) og kompetanseprosjektet (KMB), som finansieres gjennom innovasjonsprogrammene og de Store programmene, men også de næringsrelevante forskerprosjektene. Det anslås at nivået på dette målområde vil bli omtrent som i 2010.

Delmål 1.5: Styrket forskning i tråd med sektorenes og forvaltningens kunnskapsbehov.

De handlingsrettede programmene er i sin helhet rettet mot både sektorens og forvaltningens kunnskapsbehov, men også store deler av innsatsen i innovasjonsprogrammene og de Store programmene er rettet mot det samme. Reduksjonen er knyttet til avslutning av IPY og reduksjonene knyttet til kuttet i SDs bevilgning.

Delmål 1.6: Styrket utbytte fra internasjonalt forskningssamarbeid.

Det er særlig de rettede internasjonaliseringstiltakene, som bilat-ordningen, posisjoneringsordning, JTI-deltagelse, følgeforskningsprogrammer, ERA-NET-deltagelse, EU-informasjon, men også programmer med internasjonalisering som viktigste formål, som bidrar til delmålet. Reduksjonen er i all hovedsak knyttet til avslutningen av IPY.

Mål 2: God ressursutnyttelse og hensiktsmessig arbeidsdeling, samhandling og struktur i forskningssystemet.

Delmål 2.1: God sammenheng mellom nasjonal forskningsinnsats og internasjonalt forsknings-samarbeid.

Tiltakene er de samme som beskrevet under delmål 1.6.

Delmål 2.2: Merverdi gjennom effektiv utnyttelse av forskningsbevilgningene.

Dette omfatter arbeid med FoU-administrative arbeidsformer, programdrift, koordinering av ressurser i og mellom programmer, og framdrift og gjennomføring i programmer og aktiviteter.

Delmål 2.3: Dynamisk og effektiv samhandling og arbeidsdeling i forskningssystemet.

De viktigste tiltakene er knyttet til sentersatsingene, programmene, forskningsinfrastruktur og nettverkstiltak. Også de institusjonelle tiltakene bidrar til delmålet. Alle disse virkemidlene har samhandling og arbeidsdeling som sentrale perspektiver for innsatsen. Veksten er knyttet til satsingen på forskningsinfrastruktur og opptrappingen av SFI.

Delmål 2.4: Ivareta et strategisk ansvar for forskningsinstituttene.

Delmålet ivaretas gjennom begge komponentene i det nye basisbevilgningssystemet, det vil si både den resultatbaserte komponenten og den strategiske komponenten. Endringene er knyttet til priskompensasjonen, en viss vekst til miljøinstituttene.

Mål 3: Forskningens resultater tas i bruk i næringsliv, samfunnsliv og forvaltning i hele landet.

Delmål 3.1: God og tilpasset forskningsformidling til forvaltningen og allmennheten og gode læringsarenaer mellom foretak, institutter, UoH-sektoren, helseforetakene og forvaltningen.

Forskningsrådets kommunikasjons- og formidlingsarbeid fra programmer og aktiviteter utgjør de viktigste tiltakene, i tillegg til noen særskilte tiltak mot enkelte grupper. Også de sentrale informasjons, formidling og publiseringsaktivitetene bidrar til delmålet.

Delmål 3.2: Styrket kommersialisering av forskningsresultater og økt innovasjonsevne og -takt i næringsliv og offentlig sektor.

Det viktigste tiltaket er knyttet til kommersialiseringsarbeidet gjennom det nye FORNY, som etter evalueringen i 2009 foreslås med en ny innretning. Reduksjonen er knyttet til en viss nedgang i bevilgningen til FORNY.

Delmål 3.3: Styrket kunnskapsgrunnlag i det forskningsstrategiske og rådgivende arbeidet.

Sentrale tiltak er Forskningsrådets finansiering av den nasjonale FoU-statistikk, bestilling av særskilte analyser og utredningsoppdrag, etablering av FORFI-programmet, og eget analyse-, utrednings- og evalueringsarbeid. Økningen er knyttet til veksten til FORFI-programmet.

3 Departementene

3.1 Kunnskapsdepartementet

Inntekter

Kunnskapsdepartementets bevilgning til Forskningsrådet over kapittel 285, post 52 er 1 182 mill. kroner i 2011, inkl. videreføring av tilsagnsfullmakten på 37,5 mill. kroner. Dette er en økning på 31,3 mill. kroner, eller 2,7 prosent, i forhold til saldert budsjett 2010 når det tas hensyn til tekniske endringer. Veksten er i all hovedsak knyttet til Åpen konkurransearena for fremragende forskning (FRIPRO), Polarforskning og en satsing på Grunnlovsjubileet 2014. Bevilgningen til Nærings-Phd er samtidig redusert, som følge av god likviditet. Bevilgningen til forskningsinfrastruktur i 2011 er fulgt opp med fondsmidler som følge av kapitaløkningen i fondet i 2010. Forskningsrådets forslag om vekst i 2011 til fri prosjektstøtte og forskningsinfrastruktur er således fulgt opp med vekst i Statsbudsjettet.

Det er videre bevilget 168,9 mill. kroner i tilskudd til de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene over kap. 287, post 57. Fra 2011 er gjenværende midler fra strategiske instituttprogrammer finansiert av NHD overført til KD. Tas det hensyn til dette er økningen på 5,0 mill. kroner. Det bevilges 258,5 mill. kroner over kap. 285 til Forskningsrådets administrasjon. Dette innebærer en vekst på 7,0 mill. kroner fra 2010, noe som er å betrakte som en kompensasjon for prisstigningen i perioden. Over øvrige kap og poster på KDs budsjett er bevilgningen til utdanningsforskning økt med vel 10 mill. kroner i forhold til saldert budsjett.

Tabell 3.1. Inntekter fra KD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

	Budsjett	Revidert budsjett	Budsjett	Endring
	2010	2010	2011	R2010-2011
Forskningsformål (285.52)	1 210 985	1 210 985	1 181 930	-2,4 %
Instituttbevilgninger (287.57/58)	163 031	163 031	168 858	3,6 %
Øvrige kap og poster	141 600	155 040	158 897	2,5 %
Sum	1 515 616	1 529 056	1 509 685	-1,3 %

Budsjettmessige føringer

Endringene over KDs budsjett kap 285.52 i 2011, sett i forhold til saldert budsjett 2010, er som følger:

- Aktiviteter som er overført andre institusjoner og ut av Forskningsrådets budsjett.
 - Små driftsmidler (40 mill. kroner) er overført til UoH-sektoren
 - Klimaforskningssenteret i Bergen (20 mill. kroner) er overført UiB
 - Stipendordning ved College of Europe (0,325 mill. kroner) er overført Senter for internasjonalisering (SiU)
- Næringsph-d (-13,7 mill. kroner), budsjettkutt begrunnet med god likviditet
- Åpen konkurransearena for fremragende forskning (FRIPRO) (20 mill. kroner)
- Polarforskning (20 mill. kroner)
- Satsingen på Grunnlovsjubileet 2014 (5 mill. kroner)

KD har tidligere lagt til grunn at den samlede økonomiske rammen for satsingen på Grunnlovsjubileet 2014 fram til og med 2014 blir på inntil 40 mill. kroner. Det innebærer at det bør settes av 10 mill. kroner per år i perioden 2011 – 2014.

Fordeling av budsjett

Departementet forutsetter at Forskningsrådet følger sitt budsjettforslag for 2011. Følgelig er Forskningsrådets nullvekstforslag for 2011 lagt til grunn ved fordelingen av 2011 budsjettet.

Forskningsrådet har lagt følgende premisser til grunn ved fordeling av budsjettet:

- Økningen til fri prosjektstøtte er fordelt på fagområdene etter størrelse. Som mål på fagområdenes størrelse er UoH-sektorens totale FoU-utgifter til drift og vitenskapelig utstyr lagt til grunn. Fordelingen er basert på nasjonal statistikk for 2007. Andelen til fagområdet Landbruks-, fiskerifag og veterinærmedisin lagt til fagområdet Matematikk og naturvitenskap, da prosjektene i fagkomiteene kodes slik i Forskningsrådet. Deretter er midlene fordelt til fagkomiteene iht deres fagområdefordeling. Jf etterfølgende tabell.
- Finansieringen av ytterligere 5 mill. kroner til satsingen på *Grunnlovsjubileet 2014* er omprioritert fra budsjettene til humaniora og samfunnsvitenskap, mot en tilsvarende reduksjon på fri prosjektstøtte.
- Økningen i 2010 til *fornybar energi og fangst og lagring av karbondioksyd* videreføres til samme formål i 2011. Disse midlene skulle benyttes til rekruttering, infrastruktur, internasjonalt samarbeid og samfunnsvitenskapelig forskning.
- Økningen i 2010 til *klimaforskning* videreføres til samme formål i 2011.
- *Sekretariater mv*: Det er lagt inn priskompensasjon til Kilden, De nasjonale forskningsetiske komiteer og NSD.
- *Evalueringen av biologi, medisin og helsefag*. Det er satt av 6,750 mill. kroner til evalueringen i 2011, mot en tilsvarende reduksjon på fri prosjektstøtte. Det er viktig å merke seg at kostnadene ifm denne evalueringen er en ettårig kostnad og at midlene tilbakeføres fri prosjektstøtte i 2012.

Tabell 3.2. Bevilgninger fra KD og Fondet. Fordeling på fagområder og fagkomiteer. 1000 kroner.

Økning per fagkomite - alle kilder 1000 kr	Hum aniora	Samf. vit.	Mat& Nat.	Tekn ologi	Medi sin	Sum	Budsjett 2010	Økning 2010-11
FRIHUM	5 760					5 760	67 500	9 %
FRISAM		9 145				9 145	52 580	17 %
FRIMUF	240	2 410	875			3 525	27 500	13 %
FRIBIO			5 695		12 525	18 220	135 200	13 %
FRIMED		1 145			7 675	8 820	51 300	17 %
FRINAT			8 030			8 030	71 665	11 %
FRITEK				6 500		6 500	37 400	17 %
FRIENERGI						0	24 000	0 %
Sum	6 000	12 700	14 600	6 500	20 200	60 000	467 145	13 %

Som det fremgår av omtalen av fri prosjektstøtte under avsnittet om virkemidlene er økningen i fri prosjektstøtte fra 2010 til 2011 på om lag 50 mill. kroner. Dette skyldes nødvendige omprioriteringer i nullvekst som følge av økte kostnader ved oppstart av satsingen på *Grunnlovsjubileet 2014* og evalueringen av *biologi, medisin og helsefag*. Sistnevnte kostnader er ettårig og midlene legges til fri prosjektstøtte i 2012.

Fra og med 2010 ble det etablert en ny felles målstruktur for Forskningsrådet. Målstrukturen er felles for alle departementenes tildelinger og de enkelte delmål blir konkretisert i tildelingsbrevene for hvert enkelt departement. En spesifisert oversikt over bevilgningene fra KD, sortert etter MRS-mål, følger på de neste sidene. Tabell 3.3 gir en oppsummering av budsjettet etter MRS-målene.

Tabell 3.3. Bevilgninger fra KD. Fordeling etter MRS-mål. 1000 kroner.

Mill. kroner	Budsjett 2010	Rev.bud 2010	Budsjett 2011
Mål 1: Økt kvalitet, kapasitet og relevans i			
Delmål 1.1: Styrket forskning på nasjonalt pr	152 090	152 090	177 940
Delmål 1.2: Styrket bredde av langsiktig grun	725 235	725 235	706 495
Delmål 1.3: Styrket bredde av forskningsbaser	33 150	33 150	19 450
Delmål 1.4: Mer forskning i næringslivet. Båd			
Delmål 1.5: Styrket forskning i tråd med sekt	94 000	105 700	111 655
Delmål 1.6: Styrket utbytte fra internasjonal	120 870	121 170	116 625
Sum	1 125 345	1 137 345	1 132 165
Mål 2: God ressursutnyttelse og hensiktsmessi			
Delmål 2.1: God sammenheng mellom nasjonal fo			
Delmål 2.2: Merverdi gjennom effektiv utnytte			
Delmål 2.3: Dynamisk og effektiv samhandling	116 215	116 215	94 265
Delmål 2.4: Ivareta et strategisk ansvar for	163 031	163 031	168 858
Sum	279 246	279 246	263 123
Mål 3: Forskningens resultater tas i bruk i n			
Delmål 3.1: God og tilpasset forskningsformid	65 925	65 925	67 597
Delmål 3.2: Styrket kommersialisering av fors	13 000	13 000	13 000
Delmål 3.3: Styrket kunnskapsgrunnlag i det f	32 100	33 540	33 800
Sum	111 025	112 465	114 397
TOTALT (uten dobbelt-telling)	1 515 616	1 529 056	1 509 685

Tabell 3.4. Bevilgninger fra KD. Spesifisert oversikt per MRS-mål. 1000 kroner.

	Budsjett 2010	Rev.bud 2010	Budsjett 2011	Start	Slutt	Finansierende departement 2011
1.1 Nasj.pri områder						
Store programmer						
FUGE	46 000	46 000	46 000	2002 -	2011	KD,NHD,Fond
VERDIKT	7 700	7 700	7 700	2005 -	2014	KD, NHD, SD,FAD,Fond
NANOMAT	37 650	37 650	37 650	2003 -	2011	KD,NHD,Fond
RENERGI	10 000	10 000	10 000	2004 -	2013	KD,NHD,OED,MD,SD,FIN,Fon
NORKLIMA 1)	9 530	9 530	12 530	2004 -	2013	KD,FKD,LMD,MD,SD,Fond
Handlingsrettede program						
Velferd, arbeidsliv og migrasjon	4 000	4 000	4 000	2009 -	2018	KD,AD,BLD,HOD,JD, NHD
Samfunnssikkerhet og risiko	500	500	500	2006 -	2011	KD,JD, SD, UD
Miljø 2015	6 000	6 000	6 000	2007 -	2016	KD, FKD, LMD, MD, UD
Polarforskning/NSF 2)	8 000	8 000	10 000	1996 -		KD,MD
Polarforskning			20 000			KD,FOND
Globaliseringens effekter	1 130	1 130	1 130	2009 -	2013	UD
Havet og kysten	2 850	2 850	2 850	2006 -	2015	KD,OED,FKD,MD,Fondet
Miljø, gener og helse	1 500	1 500	1 500	2011 -	2015	KD,MD,HOD,SD
Helse- og omsorgstjenester	1 000	1 000	1 000	2011 -	2015	KD,HOD,FIN
Folkehelse	1 000	1 000	1 000	2011 -	2015	KD,HOD
Psykisk helse	1 000	1 000	1 000	2011 -	2015	KD,HOD
Andre satsinger						
NevroNor	13 580	13 580	13 580		2013	
Unikard	650	650	1 500		2014	
Sum	152 090	152 090	177 940			

1) Fom 2011 inkl. frihetsgraden etter Klima21 sekretariatet

2) Fom 2011 inkl. 2 mill. kroner til sluttkonferanse IPY

	Budsjett	Rev.bud	Budsjett			Finansierende
1.2 Langs.gr.forskning og konsentrasjon	2010	2010	2011	Start	Slutt	departement 2011
Grunnforskningsprogrammer						
ELSA-programmet	1 000	1 000	1 000	2007 -	2014	KD,NHD,FKD, LMD
Europa i endring	6 000	6 000	6 000	2007 -	2017	Fondet
Samisk forskning	6 700	6 700	6 700	2007 -	2017	KD,FAD
Kulturell verdsetting	14 000	14 000	14 000	2008 -	2012	KD,KKD,FAD
Kjønnsforskning	7 000	7 000	7 000	2008 -	2012	KD,BFD
e-vitenskap	16 000	16 000	16 000	2006 -	2015	KD,NHD
Katalyse og organisk syntetisk kjemi	9 900	9 900	9 900	2007 -	2012	KD,OED
Romforskning	14 050	14 050	16 500	2003 -	2011	KD,UD
Kjerne- og partikkelfysikk	20 900	20 900	21 500	2006 -	2011	KD
ESRF – Program for synkrotronforskning	5 500	5 500	5 500	-	2010	KD
Åpen arena						
Fri prosjektstøtte	473 835	473 835	482 395			
Forskningsinfrastruktur						
Avansert vit.utstyr, fornybar energi..	35 000	35 000	35 000			
eInfrastruktur (inkl. tungregning og TIER)	21 500	21 500	22 000			
Infrastrukturtiltak (ESS)	2 400	2 400	2 400			
Andre satsinger						
YFF	30 400	30 400	30 000			
Nasjonale forskerskoler	20 000	20 000	20 000			
Grunnlovsjubileet			10 000	2010 -	2014	KD
Forskerutdanning	600	600	600			
Forskerutdanning i etikk	450	450				
Små driftsmidler	40 000	40 000	0			
Sum	725 235	725 235	706 495			

	Budsjett	Rev.bud	Budsjett			Finansierende
1.3 Innovasjon og konsentrasjon	2010	2010	2011	Start	Slutt	departement 2011
Nærings Ph.d	27 150	27 150	13 450			NHD, KD
Virkemidler for regional innovasjon (VRI) 285.52	3 000	3 000	3 000	2007 -		KD, NHD, KRD
Virkemidler for regional innovasjon (VRI) 281.50	3 000	3 000	3 000	2007 -		KD, NHD, KRD
Sum	33 150	33 150	19 450			

	Budsjett	Rev.bud	Budsjett			Finansierende
1.5 Sektor og forv. kunnskapsbehov	2010	2010	2011	Start	Slutt	departement 2011
Praksisrettet FoU i skolen og barnehagen	23 000	23 000	28 000	2005 -	2014	KD
Utdanning 2020	24 000	35 700	29 400	2009 -	2018	KD
Strategiske høyskoleprosjekter	40 000	40 000	40 000	-	2011	
Strategisk satsing ved universitetsmuseene	5 000	5 000	7 255			
Kunnskapssenter for utdanning	2 000	2 000	7 000	-		KD-spes
Sum	94 000	105 700	111 655			

	Budsjett	Rev.bud	Budsjett			Finansierende
1.6 Internasjonalt forsk.samarbeid	2010	2010	2011	Start	Slutt	departement 2011
BILAT	11 650	11 650	11 150			KD,NHD,FKD,LMD,MD
Internasjonale stipend mv.	17 300	17 300	17 225			
Prosjektetableringsstøtte (PES)	10 000	10 000	10 000			KD, NHD, OED, FKD, LMD, M
Nordisk toppforskning - klima	8 000	8 000	8 000			KD,NHD
IPY sluttkonferanse	2 000	2 000				KD, MD, JD
EU-prosjekter	18 800	18 800	18 800			
Nordisk EMBLSenter mol.medisin	10 000	10 000	8 650			
Int.Neuroinform.Coord.Facility (INCF)	1 600	1 600	1 600		2014	
NOS-H/S, NOP H/S	6 000	6 000	6 000			
Europauniversitetet	2 000	2 000	2 300			
Samfinansiering EU (SAM-EU)			500	2004 -	2008	KD, NHD
Forskningssamarbeid med Latin-Amerika		300				
Kontingenter og div.internasjonaliseringstiltak	1 000	1 000	1 000			
Kontingenter og div.internasjonaliseringstiltak	2 450	2 450	2 450			
Kontingenter og div.internasjonaliseringstiltak	30 070	30 070	28 950			
Sum	120 870	121 170	116 625			

	Budsjett	Rev.bud	Budsjett			Finansierende
	2010	2010	2011	Start	Slutt	departement 2011
2.3 Samhandling						
Forskningssentre for energi og miljø (FME)	5 000	5 000	5 000			
Sars-senteret	7 000	7 000	7 000		2012	Fond
Klimasenteret i Bergen	20 000	20 000	0			KD
Simula-senteret	29 000	29 000	29 000		2015	
Norsk samfunnsvit. datatj.(NSD) 1)	9 180	9 180	9 730			
NTVA	100	100	100			
Institusjonsforankrede strategiske prosj.	28 685	28 685	29 185			
Integr. tiltak likestilling, oppfølging handlingsplan	1 500	1 500	1 500			
Forskerlinje/Studentstipend	12 750	12 750	12 750		2011	
Klima21	3 000	3 000				
Sum	116 215	116 215	94 265			

1) Fom 2011 er bidraget fra medisin og helse inkl. i bevilgningen

	Budsjett	Rev.bud	Budsjett			Finansierende
	2010	2010	2011	Start	Slutt	departement 2011
2.4 Forskningsinstituttene						
Samf.vitenskapelige forskningsinstitutter	163 031	163 031	168 858			

	Budsjett	Rev.bud	Budsjett			Finansierende
	2010	2010	2011	Start	Slutt	departement 2011
3.1 Forskningsformidling						
Forskningsprisen	1 050	1 050	1 050			
Kommunikasjon	17 100	17 100	17 100			
Informasjon/formidling/publisering generelt-sats	2 150	2 150	1 750			
Informasjon/formidling/publisering generelt-sats			400			
Informasjon/formidling/publisering generelt-vit	545	545	545			
Formidlingprogrammet Proreal	3 000	3 000	3 000			
Publisering	5 360	5 360	5 860			
Kilden, Forskn.etiske kom og forskningsarbeid	14 420	14 420	14 900			
Vitensentrene	22 300	22 300	22 992			
Sum	65 925	65 925	67 597			

	Budsjett	Rev.bud	Budsjett			Finansierende
	2010	2010	2011	Start	Slutt	departement 2011
3.2 Kommersialisering mv.						
Kommersialisering av FoU-resultater (FORNY)	13 000	13 000	13 000	2002 -	2010	KD, NHD, FKD, LMD, KRD

	Budsjett	Rev.bud	Budsjett			Finansierende
	2010	2010	2011	Start	Slutt	departement 2011
3.3 Kunnskapsgrunnlag						
Forskning, innovasjon og økonomisk vekst	900	900			2010	
Forfi	7 000	7 300	7 000			
Kandidatundersøkelsen	1 250	1 250	1 250			
Måling av ressursbruk og kunnskapsgrunnlag	150					
Teknologi og samfunn	1 000	1 000	1 000			
Kunnskapsgrunnlaget	10 380	10 380	10 380			
Kontraktpakken	150	150	150			
Utredning doktorgradsutd. inst.sektor		540				
Utvalg samisk		750				
Planlegging/ utredning/ evaluering generelt-vit	6 540	6 540	9 590			
Planlegging/ utredning/ evaluering generelt-sats	2 440	2 440	2 440			
Disposisjonsfond-vit	1 840	1 840	1 540			
Disposisjonsfond-sats			225			
Disposisjonsfond-sats	450	450	225			
Sum	32 100	33 540	33 800			

3.2 Kunnskapsdepartementet – fondene

3.2.1 Fondet for forskning og nyskaping

Forskningsrådet mottar 1207 mill. kroner i fondsmidler i 2011. Dette er en vekst på 158 mill. kroner. Økningen har først og fremst gått til Forskningsinfrastruktur og Fri prosjektstøtte. I tildelingsbrevet fra KD er fondstildelingen for 2011 økt med 1,4 mill. kroner mer enn det som ble oppgitt i Statsbudsjett 2011. Dette vil bli innarbeidet i Revidert budsjett 2011, og er derfor ikke tatt med i tabellene nedenfor.

Statsbudsjettets føringer innebærer at Fondet skal brukes mot Polarforskning, Forskningsinfrastruktur, Fri prosjektstøtte, Utdanning 2020 og SFI. Den gjenstående frihetsgraden på 46,5 mill. kroner ble fordelt i henhold til nullvekstforslaget, bortsett fra forslaget på YFF. Det betyr at det ble avsatt midler til BIA, Mindre tiltak/internasjonalisering, Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger og Helsedata og humane biobanker. Deler av avsetningen til Mindre tiltak/internasjonalisering ble fordelt til FORFI og til ELSA.

Tabell 3.4. Inntekter fra Fondet. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

Tabell 5.7. Inntekter fra Fondet. Forordning på kapittel og post. 1000 kroner.									
					Årets	Revidert	Budsjett	Endring	
					budsjett	budsjett		Rev 2010	
					2010	2010	2011	2011	
KD	Kap.	286	,post	50	Fondet for forskning og nyskaping	1 049 460	1 053 832	1 207 573	15 %

Tabell 3.5. Bevilgninger over Fondet fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

	Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
Grunnforskningssatsinger				
SFF 1. runde	171 000	171 000	171 000	0 %
SFF 2. runde	84 960	84 960	84 460	-1 %
EMBL-senter: Sars	10 000	10 000	10 000	0 %
Storforsk/Fri prosjektstøtte			40 000	
Internasjonale polaråret	80 000	80 000		-100 %
Gaveforsterkning til grunnforskning	60 000	60 000	60 000	0 %
Stamceller	6 000	6 000		-100 %
Samf. utv. kulturelle forutsetninger			10 000	
Mindre tiltak/Internasjonalisering		4 372	2 513	-43 %
SUM	411 960	416 332	377 973	-9 %
Forskningsinfrastruktur				
Forskningsinfrastruktur	152 000	152 000	276 000	82 %
Brukerstyrt forskning og innovasjon				
SFI	140 000	140 000	145 000	4 %
SFI runde 2			25 000	
Brukerstyrt innovasjonsarena	20 000	20 000	20 000	0 %
SUM	160 000	160 000	190 000	19 %
Programmer og tematiske satsinger				
FUGE (store programmer)	120 000	120 000	125 000	4 %
NANOMAT (store programmer)	25 000	25 000	25 000	0 %
NORKLIMA (store programmer)	20 000	20 000	20 000	0 %
RENERGI (store programmer)	12 000	12 000	12 000	0 %
PETROMAKS (store programmer)	51 000	51 000	51 000	0 %
HA VBRUK (store programmer) (marin)	19 000	19 000	19 000	0 %
VERDIKT (store programmer)	13 000	13 000	13 000	0 %
Polarforskning			25 000	
Cassmaks	25 000	25 000	25 000	0 %
Norsk mat fra sjø og land	10 000	10 000	10 000	0 %
Havet og kysten	5 000	5 000	5 000	0 %
Sykefravær	10 000	10 000	10 000	0 %
Global helse og vaksineforskning	4 000	4 000	4 000	0 %
Helsedata og humane biobanker			10 000	
ELSA-forskning			2 000	
FORFI			2 000	
Utdanning 2020			5 600	
Europaforskning	7 500	7 500		-100 %
Samrisk	4 000	4 000		-100 %
SUM	325 500	325 500	363 600	12 %
SUM TOTALT	1 049 460	1 053 832	1 207 573	15 %

3.2.2 Regionale forskningsfond

De regionale forskningsfond forvaltes av Kunnskapsdepartementet. Den totale avkastningen er i 2011 på 219 mill. kroner. Dette Fondet fordeles mellom 7 fondsregioner, men en del av midlene går også til Forskningsrådet. Forskningsrådet vil motta 40,2 mill. kroner i 2011, som dels skal gå til samarbeidsprosjekter i regionene, dels til årlige driftsutgifter for administrasjon av ordningen, og dels til etablering av nytt IKT-system for ordningen.

I tildelingsbrevet fra KD er fondstildelingen for 2011 økt med 63 tusen kroner mer enn det som ble oppgitt i Statsbudsjett 2011. Dette vil bli innarbeidet i Revidert budsjett 2011, og er derfor ikke tatt med i tabellene nedenfor.

Tabell 3.6. Inntekter fra Regionale fond. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

						Årets	Revidert	Budsjett	Endring
						budsjett	budsjett		Rev 2010
						2010	2010	2011	2011
KD	Kap.	286	,post	60	Regionale forskningsfond	39 250	39 250	40 245	3 %

3.3 Nærings- og handelsdepartementet

Nærings- og handelsdepartementets bevilgning til Forskningsrådet over kap. 920, post 50 er økt med 30 mill. kroner, til 1 337 mill. kroner i 2011, sammenlignet med saldert budsjett for 2010. I budsjettproposisjonen for 2011 legges det vekt på å prioritere generelle virkemidler som er rettet mot bredden av norsk næringsliv.

Tabell 3.7. Inntekter fra NHD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

	Budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	St. prp. nr. 1 Budsjett 2011	Endring Rev. budsj. 2010 - 2011	
				Kroner	Prosent
Kap. 920 , post 50.1 Programmer	697 950	717 950	702 950	-15 000	-2 %
50.2 Institutter og annen infrastruktur	383 500	383 500	398 300	14 800	4 %
50.3 Kommersialisering og nettverkstilt	110 350	110 350	116 350	6 000	5 %
50.4 Internasjonalt samarbeid	75 700	75 075	79 900	4 825	6 %
50.5 Andre tiltak	39 500	39 500	39 500	0	0 %
Suml)	1 307 000	1 326 375	1 337 000	10 625	1 %

1) Inkl. tilsagnsfullmakt på 107,5 mill. kroner.

Over *underpost 50.1 Programmer* er bevilgningen til Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) styrket med 10 mill. kroner til 355,2 mill. kroner. Men, samtidig reduseres bevilgningen til Nærings-ph.d med tilsvarende beløp til 25 mill. kroner. Under Store programmer er bevilgningen til Marin bioprospektering (under FUGE-programmet) økt med 5 mill. kroner, slik at bevilgningen fra NHD til denne satsingen blir på 29 mill. kroner. Bevilgningene for øvrig videreføres på om lag samme nivå.

Etter en rammeoverføring på 11,2 mill. kroner fra OED for basisfinansiering av de teknisk-industrielle instituttene foreslås NHDs bevilgning over *underpost 2 Institutter og annen infrastruktur* styrket med 14,8 mill. kroner. Under strategisk kompetansebygging og institusjonsstøtte er det bevilget 10 mill. kroner til opprettelsen av et senter for forskningsdrevet innovasjon innenfor miljøteknologi. Bevilgningen til strategiske universitetsprogrammer reduseres til deknningen av forpliktelser ved inngåtte kontrakter, mens bevilgningen til Simla-senteret og nukleær virksomhet videreføres på om lag samme nivå som for 2010.

Over *underpost 3 Kommersialisering og nettverkstiltak* er bevilgningen til FORNY 2020 økt med 10 mill. kroner til 90,75 mill. kroner. Dette må sees i sammenheng med en reduksjon i bevilgningene til Innovasjon Norge på 8 mill. kroner. Bevilgningen til Virkemidler for regional FoU og innovasjon gis et kutt på 4 mill. kroner som i hovedsak vil belastes VRI-programmet og REGREP.

Bevilgningen over *underpost 4 Internasjonalt samarbeid* er økt med 4,2 mill. kroner til 79,9 mill. kroner. Bevilgningen er tenkt rettet mot multilaterale europeiske næringsrettede forskningssamar-

beidet, næringsrettet forsknings- og teknologisamarbeid under bilaterale forskningsavtaler og strategier (rettet mot USA, Japan, Frankrike, Brasil, Russland, India og Kina), norsk deltakelse i samarbeidstiltak mellom EU og Eureka (Eurostars), norsk deltakelse i et annet artikkel 169-tiltak om allestedsnærværende IKT-assistanse, norsk deltakelse i to av EUs felles teknologiinitiativer (JTI) innenfor NHDs ansvarsområde (Artemis for innebygde IKT-systemer og Eniac for nanoelektronikk).

Den foreslåtte bevilgningen over *underpost 5 Andre tiltak* er identisk med bevilgningen for 2010 på 39,5 mill. krone. Bevilgningen under denne posten skal finansiere tiltak for å bygge kompetanse på områder som er sentrale for NHDs politikkutforming, samt administrativ støtte til ordninger av betydning for det norske forsknings- og innovasjonssystemet.

NHDs føringer gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag for 2011 en foreløpig fordeling av budsjett 2011 mellom divisjoner og staber som vist i tabellen nedenfor. Det vil for å kunne dekke de bevilgninger Norge har forpliktet seg til innenfor Eurostars, JTI og AAL bli aktuelt å bli enige om finansieringsbidrag fra relevante NHD-finansierte programmer (BIA, VERDIKT, NANOMAT).

Tabell 3.8. Bevilgninger fra NHD fordelt på programmer og aktiviteter. 1 000 kroner.

Sektor/program/aktivitet	Budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring rev.2010 2011
Programmer				
<u>Generelle virkemidler:</u>				
Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA)	<u>345 200</u>	<u>345 200</u>	<u>355 200</u>	<u>3 %</u>
Nærings-ph.d	<u>35 000</u>	<u>35 000</u>	<u>25 000</u>	<u>-29 %</u>
<u>Tematiske virkemidler:</u>				
<i><u>Maritim og offshore operasjoner</u></i>	<i><u>130 100</u></i>	<i><u>150 100</u></i>	<i><u>130 100</u></i>	<i><u>-13 %</u></i>
MAROFF	129 600	149 600	129 600	-13 %
Risiko og sikkerhet i transportsektoren	500	500	500	0 %
GASSMAKS	15 000	15 000	15 000	0 %
<i>Næringsrettet reiselivsforskning</i>				
<i><u>Marine og biologiske ressurser</u></i>	<i><u>10 150</u></i>	<i><u>10 150</u></i>	<i><u>0</u></i>	<i><u>-100 %</u></i>
Matprogrammet: Norsk mat fra sjø og land	10 150	10 150		-100 %
<i><u>Matprogrammet</u></i>			<i><u>10 150</u></i>	
<u>Store programmer (og andre programmer)</u>	<u>162 500</u>	<u>162 500</u>	<u>167 500</u>	<u>3 %</u>
<i><u>Store programmer</u></i>	<i><u>153 600</u></i>	<i><u>153 600</u></i>	<i><u>158 600</u></i>	<i><u>3 %</u></i>
VERDIKT	64 800	64 800	64 800	0 %
RENERGI	21 000	21 000	21 000	0 %
NANOMAT	32 400	32 400	32 400	0 %
FUGE	35 400	35 400	40 400	14 %
<i>Herav Marin bioprospektering</i>	<i>24 000</i>	<i>24 000</i>	<i>29 000</i>	<i>21 %</i>
<i><u>Andre programmer</u></i>	<i><u>8 900</u></i>	<i><u>8 900</u></i>	<i><u>8 900</u></i>	<i><u>0 %</u></i>
eVitenskap	7 400	7 400	7 400	0 %
Miljø 2015	500	500	500	0 %
Forskning for innovasjon i helse og omsorg				
Langsiktig (fri) grunnleggende forskn. Innenfor IKT				
ELSA (Tidl. etikk, samfunn og bioteknologi)	1 000	1 000	1 000	0 %
Sum	697 950	717 950	702 950	-2 %

Tabell 3. 8. Fortsatt: Bevilgninger fra NHD fordelt på programmer og aktiviteter. 1 000 kroner

Institutter og annen infrastruktur				
<i>Basisbevilgninger institutter</i>	<u>244 900</u>	<u>244 900</u>	<u>259 700</u>	<u>6 %</u>
Teknisk-industrielle institutter (grunnbev.)	<u>244 150</u>	<u>212 660</u>	<u>259 700</u>	<u>22 %</u>
Teknisk-industrielle institutter (SIP)		<u>31 490</u>		
Samfunnsvitenskapelige institutter (SIP)	<u>750</u>	<u>750</u>	<u>0</u>	<u>-100 %</u>
<i>Annen strategisk institusjonsstøtte</i>	<u>42 600</u>	<u>42 600</u>	<u>42 600</u>	<u>0 %</u>
Strategiske UoH-program (SUP)	32 600	32 600	22 600	-31 %
SFI innen miljøteknologi			10 000	
IKT-Simula-sentret	10 000	10 000	10 000	0 %
<i>Nukleær virksomhet og andre infrastrukturtiltak</i>	<u>96 000</u>	<u>96 000</u>	<u>96 000</u>	<u>0 %</u>
Haldenprosjektet/annen nukleær virksomhet	81 650	81 650	81 650	0 %
EU strålevernprogram (EURATOM)	1 000	1 000	1 000	0 %
KLDRA Himdalen	4 850	4 850	4 850	0 %
Teknologirådet	7 000	7 000	7 000	0 %
Norges tekniske vitenskapsakademi	1 000	1 000	1 000	0 %
Nasjonale forskningsetiske komiteer	500	500	500	0 %
Sum	383 500	383 500	398 300	4 %
Kommersialiserings- og nettverkstiltak				
Kommersialisering av FoU (FORNY)	<u>80 750</u>	<u>80 750</u>	<u>90 750</u>	<u>12 %</u>
Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI)	<u>23 200</u>	<u>23 200</u>	<u>19 200</u>	<u>-17 %</u>
Regionale representanter (REGREP)	<u>6 400</u>	<u>6 400</u>	<u>6 400</u>	<u>0 %</u>
Sum	110 350	110 350	116 350	5 %
Internasjonalt samarbeid				
EUREKA/EUROSTARS	20 000	20 000	26 000	30 %
Prosjektetableringsstøtte (PES)	19 000	18 375	19 000	3 %
Samfinansieringsordningen (forskningsinstitutter)	3 900	3 900	1 000	-74 %
Bilateralt samarbeid (BILAT)	10 000	10 000	10 900	9 %
Øvrig bilateralt samarbeid/Annet int. samarbeid	4 000	4 000	4 800	20 %
Diverse EU prosjekt	5 000	5 000	5 000	0 %
Internasjonalt programsamarbeid (JTI)	6 600	6 600	5 800	-12 %
Internasjonalt programsamarbeid (AAL)			1 000	
Enterprise Europe Network (EEN)	3 000	3 000	3 000	0 %
COST	1 200	1 200	400	-67 %
Fransk-Norsk Stiftelse	3 000	3 000	3 000	0 %
Sum	75 700	75 075	79 900	6 %
Andre tiltak				
<i>Kompetansebygging</i>	<u>9 500</u>	<u>9 500</u>	<u>9 500</u>	<u>0 %</u>
Kunnskapsgrunnlaget for reiselivsnæringen	2 250	2 250	2 150	-4 %
Mer entreprenørskap (MER)	1 750	1 750	5 850	234 %
Forskning, innovasjon og økonomisk vekst	4 000	4 000	0	-100 %
Program for velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM)	1 500	1 500	1 500	0 %
<i>Administrative tiltak</i>	<u>30 000</u>	<u>30 000</u>	<u>30 000</u>	<u>0 %</u>
Disposisjonsfond	7 300	7 300	7 300	0 %
Stiftelsen ungdom og forskning	400	400	400	0 %
SkatteFUNN	14 000	14 000	14 000	0 %
Informasjonstiltak	5 800	5 800	5 800	0 %
Statistikk/fakta grunnlaget	1 200	1 200	1 200	0 %
Forskningsdokumentasjon o.l	1 300	1 300	1 300	0 %
Sum	39 500	39 500	39 500	0 %
Totalt	1 307 000	1 326 375	1 337 000	1 %

3.4 Olje- og energidepartementet

Olje- og energidepartementet (OED) bevilger 722 mill. kroner til Forskningsrådet for 2011. Den betydelige reduksjonen skyldes i hovedsak at ekstrabevilgningen på 50 mill. kroner til DEMO200 i 2010 i tilknytning til verftspakken ikke videreføres. I tillegg er det en rammeoverføring knyttet til strategiske instituttprogram fra OED til NHD på 11,2 mill. kroner.

Tabell 3.9. Inntekter fra OED. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

					Årets	Revidert		Endring
					budsjett	budsjett	Budsjett	Rev. 2010
					2010	2010	2011	2011
Kap.	1830	, post:	50	Norges Forskningsråd	741 000	791 000	722 000	-8,7 %
Kap.				Olje- og energidepartementet		400		-100,0 %
Sum					741 000	791 400	722 000	-8,8 %

I tillegg til bevilgningene fra OED til Forskningsrådet går en del av avkastningen fra Fondet for forskning og nyskaping til aktiviteter som sorterer under OEDs ansvarsområde. I 2011 utgjør dette vel 125,3 mill. kroner. Bevilgningen til PETROMAKS er størst med 51 mill. kroner. Jf. Tabell nedenfor.

Tabell 3.10. Bevilgninger fra Fondet for forskning og nyskaping relevant for OED. 1000 kroner.

	Revidert	Budsjett
	bud. 2010	2011
PETROMAKS	51 000	51 000
RENERGI	12 000	12 000
GASSMAKS	25 000	25 000
SFFen Centre for Integrated Petroleum Resarch (CIPR)	11 670	16 329
SFIen Multiphase Flow Assurance Innovation Centre	11 000	11 000
SFIen Centre for Integrated Operations in the Petroleum Industry	10 000	10 000
SFIen Sustainable Arctic Coastal and Marine Techonology 1)		
SFIen Drilling and Well technology for improved Recovery 1)		
Sum	120 670	125 329
1) Bevilget fra 2011 - budsjettbeløp ikke endelig fastsatt		

OEDs tildelingsbrev gir konkrete føringer på hvordan bevilgningen til Forskningsrådet skal fordeles på virkemidler og aktiviteter i 2011. Nedenfor følger en spesifisert oversikt over bevilgningen fordelt på sektor, program / aktivitet sammenlignet med 2010.

Tabell 3.11. Bevilgninger fra OED fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

Sektor/program/aktivitet	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev. 2010 2011
<u>Petroleumssektoren</u>			
PETROMAKS	161 250	156 500	-2,9 %
DEMO 2000	98 250	46 700	-52,5 %
Havet og kysten	6 000	6 000	0,0 %
PETROSAM - Samfunnsvitenskapelig petroleumsforskning	10 000	10 000	0,0 %
Strategiske midler:			
SIP/SUP (PETROMAKS fra 2011)	16 500	7 100	-57,0 %
IODP kontingent	3 000	3 000	0,0 %
Strategisk satsing teknologifagene	1 000	1 000	0,0 %
SEAPOP (lagt til Havet og kysten)	2 500	2 500	0,0 %
Sum petroleumsforskning	298 500	232 800	-22,0 %
<u>Energiforskning</u>			
RENERGI	222 000	226 000	1,8 %
CLIMIT	99 000	95 000	-4,0 %
Forskningscentre for miljø og energi (FME)	145 000	145 000	0,0 %
Strategiske midler:			
Prosjektetableringsstøtte EU/EUREKA	3 700	3 700	0,0 %
SIP/SUP (RENERGI fra 2011)	5 800	4 000	-31,0 %
Katalyse og organisk kjemi (KOSK II)	5 500	4 000	-27,3 %
Norsk institutt for sjørett	1 500	1 500	0,0 %
Sum energi- og vassdragsektoren	482 500	479 200	-0,7 %
<u>Strategiske fellesfunksjoner, informasjon og internasjonalisering m.v.</u>			
OG21 2)	500		-100,0 %
Energi21 2)	400		-100,0 %
The Global Energy Assessment	500		-100,0 %
Oil Spill Workshop	150		-100,0 %
World Energy Outlook	400		-100,0 %
Disposisjonskonto	8 450	10 000	18,3 %
Sum strategiske fellesfunksjoner m.v.	10 400	10 000	-3,8 %
Sum kap. 1830.50	791 400	722 000	-8,8 %

3.5 Fiskeri- og kystdepartementet

Fiskeri- og kystdepartementets (FKDs) bevilger 344 mill. kroner til Forskningsrådet over kap. 1023 post 50 og 74 i 2011. Dette tilsvarer en økning på 1,96 mill. kroner (0,6 prosent) fra 2010 til 2011. Økningen går til programmet Havet og kysten, i tillegg til en priskompensasjon av basisbevilgningen til fiskeriinstituttene.

Tabell 3.12. Inntekter fra FKD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

					Årets	Revidert	Budsjett	Endring
					budsjett	budsjett	2011	Rev. 2010
					2010	2010		2011
Kap.	1023	, post	50	Tilskudd Norges Forskningsråd	319 100	319 100	321 060	0,6 %
Kap.	1023	, post	74	Tilskudd marin bioteknologi m.v.	23 000	23 000	23 000	0,0 %
Sum					342 100	342 100	344 060	0,6 %

FKDs tildelingsbrev gir konkrete føringer på hvordan bevilgningen til Forskningsrådet skal fordeles på virkemidler og aktiviteter i 2011. Nedenfor følger en spesifisert oversikt over bevilgningen fordelt på sektor, program / aktivitet sammenlignet med 2010.

Tabell 3.13. Bevilgninger fra FKD fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

Sektor/program/aktivitet	Revidert	Budsjett	Endring
	budsjett		Rev. 2010
	2010	2011	2011
Programmer og innovasjonstiltak			
Store programmer			
HAVBRUK - en næring i vekst	78 350	78 600	0,3 %
Forskning innenfor fiske- og dyrevaksiner	20 000	20 000	0,0 %
Delfinansiering av laksens genom	500		-100,0 %
NORKLIMA	2 000	2 000	0,0 %
Laksens genom (FUGE)	4 000	4 000	
Marin bioprospektering (FUGE)	13 085	13 000	-0,6 %
Sum	117 935	117 600	-0,3 %
Andre programmer og satsinger			
ELSA-programmet	1 000	1 000	0,0 %
Havet og kysten	44 850	46 600	3,9 %
MABIT	6 000	6 000	0,0 %
Maritim virksomhet og offsh. oper. (MAROFF)	2 900	2 900	0,0 %
Matprogrammet: Norsk mat fra sjø og land	25 390	25 250	-0,6 %
Miljø 2015	1 500	1 500	0,0 %
Natur og næring	11 500	10 750	-6,5 %
Næringslivets transporter og ITS	1 000	1 000	0,0 %
Transportsikkerhet - videreføring	1 000	1 000	0,0 %
Sum	95 140	96 000	0,9 %
Kommersialisering inkl. systemtiltak			
FORNY - videreføring	5 000	4 000	-20,0 %
Sum	5 000	4 000	-20,0 %
Frittstående prosjekter			
EU 7RP Strålevern	0	1 000	
Sum	0	1 000	
Infrastruktur			
Basisbevilgning - ny struktur	90 042	92 833	3,1 %
Videreføring av SIPer ved HI og NIFES	22 799	23 506	3,1 %
Sum	112 841	116 339	3,1 %
Diverse FoU-relaterte aktiviteter			
Informasjon, formidling, publisering	1 920	1 920	0,0 %
Planlegging, utredning, evaluering	1 552	400	-74,2 %
Regionale representanter (REGREP)	600	600	0,0 %
Stim.tiltak og nettv.bygging / internasj. samarb.	1 890	1 890	0,0 %
Finansiering av stilling til disposisjon for FKD	1 000		-100,0 %
Prosjektetableringsstøtte (EU / EUR), SAM-EU	2 500	3 000	20,0 %
Joint Programming		375	
Bilateralt samarbeid	1 000	500	-50,0 %
De nasj. forskningsetiske komiteer	400	400	0,0 %
Sum	10 862	9 085	-16,4 %
Disposisjonsfond	322	36	-88,8 %
Totalt	342 100	344 060	0,6 %

3.6 Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matdepartementet (LMD) har for 2011 tildelt en bevilgning på 217,528 mill. kroner til Forskningsrådet over kap. 1137, post 50 *Tilskudd til Norges Forskningsråd* (St.prp. nr. 1, 2010-2011), dvs. en nedgang på 4,760mill. kroner i forhold til Revidert budsjett 2010. Det er

videre bevilget 180,847 mill. kroner til Forskningsrådet over kap. 1137, post 51 *Basisbevilgninger til forskningsinstitutter*. Det anslås en bevilgning på post 77 Jordbruksavtalemidler på 42,5 mill. kroner. Dette er en økning på 6 mill. kroner i forhold til Revidert budsjett 2010.

Tabell 3.14. Inntekter fra LMD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

	Årets	Revidert	Budsjett	Endring
	budsjett	budsjett		Rev 2010
	2010	2010	2011	2011
LMD Kap.1137.50	222 288	225 138	217 528	-3 %
LMD Kap. 1137.51	180 847	180 847	180 847	0 %
LMD Kap. 1150.77	35 267	36 107	42 548	18 %
	438 402	442 092	440 923	0 %

Det er et hovedmål å føre en landbruks- og matpolitikk som opprettholder et levende landbruk over hele landet. Landbruks- og matforskning er et sentralt virkemiddel for å nå dette målet og skal bidra med forskningsinnsats av internasjonal kvalitet som fremmer en innovativ og bærekraftig landbruks- og matsektor. LMDs strategi for forskning og forskningsbasert innovasjon (2007-2012) er førende også for departementets prioriteringer i 2011. Det samme gjelder St. meld nr. 30 (2008-2009) *Klima for forskning*, St. meld. nr. 7 (2008-2009) *Et nyskapende og bærekraftig Norge* og St. meld. nr. 39 (2008-2009) *Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen*.

Landbruks- og matdepartementets bevilgning til Forskningsrådet gis over kap. 1137, post 50 og 51. LMDs bevilgning for 2011 over kapitlets post 50 er redusert med vel 4,7 mill. kroner (4,760), mens bevilgningen over post 51 foreslås videreført på samme beløpsmessige nivå. Aktivitetene knyttet til post 50 retter seg i hovedsak mot matområdet, skog og andre naturbaserte verdikjeder, samt klima, og departementet vil i 2011 legge vekt på forskning for å sikre tilgangen på nok og trygg mat, samt videreføre satsingen på klimaforskning.

Matprogrammet vil få en økt bevilgning på 8,4 mill. kroner, mens programmet FORNY mister sin bevilgning fra LMD på 5 mill. kroner. Videre økes basisbevilgningen til instituttene med 5,4 mill. kroner (priskompensasjon) – denne økningen vil i så fall hentes fra bevilgningen over post 50.

Tabell 3.15. Bevilgninger fra LMD fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

	Årets	Revidert	Budsjett	Endring
	budsjett	budsjett		Rev 2010
	2010	2010	2011	2011
BILATNAER Bilat.samarb.m.N-AM,Kina,Jpn,I	4 500	4 500	4 500	0 %
DISP-LMD Disposisjonskonto LMD-midler	1 000		1 721	#DIV/0!
DIV-AKT Diverse aktiviteter hak=DI	900	900	900	0 %
DIV-INT Annet internasjonalt samarbeid	1 250	1 250	1 250	0 %
ELSA Etske,rettslige og samf.m. as	1 000	1 000	1 000	0 %
ETIKK Nasjonale forsk.etske komite	300	300	300	0 %
EU7-STRÅ Strålevern, EUs 7. rammeprog	1 000	1 000	1 000	0 %
EVA Evaluering		3 700		-100 %
FORNY-3 Kommersialisering av FoU-res	5 000	5 000		-100 %
HAVBRUKS Havbruk - en næring i vekst	1 500	1 500		-100 %
INFRA Infrastrukturtiltak	1 828	1 828	1 867	2 %
INT-BILAT BILAT-ordningen	2 500	2 500	2 500	0 %
MATJORD Progr for forskn.jordbruk mat	1 568	1 568	204	-87 %
MATPROG Norsk mat fra sjø og land	67 782	67 782	87 426	29 %
MILJØ2015 Norsk miljøforskning mot 2015	9 150	9 150	4 250	-54 %
NATURAER Natur og næring	92 110	92 110	83 310	-10 %
NETTARBEID Nettarbeid	900	900	900	0 %
NORDAM-SAM Samarbeidet Norge-Nord.Amerika	1 500	1 500	1 500	0 %
NORKLIMA Klimaendr.og kons.f.Norge	7 000	7 000	7 000	0 %
PES-EU Prosj.etabl.støtte EU(bedrift)		1 000		-100 %
PES-INST Prosj.etabl.støtte EU (FoU)	2 500	1 500	2 500	67 %
PLAN Planlegging		400	250	-38 %
REGREP Regionale representanter	600	600	600	0 %
RENERGI Fremtidens rene energisystemer	16 000	16 000	12 400	-23 %
STAB Statistikk og kunnsk.grunnlag	150	150	150	0 %
VRI Virkemidler f.regional innov	2 000	2 000		-100 %
VRI2 Virkemidl f reg.innov.2011-13			2 000	
LMD Kap.1137.50	222 038	225 138	217 528	-3 %
INFRA Infrastrukturtiltak	8 162	8 162	7 978	-2 %
MATPROG Norsk mat fra sjø og land	9 335	9 335	4 455	-52 %
RBGRUNPRIM Res.bas.grunnbev.prim.nær.inst	132 757	132 757	150 871	14 %
SIP-FKD SIP finansiert av FKD	2 030	2 030		-100 %
SIP-LMD SIP finansiert av LMD	28 563	28 563	17 543	-39 %
LMD Kap. 1137.51	180 847	180 847	180 847	0 %
MAT-SLF Matprogr.:Prosj.fullfin.av SLF	11 493	11 743	19 458	66 %
MATPROG Norsk mat fra sjø og land	4 068	4 176	1 682	-60 %
MILJØ2015 Norsk miljøforskning mot 2015	5 500	5 605	4 000	-29 %
NATURAER Natur og næring	14 206	14 583	17 408	19 %
LMD Kap. 1150.77	35 267	36 107	42 548	18 %
Totalt	438 152	442 092	440 923	0 %

3.7 Miljøverndepartementet

Miljøverndepartementet (MD) bevilger 322,8 mill. kroner til Forskningsrådet samlet over kap. 1410 post 50 og post 51 for 2011. MD bevilger 149,7 mill. kroner over kap. 1410 post 50 til

basisbevilgninger til miljøinstituttene for 2011. Dette tilsvarer en økning på om lag 9 mill. kroner (6,4 prosent) fra 2010 til 2011.

Tabell 3.16. Inntekter fra MD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

					Årets	Revidert		Endring
					budsjett	budsjett	Budsjett	Rev. 2010
					2010	2010	2011	2011
Kap.	1410	, post	50	Basisbevilgninger til miljøinstituttene	140 667	140 667	149 718	6,4 %
Kap.	1410	, post	51	Forskningsprogrammer m.m.	166 518	166 518	165 768	-0,5 %
Kap.	1410	, post	53	IIASA	6 160	6 160	6 351	3,1 %
Kap.	1400	, post	76	EU-strålevern	1 000	1 000	1 000	0,0 %
Sum					314 345	314 345	322 837	2,7 %

Miljøverndepartementets føringer i tildelingsbrevet gir sammen med Forskningsrådets budsjettforslag grunnlaget for konkret fordeling av budsjett 2011 på virkemidler, programmer og aktiviteter. Departementet har gitt følgende konkrete føringer i tildelingsbrevet:

- Forskning om klimaeffekter på biologisk mangfold skal videreføres på minst samme nivå som i 2010.
- Forskning på villaks med fokus på faglig grunnlag for beregning av gytebestandsmål skal videreføres på minst samme nivå som i 2010.
- Forskning på rovvilt skal videreføres på minst samme nivå som i 2010.
- Forskning på langsiktige miljøvirkninger ved utsetting av genmodifiserte organismer, og om miljøeffekter av fremmede organismer skal videreføres på minst samme nivå som i 2010.
- Avfallsforskning skal videreføres med 1 mill. kroner.
- Utgifter til det norske sekretariat for det internasjonale polaråret (IPY) skal tilgodeses med 2 mill. kroner.

I 2011 skal 5 % av grunnbevilgningen til miljøinstituttene bli omfordelt etter resultatindikatorer.

Tabell 3.17. Bevilgninger fra MD fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

Sektor/program/aktivitet	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev. 2010 2011
Bevaring av naturens mangfold og friluftsliv			
NORKLIMA	2 000	6 500	225,0 %
Miljø 2015	23 800	23 800	0,0 %
Havet og kysten	1 800	1 800	0,0 %
Sum	27 600	32 100	16,3 %
Bevaring og bruk av kulturminner			
NORKLIMA		500	
Miljø 2015	6 850	6 100	-10,9 %
Natur og Næring	1 000	1 000	0,0 %
Sum	7 850	7 600	-3,2 %
Rent hav og vann og et giftfritt samfunn			
Miljø 2015	6 000	6 000	0,0 %
Havet og kysten	14 100	14 100	0,0 %
Miljø, gener og helse	2 000	2 000	0,0 %
Sum	22 100	22 100	0,0 %
Et stabilt klima og ren luft			
NORKLIMA	55 400	48 400	-12,6 %
Miljø 2015	3 100	3 100	0,0 %
Miljø, gener og helse	2 000	2 000	0,0 %
RENERGI	23 350	23 350	0,0 %
Sum	83 850	76 850	-8,3 %
Internasjonalt miljøvernssamarbeid og miljø i nord- og polarområdene			
Kontingenter	6 160	6 351	3,1 %
EU 7. RP. Strålevern	1 000	1 000	0,0 %
Polarforskning/NSF/IPY	3 200	3 200	0,0 %
NORKLIMA	3 000	5 000	66,7 %
Havet og kysten	500	500	0,0 %
Sum	13 860	16 051	15,8 %
Planlegging for en bærekraftig utvikling			
Natur og Næring	1 000	1 000	0,0 %
Demokrati, styring og regionalitet	4 950	4 950	0,0 %
Sum	5 950	5 950	0,0 %
Tverrgående virkemidler og oppgaver			
Kontingenter	1 000	1 000	0,0 %
Miljø 2015	5 900	5 900	0,0 %
Romforskning	1 500	1 500	0,0 %
Informasjon/formidling/publisering	1 268	1 268	0,0 %
Planlegging/utredning/evaluering	1 800	1 800	0,0 %
Stimuleringstiltak og nettverksbygging	1 000	1 000	0,0 %
Sum forskningsprogrammer	12 468	12 468	0,0 %
Basisbevilgninger 1)	137 167	146 218	6,6 %
Prosjektetableringsstøtte, SAM-EU	2 500	3 500	40,0 %
Bilateralt forskningssamarbeid	1 000		-100,0 %
Sum instituttbevilgninger mm	140 667	149 718	6,4 %
Totalt	314 345	322 837	2,7 %

3.8 Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) bevilgning til Forskningsrådet i 2011 er på 271,4 mill. kroner, mot 252,3 mill. kroner i 2010. Forskningsrådets budsjett er styrket med til sammen 19,1 mill. Den største veksten er lagt til programmet *Helse- og omsorgstjenester* med 13 mill. kroner, av dette er 10 mill. kroner til effekter av samhandlingstiltak. I tillegg er det øremerket 5 mill. kroner til *Habilitering og rehabilitering* som fra 2011 er lagt til programmet *Helse- og omsorgstjenester*. Videre har HOD bevilget 5 mill. kroner til forskning på barn som pårørende i 2011.

Tabell 3.18. Inntekter fra HOD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

				Årets	Revidert		Endring
				budsjett	budsjett	Budsjett	Rev. 2010
				2010	2010	2011	2011
Kap.	726	, post	70	Rusmiddelforskning, behandlingsinterv	500	500	
Kap.	743	, post	70	Evaluerings - opptr.plan for psykisk helse			
Kap.	732	, post	28	Måling av ressursbruk	490	490	490
Kap.	763	, post	21	Konsensuskonferanse		1 000	
Kap.	781	, post	79	Forsøk og utvikling/ andre tiltak			5 000
Kap.	780	, post	50	Norges forskningsråd	249 304	250 294	265 898
Sum				250 294	252 284	271 388	7,6 %

Tabell 3.19. Bevilgninger fra HOD fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

	Årets	Revidert		Endring
	budsjett	budsjett	Budsjett	Rev. 2010
	2010	2010	2011	2011
Helse- og omsorgstjenester 1)	55 007	55 007	73 007	32,7 %
Folkehelse	21 350	21 350	21 350	0,0 %
Psykisk helse, inkl. ADHD	34 520	34 520	34 520	0,0 %
Klinisk forskning	24 250	24 250	25 250	4,1 %
Miljøpåvirkning og helse	16 900	16 900	16 900	0,0 %
Rusmiddelforskning	26 450	26 450	26 450	0,0 %
Rusmiddelforskning, behandlingsintervensj.	500	500		
Stamceller	19 700	19 700	19 700	0,0 %
Aldersforskning (Helse og omsorgstj.)	4 000	4 000	4 000	0,0 %
Aldersforskning (velferd, VAM)	6 310	6 310	6 310	0,0 %
EU7 Strålevernprogram	1 000	1 000	1 000	0,0 %
Global helse	4 781	5 771	5 771	0,0 %
Kreftforskning	19 505	19 505	20 505	5,1 %
Kvinner helse	7 031	7 031	7 635	8,6 %
Habilitering og rehabilitering 1)	5 000	5 000		
Barn som pårørende			5 000	
Evaluerings - mammografiprogrammet	3 500	3 500	3 500	0,0 %
Konsensuskonferanse om heroinassistert behandling		1 000		
Måling av ressursbruk	490	490	490	0,0 %
Sum	250 294	252 284	271 388	7,6 %

1) I Folkehelse er det inkl. 1,7 mill. kroner av bevilgningen til Kvinner helse for 2011

3.9 Utenriksdepartementet

Utenriksdepartementet (UD) bevilger 230 mill. kroner til Forskningsrådet for 2011. Det er omtrent det samme beløp som i revidert budsjett 2010.

De største endringene på UDs budsjett fra 2010 til 2011 er at en vekst i *Norge - global partner* som får en øremerket bevilgning med 10 mill. kroner til forskning om skatteparadiser, kapitalflukt og utvikling. Bevilgningen til CGIAR-stipend og diverse nettverk avsluttes fra 2011. Videre får *Russland og internasjonale relasjoner i nordområdene* økt bevilgningen med 2,3 mill. kroner. Bevilgningen til *Sør-Afrikaprogrammet* reduseres i tråd med programmets planer fra 10,4 mill. kroner i 2010 til 4 mill. kroner i 2011.

Tabell 3.20. Inntekter fra UD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

				Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev. 2010 2011
Kap. 100 , post:		UD-gen.		1 000	3 800	4 850	27,6 %
Kap. 100 , post:	21	Spesielle driftsutgifter		2 000	2 000	2 000	0,0 %
Kap. 118 , post:	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland		15 750	18 750	21 050	12,3 %
Kap. 150 , post:	73	Regionbevilgning for Afrika		13 525	10 442	4 000	-61,7 %
Kap. 154 , post:	78	Kulturtiltak		2 773	2 773	2 773	0,0 %
Kap. 164 , post:	71	Fred, forsoning og demokrati			6 000	6 000	0,0 %
Kap. 165 , post:	70	Forskning og høyere utdanning		131 700	128 050	130 900	2,2 %
Kap. 168 , post:	70	Kvinner og likestilling		8 500	8 500	8 500	0,0 %
Kap. 169 , post:	70	Vaksine og helse		50 000	50 000	50 000	0,0 %
Sum				225 248	230 315	230 073	-0,1 %

Tabell 3.21. Bevilgninger fra UD fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

	Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev. 2010 2011
Norge - global partner (NORGLOBAL)	60 300	61 800	65 000	5,2 %
Miljø 2015	1 500	1 500	1 500	0,0 %
Global vaksinasjonsforskning	50 000	50 000	50 000	0,0 %
Global helseforskning	7 000	7 000	7 000	0,0 %
Kina-programmet	20 000	20 250	20 000	-1,2 %
Europa i endring	2 000	2 000	2 000	0,0 %
EUs 7 RP. strålevern	1 000	1 000	1 000	0,0 %
Russlandprogrammet 1)	7 050	7 050		-100,0 %
Nordområdene og Russland 1)	3 000	8 700	18 050	107,5 %
Geopolitikk i Nord 1)	5 700			
Sør-Afrika-programmet	13 525	10 442	4 000	-61,7 %
India-programmet	20 000	20 000	20 000	0,0 %
Latin-Amerikaprogrammet	15 000	15 000	15 000	0,0 %
Internasjonal stipendseksjon	2 773	2 773	2 773	0,0 %
Samfunnssikkerhet og sårbarhet (SAMRISK)	1 000	1 500	1 000	-33,3 %
Romforskning (Jordobservasjon)		3 000	3 000	0,0 %
Bedriftens samfunnsansvar	500	500	500	0,0 %
Planlegging/formidling/Evaluering	2 000	2 000	2 000	0,0 %
Basisbevilgning CMI (via KD)	11 700	11 700	13 400	14,5 %
Basisbevilgning CMI (via NORAD)	1 200	1 300		-100,0 %
SIP		2 800	3 850	37,5 %
Sum	225 248	230 315	230 073	-0,1 %

1) Geopolitikk i Nord og Russlandprogrammet inngår i Nordområdene og Russland

3.10 Samferdselsdepartementet

Samferdselsdepartementet tildeling til Forskningsrådet 150,8 mill. kroner. Det ble gitt et kutt i bevilgningen til Forskningsrådet for 2011 på 38,4 mill. kroner. SDs midler for 2011 er fordelt i.h.t. Prop. 1 S for 2011 og signaler fra departementet. SDs forslag for 2011 i forhold til Revidert budsjett 2010 og Forskningsrådets vekstforslag 2011 har følgende utvikling:

- VERDIKT får et kutt på 8 mill. kroner. Forskningsrådet foreslo en vekst på 25 mill. kroner.
- SIMULA-senteret får kutt på 3 mill. kroner. Forskningsrådet foreslo at bevilgningen på 10 mill. kroner i 2010 ble videreført i 2011.
- RENERGI får et kutt på 12,6 mill. kroner. Forskningsrådet foreslo en vekst på 10 mill. kroner.
- *Næringslivets transporter og ITS* (SMARTRANS) får et kutt på 7,3 mill. kroner. Forskningsrådet foreslo en vekst på 10 mill. kroner.
- NORKLIMA får kuttet hele sin bevilgning på 3,3 mill. kroner. Forskningsrådet foreslo en vekst på 5 mill. kroner.
- *Miljø, gener og helse* får kutt på 2,5 mill. kroner, *Demokrati-, styring- og regionalitet* (DEMOSREG) får kutt på 1 mill. kroner og *Samfunnssikkerhet og risiko* (SAMRISK) får kutt på 0,4 mill. kroner.
- Bevilgningen til Strategisk institusjonsprosjekter ved Transport økonomisk institutt kuttes med 0,3 mill. kroner til 5,5 mill. kroner i 2011.

Tabell 3.22. Inntekter fra SD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

					Budsjett	Revidert budsjett	Budsjett
					2010	2010	2011
Kap. 1301	, post:	50	Norges Forskningsråd		189 200	189 200	150 800
Sum					189 200	189 200	150 800

Tabell 3.23. Bevilgninger fra SD fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

Sektor/program/aktivitet	Budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	budsjett 2011	Endrig rev.2010 2011
Telekomforskning				
Simula-senteret	10 000	10 000	10 000	0 %
Robuste nett Simula (VERDIKT)	6 000	6 000	3 000	-50 %
VERDIKT	67 300	67 300	59 300	-12 %
Langsiktig grunnleggende forskning				
Sum telekommunikasjon	83 300	83 300	72 300	-13 %
Transportforskning				
Miljø, gener og helse (inkl. Støy)	2 500	2 500		-100 %
RENERGI	58 600	58 600	46 000	-22 %
RISIT				
TRANSIKK	7 000	7 000	7 000	0 %
NORKLIMA	3 300	3 300		-100 %
DEMOSREG	1 000	1 000		-100 %
SAMRISK	400	400		-100 %
SMARTRANS	27 300	27 300	20 000	-27 %
Sum transportprogram	100 100	100 100	73 000	-27 %
Strategisk instituttprogram til TØI	5 800	5 800	5 500	-5 %
Sum basisbevilgninger	5 800	5 800	5 500	-5 %
Sum transportforskning	105 900	105 900	78 500	-26 %
Prosjektetableringstøtte (EU/EUREKA)				
EU prosjekter/JTI				
Totalt	189 200	189 200	150 800	-20 %

3.11 Kommunal- og regionaldepartementet

Forskningsrådet vil i 2011 motta en bevilgning fra Kommunal- og regionaldepartementet på 90,2 mill. kroner. Det går 5 mill. kroner går til programmet Velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM) øremerket for kompetansebygging om boligspørsmål i et helhetlig velferdsperspektiv. KRD avslutter fra 2011 støtten til programmet FORNY.

Tabell 3.24. Inntekter fra KRD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

	Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
KRD Kap.500.50	11 500	11 500	15 000	30 %
KRD Kap.552.72	45 200	45 200	75 200	66 %
KRD Kap.551.71	35 000	35 000		-100 %
Kommunal- og regionaldep.	91 700	91 700	90 200	-2 %

Tabell 3.25. Bevilgninger fra KRD fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

	Budsjett 2010	Rev. budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev. 2010 -2011
Forskningsprogrammer:				
Demokrati, styring og regionalitet (DEMOSREG)	11 500	11 500	10 000	-13 %
Velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM)			5 000	100 %
Forskningsprogrammer	11 500	11 500	15 000	30 %
Nordområdetiltak:				
Forskningsløft i Nord	35 000	35 000		-100 %
Nordområdetiltak:	35 000	35 000	0	-100 %
Nasjonale tiltak for regional utvikling:				
Forskningsløft i Nord			35 000	100 %
Regional representant i Finnmark	1 200	1 200	1 200	0 %
FORNY-programmet	5 000	5 000	0	-100 %
Virkemidler for regional innovasjon (VRI2)	39 000	39 000	39 000	0 %
Nasjonale tiltak for regional utvikling:	45 200	45 200	75 200	66 %
	91 700	91 700	90 200	-2 %

3.12 Arbeidsdepartementet

Arbeidsdepartementet (AD) bevilger 118,6 mill. kroner til Forskningsrådet for 2011. Dette er en vekst i forhold til Revidert budsjett 2010 på 3,0 mill. kroner. Veksten går i all hovedsak til *Evaluering av pensjonsreformen*, som i 2011 vil ha et budsjett på 7 mill. kroner. I tildelingsbrevet fra AD er bevilgningen for 2011 økt til 119,04 mill. kroner. Dette vil bli innarbeidet i Revidert budsjett 2011, og derfor ikke tatt med i tabellene nedenfor.

Tabell 3.26. Inntekter fra AD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

					Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
Kap.	601	, post:	50	Norges Forskningsråd	108 575	108 575	111 575	2,8 %
Kap.	604	, post:	21	NAV evalueringen	7 000	7 000	7 000	0,0 %
Sum					115 575	115 575	118 575	2,6 %

Tabell 3.27. Bevilgninger fra AD fordelt på programmer og aktiviteter. 1 000 kroner.

	Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
Evaluering av NAV-reformen	7 000	7 000	7 000	0,0 %
Forskningsprogrammer				
Velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM)	59 775	59 775	59 775	0,0 %
Forskning på årsaker til sykefravær og utstøting fra arbeidslivet	24 000	24 000	24 000	0,0 %
Helse-, miljø- og sikkerhet i petroleumssektoren (PETROMAKS)	18 800	18 800	18 800	0,0 %
IT-FUNK	2 000	2 000	2 000	0,0 %
Evaluering av pensjonsreformen	4 000	4 000	7 000	75,0 %
Sum forskningsprogrammer	108 575	108 575	111 575	2,8 %
Totalt	115 575	115 575	118 575	2,6 %

3.13 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) bevilger 27,4 mill. kroner til Forskningsrådet i 2011. Dette er samme beløp som i Revidert budsjett 2010. Det er ingen endring i fordelingen mellom de ulike programmer og tiltak.

Tabell 3.28. Inntekter fra BLD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

				Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev. 2010 2011
Kap.	821	, post:	50	Bosetning av flyktninger og tiltak for innvandrere	6 000	6 000	6 000 0,0 %
Kap.	846	, post:	50	Familie-, likestilling og arbeidsliv	6 500	6 500	6 500 0,0 %
Kap.	847	, post:	50	IT-FUNK	5 600	5 600	5 600 0,0 %
Kap.	854	, post:	50	Barnevernsforskning	4 500	4 500	4 500 0,0 %
Kap.	855	, post:		Rusmiddelforskning	500	500	500 0,0 %
Kap.	857	, post:	50	Barne- og ungdomsforskning	4 300	4 300	4 300 0,0 %
Sum				27 400	27 400	27 400	0,0 %

Tabell 3.29. Bevilgninger fra BLD fordelt på programmer og aktiviteter. 1000 kroner.

	Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
Velferds-, arbeidsliv og migrasjon	17 300	17 300	17 300	0,0 %
Program for kjønnsforskning	4 000	4 000	4 000	0,0 %
Rusmiddelforskning, behandlingsintervensj.	500	500	500	0,0 %
IT-FUNK	5 600	5 600	5 600	0,0 %
Totalt	27 400	27 400	27 400	0,0 %

3.14 Justis- og politidepartementet

Justis- og politidepartementet (JD) bevilger 10 mill. kroner til Forskningsrådet i 2011. Reduksjonen i bevilgning fra 2010 på 3,7 mill. kroner skyldes at bevilgningen til *Samfunnssikkerhet og risiko* skal avsluttes i midten av 2011. Videre ble bevilgningen til *Det internasjonale polaråret* (IPY) avsluttet i 2010.

Tabell 3.30. Inntekter fra JD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

				Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
Kap.	400	, post:	11	Justisdep.	7 000	7 000	3 300 -52,9 %
Kap.	400	, post:	50	Justisdep.	4 500	4 500	4 500 0,0 %
Kap.	440	, post:	1	Politidirektoratet	1 200	1 200	1 200 0,0 %
Kap.	451	, post:	21	Samfunnssikkerhet og beredskap	1 000	1 000	1 000 0,0 %
Sum				13 700	13 700	10 000	-27,0 %

Tabell 3.31. Bevilgninger fra JD fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

	Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
Europa i endring	1 000	1 000	1 000	0,0 %
Samfunnssikkerhet og risiko	4 700	4 700	2 000	-57,4 %
Velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM)	7 000	7 000	7 000	0,0 %
Det internasjonale polaråret (IPY)	1 000	1 000		-100,0 %
	13 700	13 700	10 000	-27,0 %

3.15 Finansdepartementet

Finansdepartementet (FIN) foreslår nominelt uendret budsjett til Forskningsrådet for 2011. Forskningsrådets vekstforslag for 2011 var på 12 mill. kroner. FINs midler for 2011 er fordelt i.h.t. Prop. 1 S for 2011 samt Forskningsrådets nullvekstforslag for 2011.

Tabell 3.32. Inntekter fra FIN. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

					Budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
Kap. 1600 , post 21	Skatteøkonomi				5 000	5 000	7 000	40 %
Kap. 1600 , post 70	Finansmarkedsfondet				11 800	11 916	11 800	-1 %
Sum					16 800	16 916	18 800	11 %

3.16 Kulturdepartementet

Kulturdepartementets bevilgning til Forskningsrådet har de seneste år finansiert programmet *Kulturell verdsetting* og en satsing på kunnskapsgrunnlag om *pengespillproblemer*. Departementet har lagt inn en mindre priskompensasjon til programmet *Kulturell verdsetting* i 2011, hvis nåværende programperiode går ut 2012. Forskningsrådet har i tillegg i en femårsperiode fra 2006 forvaltet totalt 12 mill. kroner til *forskning om pengespillproblemer*. Det forventes at satsingen fortsetter i en ny periode fom 2011 tom 2015. Det er derfor foreløpig budsjettert med 6 mill. kroner for perioden 2009 -2011.

Tabell 3.33. Inntekter fra KUD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

					Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring rev. 2010 2011
Kap. 305 , post	Kunnskapsgrunnlag om pengespillproblemer				798	805	6 000	645 %
Kap. 320 , post 52	Kulturell verdsetting				4 619	4 619	4 762	3 %
Sum					5 417	5 424	10 762	98 %

3.17 Fornyings- administrasjons- og kirke departementet

Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet bevilger 14,6 mill. kroner for 2011. Dette er et kutt på 0,2 mill. kroner. Nedgangen i bevilgning fra 2010 til 2011 med 0,2 mill. kroner skyldes at forskning om romanikulturen som avsluttes i 2010.

Tabell 3.34. Inntekter fra FAD. Fordeling på kapittel og post. 1000 kroner.

					Budsjett	Revidert budsjett	Budsjett	Endring Rev 2010
					2010	2010	2011	2011
Kap.	1500	post	22	Forskning	14 379	14 829	14 629	15 %
Sum					14 379	14 829	14 629	15 %

Tabell 3.35. Bevilgninger fra FAD fordelt på programmer og aktiviteter, 1000 kroner.

Sektor/program/aktivitet	Budsjett	Revidert budsjett	Budsjett	Endring rev.2010
	2010	2010	2011	2011
VERDIKT	10 000	10 000	10 000	0 %
Forskning på nasjonale minoriteter 1)	1 000	1 000	1 000	0 %
Program for samisk forskning 1)	3 179	3 629	3 629	0 %
Program for kulturforskning, Romanikultur 1)	200	200	0	-100 %
	14 379	14 829	14 629	-1 %

1) Midlene er fra og med 2010 flyttet fra ADs kap. 600 post 50 til FAD

4 Virkemidler, programmer og aktiviteter

Forskningsrådets gjennomfører sin virksomhet gjennom en rekke ulike virkemidler. På øverste nivå består disse virkemidlene av programmer, frittstående prosjekter, infrastruktur og institusjonelle tiltak, system og nettverkstiltak. På et mer detaljert nivå er dette utformet som ulike programtyper, fri prosjektstøtte, rettede internasjonale tiltak, basisbevilgninger, strategisk institusjonsstøtte, senterordninger, forskningsinfrastruktur, nettverkstiltak og formidlings- og kommersialiseringstiltak.

Disse virkemidlene har ulike tyngdepunkt. Programmene har et tyngdepunkt mot temaene, fri prosjektstøtte mot fagene og kvalitet, senter-ordningene mot konsentrasjon, ledelse og lang-siktighet, nettverkstiltak mot samarbeid og internasjonalisering, formidlings- og kommersialiseringstiltak mot nytte og anvendelse. Samtidig er det slik at hvert enkelt virkemiddel ofte støtter opp om flere dimensjoner, men alle er rettet mot fornyelse og endring. Nedenfor følger en gjennomgang av de enkelte virkemidler, programmer og aktiviteter Forskningsrådet finansierer i 2011.

4.1 Programmer

4.1.1 Brukerstyrte innovasjonsprogrammer

Brukerstyrt innovasjonsarena (2006-) (BIA) støtter opp om Regjeringens satsing mot et mer kunnskapsbasert næringsliv i hele landet. BIA tar sikte på å støtte de beste forskningsbaserte innovasjonsprosjektene i bredden av norsk næringsliv. Programmets åpne innretning skal synkronere god konkurranse om midlene og legge til rette for læring på tvers av bransjer og temaer. BIA kompletterer Forskningsrådets øvrige næringsrettede virkemidler. Programmet støtter de beste forskningsbaserte innovasjonsprosjektene, uavhengig av tema og bransje, på grunnlag av forskningskvalitet, innovasjonsgrad og verdiskapingspotensial, samt forskningsmessig risiko. Programmet støtter også kompetanseutvikling i norske forskningsmiljøer der næringslivet selv har identifisert slike behov for å kunne komme videre med sin forskningsbaserte innovasjonsvirksomhet. Gjennom en balansert portefølje av kompetanseprosjekter og forskningsbaserte innovasjonsprosjekter bidrar programmet til at det legges et grunnlag for fremtidig verdiskaping i Norge på kortere og lengre sikt. Hovedfokus i 2011 vil være å gjennomføre en søknadsrunde med etterfølgende prosjekt oppstart, samt å følge opp de mer enn 125 prosjektene i porteføljen og andre aktiviteter programmet finansierer, samt å følge opp effektene av avsluttede prosjekter. I 2011 vil BIA ha en total budsjetttramme på 375,2 mill. kroner, hvorav 355,2 mill. kroner blir finansiert over NHDs budsjetttramme og 20 mill. kroner over Fondet for forskning og nyskaping. www.forskningsradet.no/bia

CLIMIT – Kraftproduksjon med CO₂ –håndtering. CLIMIT er et nasjonalt forsknings-, utviklings- og demonstrasjonsprogram som gjennomføres i samarbeid mellom Gassnova og Forskningsrådet. Hovedmålene med programmet er å bidra til utvikling av bedre og mindre kostnadskrevenne teknologi for fangst av CO₂ og å bygge opp kunnskap slik at lagring av CO₂ kan gjøres på en sikker måte. Budsjettet for FoU-delen av CLIMIT ble redusert fra 99 til 95 mill. kroner i 2011, etter en betydelig budsjettøkning fra 2009 til 2010. Utfordringen er at en rekke nye prosjekter som startet i 2010 binder opp store deler av 2011-budsjettet, men det har likevel vært mulig å starte opp et mindre antall nye prosjekter i 2011. De to FME-sentrene innen CO₂-fangst og -lagring er i god gjenge, og flere av prosjektene i CLIMIT er koordinert med sentrene. CLIMITs nye programplan ble vedtatt i januar 2010, og det legges opp til en strategiprosess i 2011 for å forberede neste oppdatering av programplanen. Det vurderes også å gjennomføre en evaluering av programmet. ESA har godkjent at CLIMIT også kan støtte aktiviteter knyttet til fangst og lagring av CO₂ fra industrielle prosesser. Dette vil bli tatt inn i utlysningene i 2011. Det legges opp til

utlysning av KMB og forskerprosjekter i september og BIP i oktober. CLIMIT-programmet prioriterer internasjonalt samarbeid og vil vektlegge dette enda sterkere i nye prosjekter. Etter avslutning av ERA-NET-prosjektet FENCO er det besluttet å opprette et uformelt nettverk (FENCO-NET) med seks-syv land for å kunne gjennomføre felles utlysninger av prosjekter. CLIMITs sekretariat vil også bidra i utlysningen av center of excellence i CCS-programmet under Nordisk Toppforsknings Initiativ (TFI). CLIMIT-sekretariatet har også oppgaver innenfor internasjonale samarbeidsorganer som Carbon Sequestration Leadership Forum (CSLF), IEA Greenhouse Gas Programme og EU-teknologiplattformen Zero Emission Fossil Fuels Power Plants. Programmet arrangerte "CLIMIT-dagene" i 2010, der de fleste prosjektene i Forskningsrådets og Gassnovas portefølje ble presentert. Det ble også arrangert et seminar for Ph.D.-studentene i programmet. Begge arrangementene var meget vellykket, og det planlegges tilsvarende i 2011.

IT FUNK (1998-2012) er en tverrgående satsing som støtter prosjekter om inkluderende design og andre tiltak som gir økt tilgjengelighet for alle til IKT-baserte produkter og tjenester, med fokus på mennesker med nedsatt funksjonsevne. Brukermedvirkning er en forutsetning i alle prosjekter. IT Funk støtter metodeutvikling, forprosjekter og tilleggsprosjekter til IKT-relaterte programmer i Forskningsrådet, Innovasjon Norge og EU. Programmet blir i 2011 finansiert av BLD med 5,6 mill. kroner og AD med 2,0 mill. kroner. Siden 2008 har IT Funk på oppdrag fra NHD vært Norges kanal til AAL, et europeisk samarbeidsprogram basert på Romatraktatens art.185 (tidl.169). AAL skal fremme forskning og innovasjon om anvendelse av IKT for eldre (Ambient Assisted Living) i perioden 2008-2013. Den norske deltakelsen finansieres primært over NHDs bevilgning til internasjonalt samarbeid (50.4) samt et tilskudd fra EU-kommisjonen på ca. 40 % av de nasjonale bidragene. Omfanget av støtten fra Norge varierer fra år til år med antall utlysninger og suksessraten for søknader med norske partnere.

www.forskningsradet.no/itfunk

Maritim virksomhet og offshore operasjoner (2010-2019) (MAROFF-2) skal bidra til å realisere Regjeringens satsning på Maritim Utvikling (MARUT) der det er satt i gang et samarbeid mellom myndighetene og næringen med sikte på å få til mer innovasjon og økt verdiskaping i de maritime næringene. Det er identifisert følgende innovasjonsområder som skal prioriteres: Miljø, kronerevende miljøvennlig maritime operasjoner, herunder operasjoner i nordområdene, og avansert logistikk og transport. MAROFF blir i hovedsak finansiert med midler fra NHD (129.6 mill. kroner) men mottar også en bevilgning på 2.9 mill. kroner fra FKD.

www.forskningsradet.no/maroff

Marin bioteknologi i Tromsø (MABIT) er et næringsrettet forsknings- og industriutviklingsprogram. Programmet bidrar til økt verdiskaping i fiskeri- og havbruksnæringen og bioteknisk industri ved å virke som aktiv pådriver og koordinator for styrking av FoU og industrielle aktiviteter innenfor marin bioteknologi i Tromsø-regionen. Programmet finansierer næringsrelevante FoU-prosjekter som kan føre til kommersiell utnyttelse. Samtidig er det fokus på utvikling av fagkompetanse som er relevant for bioteknologisk næringsvirksomhet. FKD bidrar finansielt med 6 mill. kroner for 2011. Midlene kanaliseres gjennom Forskningsrådet.

Natur og næring (2008-2013) (NATURNAER) Programmet har fem fokusområder: Programmet skal støtte opp under (1) tjenesteutvikling, særlig reiseliv, med basis i primærnæringsressurser og lokalsamfunn. Næringsutvikling basert på natur og kultur er et fokusområde og forutsetter kunnskap og samarbeid om (2) areal- og ressursforvaltning. Her vil programmet stimulere samarbeid mellom myndigheter, forvaltning, næringsliv og forskning. Skog er sentralt i programmet og programmet har fokus på verdikjeden (3)skogproduksjon - tre - marked der bærekraftig skogproduksjon og videreutvikling av tre som et anerkjent miljøprodukt er viktig.(4) Bioenergi står sentralt i opptrapping av satsing på miljøvennlig energi, og programmet satser på

FoU for å fremme ressurser og råstoff, høsting og logistikk og miljø og klimaspørsmål i sammenheng med økt høsting av biomasse. Samarbeid med Matprogrammet og Havbruk, som har matproduksjon som hovedmål, er viktig, og sammen med disse/ på vegne av har Natur og næring ansvar for forskning for (5) politikktutforming (myndighetsutøvelse og næringsstrategier) for hele primærnærings - feltet. Verdiskaping, lønnsomhet, innovasjon og bærekraftig tilpasning til klimaendringer er sentralt i utlysningen for 2011. Natur og næring vil i 2011 har et samlet budsjett på 116,5 mill. kroner. Bevilgningene fra departementene er, 10,75 mill. kroner fra FKD, 83,3 mill. kroner fra LMD og 2 mill. kroner fra MD. Programmet samarbeider med flere næringsfond om finansiering av prosjekter. De viktigste er Forskningsmidler over Jordbruksavtalen, Skogtiltaksfondet og Fiskeri- og havbruksnæringsens forskningsfond, samt med Rikstoto om bidrag til norsk –svensk hesteforskningssamarbeid. Samlet bidrar disse finansieringskildene med 20,4 mill. kroner. www.forskningsradet.no/naturognaering

Norsk mat fra sjø og land (2006-2015) (MATPROG) har som hovedmål å fremme forskningsbasert innovasjon for forbrukernes, matnæringsenes og samfunnets behov. Programmet retter seg mot matprodusenter i hele den landbruksbaserte verdikjeden og i den marine verdikjeden fra sjømat tas opp av havet og fram til forbruker. Programmet skal stimulere til forskningsbasert innovasjon i norske matnæringer og i bedrifter som spenner fra de store eksportrettede til lokale småskalaprodusenter. Videre skal programmet bidra til kunnskapsbygging til nytte for matnæringsene og forvaltningen innenfor følgende prioriterte områder:

- Globalisering, konkurranse og marked: forskning knyttet til forbrukerholdninger, trender og matvalg i norske og internasjonale markeder, verdikjedeorganisering og reguleringspolitikk.
- Klima og bærekraftig produksjon: Forskning knyttet til bærekraftig råvareproduksjon, kostnadseffektiv ressursutnyttelse i hele verdikjeden, samt miljø- og klimaregnskap.
- Mat, helse og velvære: Forskning knyttet til matopplevelse, behov i spesielle befolkningsgrupper, sunn mat og bioaktive komponenters funksjon.
- Trygg verdikjede: forskning på alle ledd med sikte på trygg mat for konsumenten, konsekvenser av klimaendringer og økt globalisering, samt håndtering av risiko.

Matprogrammet skal bidra til maksimal kunnskapsbygging i norsk matforskning gjennom internasjonalt samarbeid. I 2011 vil Matprogrammet sette i gang langsiktige prosjekter knyttet til produktegenskaper og merkingssystemer, reduksjon av klimagassutslipp fra jordbruket og konsekvenser for mattrygghet av klimaendringer og økt globalisering. Videre vil programmet finansiere et mindre antall innovasjonsprosjekter i næringsmiddelindustribedrifter. Budsjett for 2011: 92 mill. kroner fra LMD, 25,25 mill. kroner fra FKD, 10,2 mill. kroner fra NHD, 10 mill. kroner fra Forskningsfondet, 1,7 mill. kroner fra Forskningsmidler over Jordbruksavtalen, samt midler fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (18,1 mill. kroner) og fra Fiskeri- og havbruksnæringsens forskningsfond (1,2 mill. kroner). Totalt: 160,7 mill. kroner. www.forskningsradet.no/Matprogrammet

Næringslivets transporter og ITS (2007-2013) (SMARTRANS) ble opprettet som nytt program fra 2007. Programmets overordnet mål er mer effektive og bærekraftige transportløsninger og transportnæringer for gods- og varetransport. Programmet har i programperioden hatt økende fokus på reduksjon av klimagasser fra næringstransporter. Transportbransjen som er den viktigste målgruppen for programmet, er tradisjonelt lite forskningsorientert, og programdriftens sentrale fokus siden oppstart har derfor vært å synliggjøre programmet og mobilisere søkere. Programmet har gitt støtte til 35 samarbeidsprosjekter hvor mange bedrifter som tidligere ikke har erfaring med FoU-prosjekter har deltatt. Programmets budsjett var 21,7 mill. kroner de to første årene, og dette økte til 28,3 mill. kroner i 2010 som følge av tilfredsstillende økning fra SD (fra 20,0 til 27,3 mill. kroner). FKD har bidratt med 1 mill. kroner hvert år siden oppstart. I 2011 kutter SD sitt bidrag tilbake til 20,0 mill. kroner. Dette førte til at utlysningen av midler med søknadsfrist høsten 2010 måtte kanselleres og programmet har knapt nok midler i 2011 til de prosjektene som allerede er

satt i gang. Programdriften må gå på sparebluss i 2011 og forventningene som er skapt i bransjen vil vanskelig kunne innfris. www.forskningsradet.no/smartrans

Prosjektrettet teknologiutvikling i petroleumssektoren (DEMO 2000) har som hovedmål å bidra til initiering og realisering av konkrete prosjekter for demonstrasjon, pilotutprøving og testing av nye teknologiske løsninger som kan gi økt verdiskaping gjennom mer kostnadseffektiv leting og utnyttelse av ressursene på norsk kontinentalsokkel. De teknologiske løsningene skal kunne anvendes på konkrete felt. I tillegg har programmet som et viktig mål å bringe frem nye norske industriprodukter, systemer og prosesser for salg i det globale offshoremarkedet og utvikle samarbeid med tilsvarende internasjonale aktører med sikte på felles aktiviteter og kunnskapsdeling. Prosjektene som utvikles gir konkrete bidrag til økt utvinning, effektiv ressurs- og energiutnyttelse og viktige miljøaspekt som redusert utslipp til luft og vann. En stor del av prosjektene er av umiddelbar betydning for utvikling av olje- og gassfelt i nordområdene ved å løse utfordringer knyttet til is- og klimaforhold, avstand fra land og manglende infrastruktur. DEMO 2000 finansieres i sin helhet med midler fra OED, og programmets budsjett vil i 2011 være 46,7 mill. kroner. Nettadresse: www.forskningsradet.no/demo2000

Økt verdiskaping i naturgasskjeden (2007-2016) (GASSMAKS) skal gjennom styrket kunnskapsutvikling, næringsutvikling og internasjonal konkurransekraft bidra til økt verdiskaping for samfunnet gjennom industriell foredling av naturgass. Hovedprinsippene som er lagt til grunn for valg av tema i programmet er at det skal: i) innrettes mot forskning knyttet til prosesser for industriell foredling av naturgass der foredlingsvirksomhet kan innebære stort verdiskapingspotensial i Norge, ii) innrettes mot forskning der naturgass inngår som en vesentlig innsatsfaktor i prosessindustrien og iii) bidra til å styrke norsk industri og norsk konkurransekraft innenfor utvikling av naturgassbaserte prosesser og produkter. På denne bakgrunn vil FoU-prosjekter innenfor følgende tema bli prioritert: 1) Gass til plastråstoff og plast, 2) Gass til materialer, 3) Mikronerobiologisk eller enzymatisk konvertering av gass og 4) Gass til syntetiske drivstoff. GASSMAKS har en budsjetttramme på 40 mill. kroner i 2010, hvorav 15 mill. kroner over NHDs budsjett og 25 mill. kroner finansiert fra Fondet for forskning og nyskaping. www.forskningsradet.no/gassmaks

4.1.2 Grunnforskningsprogrammer

Kjerne- og partikkelfysikk (2006-2011) (CERN). Aktivitetene relatert til det norske medlemskapet i CERN ved Genève er organisert som et program. For denne perioden er aktiviteten inndelt i tre prosjekter: ett fokusert mot partikkelfysikk og bygging av eksperimentet ATLAS, ett mot tungionefysikk og bygging av eksperimentet ALICE, og ett rettet mot avansert instrumentering på fremtidige eksperimenter. ATLAS og ALICE inngår begge i det nye store akseleratorprosjektet ved CERN, LHC (Large Hadron Collider). Forskere ved UiO og UiB er hovedaktører. I aktiviteten inngår muligheten for opphold ved CERN for teknologistudenter, doktorgradsstudenter og postdoktorstipendiater. LHC fikk en vellykket oppstart 20. november 2009, og de første resultatene fra ATLAS og ALICE er allerede publisert. De norske CERN-aktivitetene evalueres hvert år av et internasjonalt ekspertpanel i forbindelse med et årlig seminar for aktørene innenfor virksomheten. Programmet finansieres gjennom midler fra KD. For 2011 er budsjettet på 21,5 mill. kroner. www.cern.ch/norway

Program for synkrotron- og nøytronforskning (2011-2020)(ESRF). Hovedmålsettingen i programmet er å stimulere fagmiljøene til å benytte de faglige mulighetene som medlemskap i ESRF og SNBL gir og styrke den nasjonale metodekompetansen innen synkrotronbasert forskning. Innen nøytronbasert forskning skal det prioriteres å bidra til både å økt nasjonal kapasitet og metodekompetanse. Programmet har fra 2011 fått utvidet sitt ansvarsområdet til å omfatte nøytronbasert forskning i tillegg til synkrotronforskning. Det skal i 2011 oppnevnes nytt programstyre og utarbeides konkrete handlingsplaner for programmet for perioden 2011-2012.

Det forventes at det kommer en utlysning av midler høsten 2011. Budsjett 2011: 5,5 mill. kroner fra KD. www.forskningsradet.no/synkrotron

Etiske, rettslige og samfunnsmessige aspekter ved bioteknologi, nanoteknologi og nevroteknologi (ELSA) (2008–2014). ELSA bidrar til at teknologi kan utvikles på en robust måte gjennom fokus på styringsutfordringer knyttet til usikkerhet og risiko og utviklingen av gode interaksjoner mellom teknologi og samfunn. De nye teknologiene byr på store samfunnsmessige og etiske utfordringer. Programmet har et nært samarbeid med programmene NANOMAT og FUGE, inkludert satsingen på marin bioprospektering. ELSA er viktig for å utvikle tilnærmingmåter og metodikk som i fremtiden kan anvendes på andre relevante områder. Programmet vil i 2011 prioritere å følge oppstarten av tre integrerte prosjekter. I disse prosjektene samarbeider forskere med bakgrunn i samfunnsvitenskap og humaniora med forskere innenfor teknologi og naturvitenskap om konkrete teknologiutviklinger. Programmet vil i 2011 også lyse ut midler til forskning som kan følge opp den kommende nasjonale strategien for bioteknologi. Videre vil kommunikasjon av resultater fra fem avsluttede prosjekter som har sett på status for kunnskapen innenfor ulike temaområder, vektlegges. Budsjett for 2011 er 6 mill. kroner, hvorav 1 mill. kroner kommer fra hver av departementene FKD, LMD, KD og NHD og 2 mill. kroner fra Fondet. Nettdress: www.forskningsradet.no/elsa

Europa i endring (2007-2017)(EUROPA) er Forskningsrådets satsing på forskning om endringsprosesser i Europa og Norges forhold til disse. Satsingen skal stimulere til europarelatert forskning av høy kvalitet. Gjennom satsingen belyses følgende fire temaer: Rett og demokrati i Europa, økonomisk utvikling og integrasjon, kulturelle endringsprosesser, og utenriks- og sikkerhetspolitikk i Europa. I satsingens første fase (2007-2012) ble tre prosjekter igangsatt. Hvert år arrangeres en møteplass for forskere og brukere av forskningen i satsingen, med formål diskusjon og formidling. Det vil bli gjort også i 2011. Budsjett 2011: 6,0 mill. kroner fra KD, 2,0 mill. kr fra UD og 1,0 mill. kr fra JD, dvs totalt 9,0 mill. kroner. www.forskningsradet.no/EUROPA

eVitenskap - Infrastruktur, Teori og Anvendelser (2006-2015)(eVITA) er et forsknings- og infrastrukturprogram innrettet mot beregnings- og dataintensive utfordringer i naturvitenskap, teknologi og medisin. Gjennom metodeforskning, kompetanseutvikling og investeringer i ny eInfrastruktur er målet å sikre norsk eVitenskapelig forskning på et høyt internasjonalt nivå, samt løse viktige nasjonale utfordringer innen de tematiske områdene ”energi og miljø”, ”hav”, ”mat” og ”helse”. Fra 2011 vil deler av programmet inngå i en fellesnordisk satsing innen eVitenskap. Budsjett 2011: totalt 23,4 mill. kroner. 16 mill. kroner fra KD og 7,4 mill. kroner fra NHD. www.forskningsradet.no/evita/

Katalyse og organisk syntetisk kjemi II (2007 – 2012) (KOSK II) støtter grunnleggende forskning innenfor hovedområdene katalyse og organisk syntetisk kjemi som kan gi grunnlag for økt verdiskapning innenfor norsk kjemisk industri på lang sikt. Grunnleggende forskning innenfor katalyse skal i hovedsak rettes mot katalytiske prosesser for miljøvennlig og bærekraftig utnyttelse av norske naturgassressurser. Innen organisk syntetisk kjemi vil det bli lagt vekt på å bygge opp og videreutvikle slagkraftige forskningsgrupper som kan løse syntetiske problemer innenfor de prioriterte områdene: selektiv syntese, metallinduserte reaksjoner, syntese av biologisk aktive forbindelser og utvikling av ny, effektiv og miljøvennlig teknologi. Budsjett 2011: totalt 13,9 mill. kroner. 9,9 mill. kroner, fra KD og 4.0 mill. kroner fra OED. www.forskningsradet.no/kosk

Kulturell verdsetting (2008-2012)(KULVER) skal få fram grunnleggende forskning av høy kvalitet som kan belyse problemstillinger knyttet til kulturell verdsetting – hvordan kulturelle uttrykk og fenomener tilskrives verdi og hvordan de omformes og bestrides gjennom dynamiske prosesser. Programmet har et humanistisk tyngdepunkt og fokuserer på estetisering/estetiske praksiser innenfor kunstfeltene, hverdagslivet, kunnskaps- og vitensformer, kulturarv og minnepolitikk, identitetsdannelser eller i interaksjonen mellom kunstfeltene og andre samfunns- og

kulturområder. Budsjett 2011: 14 mill. kroner fra KD og 4,8 mill. kroner fra KUD, dvs. totalt 18,8 mill. kroner. www.forskningsradet.no/kulver

Program for kjønnsforskning (2008-2012) (KJONNSFORSKNING) skal styrke kjønnsforskningen som eget kunnskapsfelt og få fram økt kunnskap om kjønn og likestilling gjennom grunnleggende tverr- og flerfaglig forskning innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. Målsettingene realiseres gjennom å satse på utvikling av kjønns- og likestillingsteori og samfunnsmessig relevant kjønnsforskning. Forskningsinnsatsen konsentreres om fire områder hvor spørsmål knyttet til kjønn og likestilling er særlige viktige: arbeid og økonomi, offentlighet, kultur og estetikk, rettigheter og politikk, og samliv og relasjoner. Budsjett i 2011: 7 mill. kroner fra KD og 4 mill. kroner fra BLD, dvs. totalt 11 mill. kroner. www.forskningsradet.no/kjonnsforskning

Program for samisk forskning II (2007-2017) (SAMISK). Programmet skal styrke samisk forskning, både når det gjelder kvantitet og vitenskapelig kvalitet. Programmet vil derfor fremme langsiktig forskning av høy kvalitet om samiske forhold, bidra til rekruttering til samisk forskning på alle nivåer, rekruttering av samer til forskning og til å utvikle samisk som vitenskapsspråk. Programmet vil bidra til å belyse mangfoldet og variasjonen i de samiske samfunnene gjennom forskning innenfor disse temaene: Språk, tradisjonell kunnskap, muntlige tradisjoner og litteratur, Kulturuttrykk, Demografi og befolkningsutvikling, Levekår og livskvalitet, Barns og ungdoms, oppvekstvilkår og selvartikulering, Den moderne samiske samfunnsbyggingen og Ressurser og rettsforhold. Budsjett i 2011: FD 3,6 mill. kroner, KD 8,2 mill. kroner. www.forskningsradet.no/samisk

Program for Romforskning (2011 – 2018). Følgeforskningsprogrammet videreføres i ny periode og skal sikre den forskningsmessige utnyttelsen av norsk romaktivitet knyttet til medlemskap i organisasjonene ESA, EISCAT og NOT. Målet er å støtte og videreutvikle forskningsfelt der Norge og norske forskere har satset målbevisst og bygget opp høy kompetanse på internasjonalt nivå. Programmet ønsker også å sikre muligheter for støtte og utvikling innen nye relevante forskningsområder, samt stimulere til teknologiutvikling og anvendelser innenfor industrien. Det er tre prioriterte forskningsområder innenfor programmet: 1) Sol-jord fysikk med vekt på forståelse av grunnleggende prosesser i solen og dens atmosfære og hvordan solvind og solaktivitet påvirker jordas øvre atmosfære og det globale miljøet. 2) Universets utvikling med vekt på forståelsen av fundamentale astrofysiske prosesser. 3) Jordobservasjon fra satellitter med vekt på klimaovervåkning, ressurskartlegging, forurensning ved petroleumsvirksomhet, overvåkning og forvaltning av polarområdene. For 2011 er totalbudsjettet på 21,8 mill. kroner. 17,3 mill. kroner er KD-midler og inkluderer ett Nordområdestipend. MD bidrar med 1,5 mill. kroner og UD med 3,0 mill. kroner øremerket prosjekter innen jordobservasjon. www.forskningsradet.no/romforsk

Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger (2011 – 2020) (SAMKUL) skal bidra med fortolkning, forståelse og forklaring av de kulturelle forutsetningene for samfunnsutviklingen i fortid, nåtid og fremtid. Programmet vil være et hovedvirkemiddel for å styrke forskningsinnsatsen på området, som er framhevet i Forskningsrådets gjeldende strategi. Tematisk skal programmet studere de kulturelle forutsetningene for dagens samfunnsformasjoner og samfunnsutviklingen generelt gjennom studier av samspillet mellom menneske og omgivelser – i form av natur, menneskeskapte fysiske omgivelser, språk og kommunikasjon, religion og flerkultur. Gjennom dette vil særlig humanistisk orientert forskning gjøres relevant og gjeldende på samfunnsområder med store utfordringer. Uttalte mål i 2011 er å få utarbeidet programplan, oppnevne programstyre, lyse ut forskningsmidler og få startet de første forskningsprosjektene. Budsjett 2011: 10 mill. kroner fra Forskningsfondet.

Program for stamcelleforskning (2008-2012). Programmet har som overordnet mål å utvikle og styrke kompetansen innenfor grunnforskning og klinisk forskning på stamceller med sikte på behandling av alvorlig og kronisk syke pasienter. Programmet omfatter både åpen, konkurransebasert utlysning av forskningsmidler og bevilgning til *Nasjonalt senter for stamcelleforskning* i

Helse Sør-Øst RHF. Sentret, lokalisert i Domus Medica, skal ivareta sin nasjonale rolle ved å arrangere møter, seminarer og kurs. Programmet har følgende prioriterte forskningstemaer: bedre forståelse av basale prosesser knyttet til vekst og differensiering av stamceller, bringe frem celler eller cellelinjer som kan anvendes terapeutisk, bringe frem protokoller for reparasjon av skadet vev eller organ, samt bruk av stamceller i utvikling og testing av nye legemidler og i toksikologisk screening. Programmet vil ha fokus på nettverksbygging nasjonalt og internasjonalt. Det vil bli vektlagt at kjønnsperspektivet, samt de etiske aspektene ved forskning og behandling med stamceller, ivaretas. Programmet har avsatt midler til kompetanseoppbygging innenfor området humane embryonale stamceller og induerte pluripotente stamceller (iPS). Budsjettet 2011: 19,7 mill. kroner fra HOD. www.forskningsradet.no/STAMCELLER/

4.1.3 Handlingsrettede programmer

Bedriftenes samfunnsansvar og økonomisk kriminalitet (2003-2011) (BEDSAM) finansierer forskning om bruk av virkemidler for å synkronere innsyn og offentlighet og oppnå ansvarlighet i bedrifters virksomhet, samt forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Viktige virkemidler i denne sammenheng er rettsregler, etiske retningslinjer og revisjons- og verifikasjonsprosedyrer. Satsingen finansieres i 2011 av UD med 0,5 mill. kroner.

Demokrati, styring og regionalitet (DEMOSREG II) (2011–2014) DEMOSREG fase II (2011–2014) er en videreføring av DEMOSREG-programmet som gikk fra 2005 til 2010.

Programmet skal stimulere til økt kunnskap om hvordan endringer i nærings- og samfunnsliv kommer til uttrykk på lokalt og regionalt nivå, og hvilke utfordringer og betingelser de gir for demokrati, styring og planlegging. Et gjennomgående perspektiv i programmet er forholdet mellom det funksjonelle og det territorielle. Programmets tre prioriterte hovedtemaer er: (i) økonomisk utvikling og strukturelle omstillingsprosesser; (ii) offentlig styring og planlegging og (iii) demokrati og politisk deltakelse. I 2010 ble en revidert programplan vedtatt, og midler til forskerprosjekter ble lyst ut med søknadsfrist 1. desember. I første halvdel av 2011 vil dermed den viktigste aktiviteten være søknadsbehandling. Det tas sikte på å innvilge 40-45 mill. kroner, noe som tilsvarer om lag 2/3 av programmets budsjett. Andre viktige aktiviteter vil være gjennomføring av et oppstartseminar om høsten og nye tiltak for formidling av resultater fra DEMOSREG I. Programmet finansieres med 10 mill. kroner fra KR D og 4,95 mill. kroner fra MD.

Nettadresse: www.forskningsradet.no/demosreg

Folkehelse (2011-2015)(FOLKEHELSE). Det overordnede målet for programmet er å bidra til ny kunnskap om hva som påvirker folkehelsen, om årsaker til sosiale helseforskjeller, samt virkemidler for å redusere slike forskjeller og bedre folkehelsen. Folkehelseprogrammet går inn i en ny programperiode fra 1. januar 2011, med nytt programstyre som skal ferdigstille periodens programplan. Budsjett 2011: 23,05 mill. kroner fra HOD (inkludert 1,7 mill. kroner til kvinners helse) og 1 mill. kroner fra KD. Totalt 24,05 mill. kroner. www.forskningsradet.no/folkehelse

Forskning om forskning og innovasjon (FORFI)(2010-2015) skal gi økt innsikt i hvordan læring, innovasjon og forskning bidrar til vekst, velferd og problemløsning. FORFI skal utvide og videreutvikle kunnskapsgrunnlaget for ulike aktører med ansvar for forsknings- og innovasjonspolitik og fungere som arena for læring og dialog mellom policyutviklere på ulike nivåer, forsknings- og utdanningsinstitusjonene inkludert, og forskere. Programmet skal støtte og trekke veksler på uavhengig og kritisk internasjonal forskning av høy faglig kvalitet og skal bidra til metode- og teoriutvikling innenfor feltet. Programmet finansieres med 7 mill. kroner fra KD, 2 mill. kroner fra Fondet.

Program for global helse- og vaksinasjonsforskning (GLOBVAC) (2006–2011)

GLOBVAC skal styrke forskning som kan bidra til vedvarende forbedringer i helse i lav- og mellominntektsland. En midtveiseevaluering av programmet i 2009 konkluderte med at programmet er et utmerket initiativ, at allokeringen av midler generelt har vært hensiktsmessig i forhold til programmets mål, og at programmet absolutt bør videreføres og utvides. Porteføljen omfatter nå mer enn 50 forskningsprosjekt, og tilnærmet alle tilgjengelige midler er allokert innenfor en nullvekstramme t.o.m. 2011. Budsjett 2011 er finansiert med 57 mill. kroner fra UD, 5,8 mill. kroner fra HOD og 4 mill. kroner fra Fondet. Etter vedtak i divisjonsstyret for Store satsinger er det utarbeidet et forslag for videreføring av programmet for perioden 2012–2021 som er oversendt finansierende departement. Det foreslås tematiske satsinger på (i) vaksine- og vaksinasjonsforskning, (ii) helse- og helsesystemforskning og (iii) implementeringsforskning. Dette innebærer en tematisk utvidelse som vil kreve økt finansiering. Aktiviteten i 2011 vil bestå av oppfølging av igangværende prosjekter og forberedelse av ny programperiode.

Nettadresse: www.rcn.no/globvac

Havet og kysten (HAVKYST) (2006–2015) HAVKYST skal fremskaffe ny kunnskap om havets økosystem og utvikling av teknologi, metodikk og modeller for marin økosystembasert forvaltning. Menneskelig påvirkning gjennom forurensninger utenfra, gjennom akutte utslipp, tilsig fra deponier eller forurensede sedimenter, langtidsvirkninger av utslipp fra petroleumsvirksomheten, introduserte og/eller giftige arter, effekter av klimaendringer, forsuring av havet og effekter av fiskerier og konsekvenser av arealbruksendringer, vil stå i fokus. Programmet består av fem delprogrammer og to tverrgående aktiviteter: Marine økosystemer, Økosystempåvirkning, Langtidsvirkninger av utslipp til sjø fra petroleumsvirksomheten, Forvaltning og konfliktløsning, Verdiskaping, Metoder, modeller og teknologi og Forskningssamarbeid. Programmet er inkludert i nordområdesatsingen. I tillegg til å oppnå ny vitenskapelig erkjennelse, er det en klar målsetting at programmet skal bidra til å utvikle marine fagdisipliner som støtter opp om fremtidig verdiskaping innenfor en bærekraftig utvikling. I 2010 ble det satt i gang prosjekter med fokus på forsuring av havet og effekter av klimaendringer på de marine økosystemene. Programplanen for programmet ble revidert i 2010. Utlysningene som legges ut i 2011 vil ha fokus på de tema som ikke ble lyst ledig ved forrige utlysning og innenfor hvert delprogram der det er størst behov for mer kunnskap. Budsjettet for 2011 er 89,4 mill. kroner finansiert slik: FKD 46,6 mill. kroner, KD 2,9 mill. kroner, MD 16,4 mill. kroner, OED 8,5 mill. kroner, Fondet 5 mill. kroner og OLF 10 mill. kroner. Nettadresse: www.forskningsradet.no/havkyst

Program for helse- og omsorgstjenester (2011 – 2015) (HELSEOMSORG) Programmets overordnede mål er å identifisere de mest effektive måtene for å organisere, lede, finansiere og levere helse- og omsorgstjenester av høy kvalitet, redusere feil og gi bedre sikkerhet for den enkelte pasient og bruker. Programmet skal særlig bidra til utvikling av gode og effektive helse- og omsorgstjenester på lokalt plan, og gi økt kunnskap om hvordan de kommunale tjenestene kan styrkes i samhandling med familie, lokalsamfunn og spesialisthelsetjenestene, samt kunnskap om organisering innad i spesialisthelsetjenesten. Programmet skal videre bidra til rettferdig fordeling og aktiv medvirkning fra brukere, personale og pårørende og derigjennom til økt trygghet og velferd, særlig for brukere med langvarige behandlings- og omsorgsbehov. Programmet styrkes ytterligere i 2011 med 10 mill. kroner til forskning på effekter av ulike samhandlingstiltak (ref. Samhandlingsreformens målsettinger). For *Habilitering og rehabilitering* skal det bygges opp et forskningsmiljø som gjennom tverrfaglig og tverrsektoriell tilnærming skal utvikle kompetanse og forskning av høy kvalitet på utvalgte områder innenfor habiliterings- og rehabiliteringstjenestefeltet. Særlig tjenesteaspektet og samhandling mellom nivåene i helsetjenesten, og mellom helse-sektoren og andre sektorer (skole, arbeid/NAV, samferdsel m.fl) står i fokus. Forskningsmiljøet skal ha nærhet til praksisfeltet, utarbeide oversikt over relevant nasjonal og internasjonal forskning på hele (re)habiliteringsområdet og bygge opp et formelt tverrfaglig forskernettverk på nasjonalt nivå. Satsingen er lagt til *Program for helse- og omsorgstjenester*. Budsjett 2011: 73

mill. kroner fra HOD og 1 mill. kroner fra KD. Totalt 74 mill. kroner.

<http://www.forskningsradet.no/helseomsorg>

Humane biobanker og helsedata (2011-2016). Satsingen skal utnytte potensialet for forskning på biologisk materiale i de populasjonsbaserte biobankene ved å kople analyseresultater (gener, metabolitter) til data fra helseundersøkelser, helseregistre og helsetjenesten. Med dette åpner det seg helt nye muligheter for å finne årsaker og risikofaktorer for sykdommer som bl.a. kreft, diabetes, hjerte-karsykdommer, lungesykdommer og psykiske lidelser. Forskingen legger grunnlag for forebygging og behandling sykdom. Nasjonale teknologiplattformer gir tilgang til avansert teknologi og kompetanse som er nødvendig for å analysere biobankprøver og å kople disse med helsedata. Budsjett 2011: 10 mill. kroner fra Fondet.

Indiaprogrammet (2010–2019) er etablert for å styrke indisk-norsk forskningssamarbeid og indisk-norsk samarbeid om forskningsfinansiering. Programmet har ikke eget programstyre. Midlene fordeles mellom Forskningsrådets programmer og andre tiltak av divisjonsstyret for Store satsinger etter råd fra et rådgivende utvalg. Programmet hadde i 2010 sin første utlysning innen områder som er prioritert i Regjeringens India-strategi: internasjonale politiske spørsmål, klima, miljø, ren energi og samfunnsutvikling. Utlysningen omfatter 14 mill. kroner til forprosjekter og 6 mill. kroner til forskerprosjekter (i samarbeid med indiske myndigheter, "Department of Science and Technology"). Innsatsen i 2011 vil være konsentrert om å få utviklet og gjennomført utlysninger i andre relevante faglige programmer i Forskningsrådet. Indiaprogrammet kan tildele posisjoneringsmidler og nettverksmidler og ta strategiske initiativer. Budsjett for 2011 er 20 mill. kroner fra UD, herav er 6 mill. kroner kanalisert til NORKLIMA.

Kinaprogrammet (2009–2017) er etablert for å styrke kinesisk-norsk forskningssamarbeid og kinesisk-norsk samarbeid om forskningsfinansiering. Programmet har ikke eget programstyre. Midlene fordeles mellom Forskningsrådets programmer og andre tiltak av divisjonsstyret for Store satsinger etter råd fra et rådgivende utvalg. Innsatsen i 2011 vil være konsentrert om klima-, klimateknologi-, velferds- og miljøforskning. En prioritert oppgave for 2011 er å utvikle et tettere samarbeid med Chinese Academy of Sciences (CAS) og National Natural Science Foundation of China (NSFC) som et ledd i å styrke forsknings- og finansieringssamarbeidet. Tilstedeværelse av den nye ambassaderåden for forskning og høyere utdanning i Beijing ventes også å styrke samarbeidet i 2011. I tillegg startes det opp et nytt ERA-nett, CO-REACH fase II, innenfor EUs rammeprogram. Kinaprogrammet kan tildele posisjoneringsmidler og nettverksmidler og ta strategiske initiativer. Budsjett for 2011 er 20 mill. kroner fra UD. Midlene bevilges via følgende programmer Miljø 2015 med 5 mill. kroner, NORKLIMA med 9 mill. kroner, VAM med 3 mill. kroner og RENERGI med 3 mill. kroner.

Klinisk forskning (2011-2015)(KLINISKFORSKNING) skal øke kunnskapsgrunnlaget om diagnostiske metoder, behandlings- og rehabiliteringstiltak gjennom kliniske studier. Programmet skal særlig prioritere nasjonale og flerregional kliniske studier, men vil også støtte mindre kliniske studier innenfor tannhelsetjenesten, allmennmedisin og primærhelsetjenesten for øvrig, da disse områdene fortsatt har et særskilt behov for å bygge opp forskningskompetanse. Budsjett 2011: 25,25 mill. fra HOD. www.forskningsradet.no/kliniskforskning

Latin-Amerika-programmet (LATIN-AM) (2008–2018) skal generere kunnskap om Latin-Amerika i Norge ved å finansiere forskning av høy kvalitet om samfunn, kultur, miljø og næringsliv og skal styrke Norges evne til å samarbeide med Latin-Amerika på disse områdene. Programmet startet i 2008 og finansieres i sin helhet av UD. I løpet av 2011 vil den tredje ordinære tildelingen av prosjektstøtte finne sted, og de nye prosjektene forventes igangsatt i 2. halvår. Da vil også den fjerde ordinære utlysningen kunngjøres. Programmet finansierer et nettverk for norsk Latin-Amerika-forskning (Norwegian Latin America Research Network, *NorLARNet*). Nettverket startet opp 1. august 2008 med et sekretariat som etter en utlysning ble lagt til SUM (UiO).

Nettverket er tildelt støtte for en treårsperiode og vil tidlig i 2011 gjennomgå en evaluering med sikte på en mulig forlengelse. Programmets budsjett i 2011 er 15 mill. kroner fra UD. Nettsadresse: www.forskningsradet.no/latinamerika

Miljø 2015 (2007–2016) skal utvikle ny forskningsbasert kunnskap som fremmer bærekraftig bruk og forvaltning av natur- og kulturmiljøet og legger til grunn et helhetlig perspektiv på miljøforskningen. Samling av store deler av miljøforskningen i ett program har økt feltets synlighet og understreket dets viktighet. Programmet omfatter et bredt spekter av faglige problemstillinger som samfunnsmessige drivkrefter for miljøendringer, miljøpolitikk, økosystemprosesser og miljøpåvirkninger i ferskvann og på land, forurensningsspørsmål, biologisk mangfold og natur- og kulturmiljøforvaltning samt forskning og utvikling av virkemidler og tiltak for å begrense miljøskade. Miljø 2015 er inndelt i fire tematiske områder: Samfunn, Land, Vann og Forurens, og har i tillegg forskning på tverrgående og sektorovergrepene spørsmål (Tvers). Programmet vil besvare tverrfaglige kunnskapsbehov for en rekke sektorer og næringer i Norge og legger vekt på å involvere brukere. Hovedfokus i 2011 vil være etablering av nye prosjekter, tilrettelegge for ny utlysning innen områdene Land, Vann, Forurens og Tvers, brukerkontakt samt internasjonalt samarbeid, særlig bilateralt forskningssamarbeid med Kina (se også under NORKLIMA) og ERA-nettet Biodiversa2. Programmet vil dessuten følge utviklingen i flere JPIer. Budsjettet for 2011 er 63,2 mill. kroner, finansiert slik: MD 44,9 mill. kroner, LMD 4,3 mill. kroner, KD 6 mill. kroner, FGD 1,5 mill. kroner, NHD 0,5 mill. kroner, UD 1,5 mill. kroner og Statens landbruksforvaltnings avtale- og fondsstyrer 4,5 mill. kroner. I tillegg kommer bidrag fra *Kinaprogrammet* (UD) med 5 mill. kroner og bevilgningsfullmakt for *EUs strålevern EURATOM* med 6 mill. kroner (NHD, FGD, LMD, MD, HOD, UD). Nettsadresse: www.forskningsradet.no/miljo2015

Miljøpåvirkning og helse (2011-2016)(MILHEL) skal bidra med å frambringe ny forskningsbasert kunnskap om sammenhengen mellom miljø og helse. Programmets overordnede mål skal ha et samfunnsmessig perspektiv. Både miljø- og helseaspekter skal være integrert i forskningsprosjektene. Programmet tar sikte på å dekke den samlede eksponeringen av miljøfaktorer som mennesket er utsatt for: både ute og inneklime, eksponering av partikler med ulike størrelser, helse og miljøfarlige kjemikalier (enkeltvis og i blandinger), inntak av fremmedstoffer gjennom mat og vann, ulike former for stråling og støy. Miljørelaterte sykdommer og helseskader kan være: Følsomme livsstadier, sykdommer som øker i forekomst slik som diabetes, kreft, hjerte- og kar-sykdommer, astma og allergi, forstyrrelser i immunsystemet og nervesystemet. I de fleste tilfeller er helseeffekter trolig forårsaket av et samspill mellom genetiske disposisjoner og faktorer i miljøet. Budsjett 2011: 1,5 mill. kroner fra KD, 4,0 mill. kroner fra MD, og 16,9 mill. kroner fra HOD, dvs. totalt 22,4 mill. kroner. www.forskningsradet.no/milgenhel/

Norge – Global partner (NORGLOGAL) (2009-2013) skal bidra til å styrke de globale perspektivene innenfor flere viktige tematiske og teknologiske felt i Forskningsrådet. Programmet skal styrke kunnskapsbasen i Norge om utvikling, øke forskningsinnsatsen for utvikling i samarbeid med relevante programmer i Forskningsrådet og styrke forskningskapasiteten i utviklingsland ved å knytte forskere ved institusjoner i utviklingsland til norske prosjekter av høy kvalitet. Programmet omfatter Forskning om fattigdom og fred (PovPeace), satsingen på Globalisering av miljø-, energi- og klimaforskningen (Globmek), Kvinne- og kjønnsforskning i utvikling og Vest-Balkan utviklingsstudier. NORGLOGAL forvalter også Forskningsrådets satsing i samarbeid med Hewlett Foundation på forskning om økonomisk vekst, fattigdomsreduksjon, reproduktiv helse og befolkningsdynamikk, ECONPOP. Fra 2011 er midler til en ny femårig satsing om skatteparadiser, kapitalflyt og utviklingslandene (TaxCapDev) lagt inn under NORGLOGAL med 10 mill. kroner for 2011. En utlysning av forskningsmidler fra denne aktiviteten publiseres høsten 2010 med søknadsfrist i april, og det forventes oppstart av prosjekter allerede fra juli 2011. NORGLOGAL vil fortsatt arbeide med å stimulere til samarbeid med andre relevante programmer, blant annet gjennom felles utlysninger. Totalt budsjett for 2011 er på 66,1 mill. kroner, hvorav 65 mill. kroner fra UD og 1,1 mill. kroner fra KD. I tillegg kommer

anslagsvis 5,3 mill. kroner fra Hewlett Foundation og Forskningsrådets gaveforsterkingsfond som ble tilført programmet ved en større engangsoverføring i 2009.

Nettadresse: www.rcn.no/norglobal

Polarforskningsprogram (POLARPROG) Det etableres et nytt polarforskningsprogram i 2011. Programmet er bl.a. en oppfølging av IPY hvor viktige data om utviklingen i polarområdene ble samlet inn, og som økte internasjonaliseringen av norsk polarforskning, og markerte Norge som polarnasjon. Programmet skal bidra til ivaretagelse av Norges særlige ansvar for å få fremskaffe forskningsbasert kunnskap som grunnlag politikk, forvaltning og næringsvirksomhet i polare områder. Forskning knyttet til Svalbard vil prioriteres, herunder utvikling av Svalbard som internasjonal forskningsplattform og styrking av forskningssamarbeidet med Russland. Totalt er det bevilget 45 mill. kroner til et nytt polarforskningsprogram for 2011. Herav 20 mill. kroner fra KD og 25 mill. kroner fra Fondet. 5 mill. kroner benyttes til styrket informasjonsvirksomhet og faglig og praktisk forskningskoordinering i regi av Svalbard Science Forum. I tillegg skal det av polarpengene gis en engangsbevilgning på 3 mill. kroner i 2011 til UiT og UNIS for å utvikle et klimaøkologisk observasjonssystem for arktiske tundraøkosystem (KOAT). Forskningsrådet er i ferd med å vurdere hvordan polarforskningen skal organiseres i Forskningsrådet. Siden programmet er under oppstart vil NORKLIMA forvalte det meste av midlene i 2011.

Polarsamarbeid med USA og Russland (POLRES) Under polarforskningsavtalen mellom USA (National Science Foundation) og Norge (Forskningsrådet) er det lagt opp til felles forskningsaktiviteter mellom norske og amerikanske forskere. Programmet startet i 2001 og finansieres med 2 mill. kroner årlig fra KD. Det ble lyst ut midler for en ny runde av prosjekter (2010 – 2012) våren 2009. Polarsamarbeidet mellom Russland og Norge er knyttet til polarforskning utført på Svalbard. Målet er å styrke vitenskapelig samarbeid og koordinering av forskningen på Svalbard. Årlig bevilgning fra KD er 3 mill. kroner fra KD. Det ble lyst ut midler for en ny runde av prosjekter (2010-2012) våren 2009.

Praksisrettet utdanningsforskning – PRAKUT (2010–2014) er et femårig program som skal øke FoU-kompetansen og kunnskapsgrunnlaget i lærerutdanningene. Programmet er en videreføring av programmet Praksisrettet FoU for barnehage, grunnsopplæring og lærerutdanning (2005–2010). PraksisFoU har tildelt midler til 32 forskerprosjekter med brukermedvirkning, hvorav 13 på barnehagefeltet og 19 på grunnsopplæringsfeltet. Fem prosjekter er avsluttet. PRAKUT overtar det videre ansvaret for porteføljen og fornyer satsingen med ny programplan fra 2011. Programmet vil lyse ut midler til praksisrettede forskningsprosjekter i 2011 på områdene barnehage, grunnsopplæring og lærerutdanning. Prosjektene skal bidra til økt kvalitet i FoU-samarbeidet mellom lærerutdanningene og praksisfeltet og bidra til at forskningsbasert kunnskap tas i bruk i sektoren. Programmet har et årlig budsjett på 28 mill. kroner og finansieres av KD. Nettdress: www.forskningsradet.no/prakut

Psykisk helse (2011 –2015). Programmets overordnede mål er å bidra til utvikling av relevant kunnskap om psykisk helse med sikte på å fremme den psykiske helsen i befolkningen. De spesifikke satsingsområdene er forskning om barn og unges psykiske helse, forskning om kulturelle faktorer ved psykisk helse og behandlingsforskning, inkludert dobbelproblematikk rus og psykiske lidelser. Innenfor hvert av de prioriterte områdene er det viktig å fremme tverrfaglig forskning og nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Budsjett 2011: 35,5 mill kroner. 34,5 mill. kroner fra HOD og 1,0 mill. kroner fra KD. www.forskningsradet.no/Psykiskhelse

Rusmiddelforskning (2007-2011) (RUSMIDDEL). Rusmiddelforskningsprogrammet har som mål å bidra til utvikling av relevant kunnskap og fremme forskning av høy kvalitet med fokus på å bedre kunnskap om rusmidler med sikte på å redusere rusmiddelproblemer i samfunnet. Innenfor rammen av programmet er det etablert et forskningssenter ved Universitetet i Oslo med hovedvekt

på klinikknær rusmiddelforskning. Forskningssenteret skal være et hovedmiljø for rusmiddelforskningen i Norge. Det skal i tillegg til forskning tilby undervisning og veiledning, samt opparbeide en nasjonal rolle og fungere som en nasjonal nettverksbygger for rusmiddelforskning. Programmet har ansvaret for oppfølging av forskningssenteret. Senteret vil i 2011 bli evaluert av en internasjonal komite og på bakgrunn av evalueringsrapporten vil det bli tatt stilling til en eventuell ny femårig bevilgningsperiode. Budsjett 2011: 26,95 millioner kroner fra HOD og 0,5 mill. kroner fra BLD. www.forskningsradet.no/Rusmiddel

Forskningsprogram om Russland og nordområdene (NORRUSS) 2010–2020 følger opp nordområdestrategien som sier at Norge skal være helt i front internasjonalt når det gjelder utvikling av kunnskap om, for, og i nordområdene og bidrar til det prioriterte området utenrikspolitikk og den arktiske dimensjon. NORRUSS hadde oppstart i 2010 og dekker områdene russisk politikk, forvaltning og næringsliv i tillegg til internasjonale forhold i nordområdene. Programstyret ble oppnevnt i 2010, og det ble gjennomført utlysning av totalt 10 mill. kroner for perioden 2011–2013 innen temaområdet russisk politikk og samfunnsforhold i nord. Prosjektene kan starte i begynnelsen av 2011. Det institusjonsforankrede strategiske prosjektet GEOPOLITIKK-NORD (2008-2012) er blitt lagt inn under NORRUSS og har et budsjett på 7 mill. kroner i 2011. NORRUSS' budsjett i 2011 er 11 mill. kroner (eksklusiv GEOPOLITIKK-NORD) fra UD. Viktige mål for programmet i 2011 er å styrke satsingen innenfor området russisk politikk og samfunnsforhold i nord. NORRUSS finansieres foreløpig bare av UD. Nettsadresse: www.forskningsradet.no/norruss

Samfunnssikkerhet og risiko (SAMRISK) (2006–2011) Hovedmålet for SAMRISK er å bidra til å øke kunnskap om trusler, farer eller sårbarhet, å forbygge uønskede hendelser og å styrke krisehåndtering for slik bedre å ivareta sikkerhet og beredskap på tvers av sektorer og aktivitetsområder, samtidig som det legges vekt på grunnleggende menneskerettigheter og personvern. Delmål for forskningen: Bygge ny kunnskap, bygge nettverk og kvalifisere norske forskningsmiljøer for å delta i internasjonalt forskningssamarbeid, f.eks. EUs 7. rammeprogram. Samfunnssikkerhet i Norge må ses og belyses i et globalt perspektiv. Viktigste mål i 2011 er å tilrettelegge en avslutning av programmet med god faglig og populærvitenskapelig rapportering og en interessant og framtidsrettet sluttkonferanse i juni 2011. Som ledd i dette, er også tilrettelegging på best mulig måte av fortsatt forskning i Norge og fortsatt nordisk og europeisk samarbeid mellom forskerne på dette temaområdet. SAMRISK finansieres med 2 mill. kroner fra JD 0,5 mill. kroner fra KD, 1 mill. kroner fra Direktoratet for Samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og 1 mill. kroner fra UD. Nettsadresse www.forskningsradet.no/samrisk

Samfunnsvitenskapelig petroleumsforskning (PETROSAM) (2007–2012)

Det overordnede målet med PETROSAM er å videreutvikle kompetanse om samfunnsmessige forhold som grunnlag for strategi- og politikkutforming hos norske myndigheter og i næringslivet innenfor petroleumssektoren. Kompetansebyggingen skal skje gjennom tett brukerinvolvering. Programmet har to delmål: Det første er at programmet skal finansiere forskning på mer overordnede temaområder enn i tidligere satsninger på samfunnsvitenskapelig petroleumsforskning, samt at brukerrelevans skal vektlegges sterkere. Det andre er at programmet ønsker å bidra til utviklingen av mer varige, kompetente og samarbeidende forskningsmiljøer knyttet til de utvalgte temaområdene gjennom å fokusere bevilgningene rundt et mindre antall større prosjekter. Programmets tre hovedtemaer er: (i) forvaltningen av norske olje- og gassressurser; (ii) internasjonale utviklingstrekk og verdien av de norske petroleumsressursene og (iii) utviklingen i sentrale petroleumsprovinser. Programmet finansierer tre større prosjekter, alle med en varighet på fem år. To av dem forsker på utviklingen i sentrale petroleumsprovinser, henholdsvis Russland / den kaspiske regionen og Gulf-regionen (Iran, Irak, Saudi-Arabia og Kuwait). Det tredje prosjektet kombinerer

forskning om mer bedriftsøkonomiske spørsmål og samfunnsøkonomisk forskning knyttet til regulering og skattelegging, herunder ulike klimapolitiske virkemidler. Programmet vil i 2011 være i en fase der prosjektene har høy aktivitet, samtidig som programmet nærmer seg avslutningsfasen. De viktigste aktivitetene vil være planlegging og gjennomføring av den årlige PETROSAM-konferansen samt dialog med og oppfølging av prosjektene. PETROSAM finansieres med 10 mill. kroner fra OED og 2,5 mill. kroner fra Statoil.

Nettadresse: www.forskningsradet.no/petrosam

Skatteøkonomisk forskningsprogram (SKATT) (2000–2012) har som mål å bidra til at det er et sterkt faglig miljø for skatteøkonomisk forskning i Norge, både gjennom å stimulere til forskning på området og ved å bidra til økt interesse for og rekruttering til skatteøkonomisk forskning. Programmet skal rettes inn mot at den skatteøkonomiske forskningen er relevant for myndigheter og andre brukere av slik forskning. Dette skal skje i nært samarbeid mellom lærestedene, forskningsinstitusjonene og brukermiljøene. Programmet skal også skape møteplasser for forskere og brukere av skatteøkonomisk forskning. Programmet vil i 2011 prioritere utarbeidelse av ny programplan og utlysning av midler til forskning basert på programplanen. Programmet vil også vektlegge oppfølging av igangsatte prosjekter samt arrangement av Skatteforum 2011. Budsjettet for 2011 er 7 mill. kroner, i sin helhet midler fra FIN. Nettdress: www.forskningsradet.no/skatt

Spillavhengighet (2011 -2014). Fokus på forskningen om pengespill er forståelse av grunnleggende mekanismer og årsaksfaktorer ved pengespill og pengespillproblemer, samt bidra til å utvikle bedre metoder for å oppdage, forebygge og behandle spilleavhengighet. Forskning rettet mot ungdom vil være et prioritert felt, samt kunnskap som kan få anvendt nytteverdi. Midlene er lagt inn i programmet Rusmiddelforskning og vil bli lyst ut med søknadsfrist i juni 2011. Budsjett 2011: 6 millioner fra KUD.

Program for forskning om årsaker til sykefravær og utstøting fra arbeidslivet (SYKEFRAVÆR) (2007–2016) skal bidra til et mer helhetlig og forsterket kunnskapsgrunnlag om årsakene til sykefravær, uførhet og utstøting fra arbeidslivet. Sykefraværsprogrammet tar sikte på å fremme tverrfaglig forskning gjennom å stimulere til samarbeid på tvers av fag og institusjoner. Programmet prioriterer forskning innenfor følgende fire hovedområder: (i) helse, sosioøkonomisk status og spesielt utsatte grupper; (ii) de helserelaterte trykdeordningene; (iii) arbeidsplass, arbeidsmiljø og arbeidshelse og (iv) sykefravær og utstøting som sosial og individuell prosess. I 2011 vil et nytt programstyre tre i funksjon, og det vil da trolig bli en ny utlysning av midler til forskerprosjekter. Det sittende programstyret planlegger en nordisk forskerkonferanse i Svolvær i mai 2011. Programmet finansieres med 10 mill. kroner fra Fondet og 24 mill. kroner fra AD, slik at totalrammen for 2011 er 34 mill. kroner. Nettdress: www.forskningsradet.no/sykefravaer

Transportsikkerhet (TRANSIKK) (2011–2015) innebærer en videreføring av satsningen gjennom *Risiko og sikkerhet i transportsektoren (RISIT) (2002–2009)*. TRANSIKK har som overordnet mål å bidra til økt transportsikkerhet gjennom å styrke kunnskapsgrunnlaget for politikkutforming, forvaltning og transportavvikling. For å nå dette, har programmet tre delmål: (i) stimulere til forskning om programmets tre prioriterte hovedtemaer som er av høy kvalitet og relevans for programmets brukere innenfor transportformene veg, bane, sjø og luft; (ii) bidra til å utvikle forskningsmiljøer og samarbeid mellom forskningsgrupper og på tvers av vitenskapelige disipliner innenfor temaet transportsikkerhet; (iii) bidra til flere møteplasser for forskere og brukere og legge til rette for aktiv kunnskapsdeling og diskusjon av forskningsresultater. Programmet har prioritert tre hovedtemaer for forskning. Det første er regulering, styring og håndtering. Det andre er sikkerhetskultur. Det tredje er teknologi og transportsikkerhet, der programmet vektlegger forskning med et samfunnsperspektiv. I 2011

vil den viktigste aktiviteten være knyttet til utlysning av midler til forskerprosjekter og søknadsbehandling. Det tas sikte på å gjennomføre oppstartsseminar for innvilgede prosjekter høsten 2011. Programmet finansieres med 7 mill. kroner fra SD, 1 mill. kroner fra FKD, 0,5 mill. kroner fra NHD, 1 mill. kroner fra Statens vegvesen Vegdirektoratet, 0,5 mill. kroner fra Jernbaneverket, 0,5 mill. kroner fra AVINOR og 0,3 mill. kroner fra direktoratet for Samfunnssikkerhet og beredskap. Nettadresse: www.forskningsradet.no/risit

Norsk utdanningsforskning fram mot 2020 (UTDANNING2020) (2009–2018) er et langsiktig program som skal styrke utdanningsforskningen og bedre kunnskapsgrunnlaget for politikk-utforming, forvaltning, profesjonsutdanning og profesjonsutøvelse. Flere fag og forskningsmiljøer skal stimuleres til å forske på problemstillinger knyttet til utdanningssektoren – fra barnehage til doktorgradsutdanning. Programmets satsingsområder er innenfor følgende temaområder: (i) utdanningens innhold, mål, undervisnings- og arbeidsmåter; (ii) vurderingsformer, læringsprosesser og læringsutbytte i utdanningene; (iii) styring, ledelse og organisering av utdanningsinstitusjoner og (iv) utdanning og samfunn. Programmet har i 2010 en portefølje på ni forprosjekter og 14 forskerprosjekter. I 2011 vil programmet lyse ut midler til nye forskerprosjekter innenfor ovennevnte temaområder. Programmet har et årlig budsjett på 35 mill. kroner og finansieres av KD med 29,4 mill. kroner og 5,6 mill. kroner fra Fondet. Nettadresse: www.forskningsradet.no/utdanning

Program for velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM) (2009–2018) er til nå den største forskningsinnsatsen på det brede velferdsområdet. Programmet har som ambisjon å gi ny innsikt om forutsetningene for et bærekraftig velferdssamfunn. Forskningen kan bidra til å beskrive og analysere tilstanden, aktuelle utviklingstrekk og mekanismer som driver utviklingen. Forskning som bidrar til å analysere grupper og individers inklusjon og eksklusjon på samfunnets ulike arenaer og på ulike nivåer, samt relasjoner mellom majoritet og minoritet, vil prioriteres. Analyser av utforming og effekter av politikk, institusjons-utforming, tiltak og tjenesteyting innenfor programmets ulike tematiske områder er sentralt. Programmet har 24 forskerprosjekter og to instituttforankrede strategiske prosjekter (ISP) i porteføljen. På grunnlag av en vurdering av hvordan prosjektporteføljen dekker temaene i programplanen og innspill fra det rådgivende utvalget, skal det lyses ut midler i 2011. Samme år skal det skal arrangeres ulike typer formidlingsaktiviteter der forskningen i programmet blir presentert. Programmet finansieres med 59,8 mill. kroner fra AD, 17,3 mill. kroner fra BLD, 6,3 mill. kroner fra HOD, 4 mill. kroner fra KD, 1,5 mill. kroner fra NHD, 7 mill. kroner fra JD og 5 mill. kroner fra KRD. Dette gir en totalramme på 100,9 mill. kroner for 2011. I tillegg kommer 3 mill. kroner fra *Kinaprogrammet* (UD). Nettadresse: www.forskningsradet.no/vam

4.1.4 Store programmer

Funksjonell genomforskning (FUGE) (2002–2011) står sentralt i Forskningsrådets satsing på bioteknologisk forskning. Programmet har særlig fokus på grunnforskning, infrastruktur, bioinformatikk og marin og medisinsk forskning. Målet er å gjøre Norge til en attraktiv partner innen internasjonal FoU, basert på kunnskap om biokjemiske og cellebiologiske prosesser. Programmet vil i 2011 fortsatt ha sterk fokus på å følge opp målsettingen i den nasjonale strategien for marin bioprospektering. Det ble utlyst midler i 2010, og prosjektene starter første halvår 2011. Videre vil FUGE bidra til å koordinere fremtidig innsats, stimulere til nærings-utvikling og etablere nasjonale infrastrukturer som legger til rette for verdiskaping på feltet. Arbeidet vil gjøres i tett dialog med relevante programmer i Forskningsrådet og med Innovasjon Norge og SIVA. FUGEs betydelige investeringer i nasjonal bioteknologisk forskningsinfrastruktur i form av teknologiplatformer med et nasjonalt service- og

kompetanseansvar overfor forskningsmiljøene har ført til en tydelig arbeidsdeling mellom forskningsmiljøene. I 2011 vil programmet ha fokus på hvordan Forskningsrådet og vertsinstitusjonene best kan legge til rette for videreutvikling av infrastrukturen og videre nasjonal samhandling. FUGE avsluttes i 2011, og det vil derfor være fokus på formidling av resultater. Det vil bli arrangert møteplasser for forskere, næringsliv, departementer, mediene og virkemiddelapparatet for å stimulere til dialog rundt forskningsresultater. Programmet vil også gi innspill til den videre satsingen på bioteknologisk forskning, både sett i lys av teknologiens bidrag til å løse samfunnsutfordringer og hvordan samfunnsmessig robust teknologiutvikling kan stimuleres. Programmet ble evaluert i 2010. En sentral oppgave i 2011 er å følge opp evalueringen med tanke på en videre satsing på feltet. Budsjett for 2011 er 224,4 mill. kroner, hvorav 125 mill. kroner fra Fondet, 46 mill. kroner fra KD, 40,4 mill. kroner fra NHD og 13 mill. kroner fra FKD. Nettdress: www.forskningsradet.no/fuge

HAVBRUK – en næring i vekst (2006-2015) skal fremskaffe kunnskap som grunnlag for økonomisk, miljømessig og sosialt bærekraftig vekst i norsk havbruk og arbeide for at norske forskningsmiljøer utvikler kunnskap på ledende internasjonalt nivå. Programmet henvender seg til alle ledd i havbruksnæringen, inkludert leverandørnæringen, forskningsmiljøer og ulike kundegrupper. Programmets aktiviteter er rettet mot strategisk grunnforskning, anvendt forskning og næringsrettet forskning. Tematisk fokuseres aktiviteten på bærekraftig sjømatproduksjon, frisk fisk og trygg mat, fremtidens fôr, nye oppdrettsarter, miljøvennlig havbruksteknologi og genetikk og avl. Programmet legger vekt på å sikre tverrfaglig og tverrinstitusjonell kompetanse og har etablert såkalte kunnskapsplattformer på noen strategisk viktige områder. Programmet har også en egen ordning for yngre toppforskere for å bidra til rammevilkår slik at kandidatene kan nå internasjonal toppklasse og utvikle seg til gode forskningsledere. Programmet har fokus på miljørelevans i den videre utviklingen av norsk havbruk. Programmet prioriterer forskning på laks, men har også en stor aktivitet innenfor nye arter i oppdrett, med særlig fokus på torsk. Flere oppgaver som programmet arbeider med har stor betydning både for næringen og forvaltningen, for eksempel kunnskap som kan bidra til bærekraftig produksjon og kunnskap som kan bli viktig i arbeidet med å forebygge og bekjempe sykdommer. Det gjelder både for laks og for nye arter. I den senere tid har forskning med sikte på å forebygge og bekjempe lakselus fått økende oppmerksomhet. Programmet arbeider også med oppgaver som skal bidra til å hindre rømming fra merdene og unngå uheldig interaksjon mellom rømt oppdrettsfisk og vill fisk. Forskningssamarbeidet med India om fiske- og dyrevaksiner videreføres innenfor rammen av programmet, og programmet har også viktig internasjonalt samarbeid med bl.a. Nord-Amerika og EU. Programmet samarbeider med Matprogrammet om forskning på fôr og helse, og med Natur og næring og Havet og Kysten om forskning for forvaltning og bærekraftig verdiskaping i kystsonen. Budsjettet for 2011 er 117,6 mill. kroner, finansiert slik: FKD 98,6 mill. kroner og Fondet 19 mill. kroner. I tillegg er det satt av 4 mill. kroner fra FKD til sekvensering av laksegenomet. FHF bidrar i tillegg med midler til finansiering/samfinansiering av enkelte prosjekter som FHF ønsker å støtte. I 2011 vil FHF's bidrag være ca. 15 mill. kroner. Programmet har bevilgningsfullmakt for MABIT med 6 mill. kroner (FKD). Nettdress: www.forskningsradet.no/havbruk

Kjernekompetanse og verdiskaping i IKT (VERDIKT) (2005–2014) er Forskningsrådets rettede satsing innenfor IKT. Programmets overordnede mål er å frembringe IKT-kompetanse og -verdiskaping i verdensklasse. Et overordnet fokus fremover er forskning og utvikling av nye IKT-løsninger som kan bidra til å løse store samfunnsutfordringer knyttet til bl.a. klima- og miljøproblemer, energibehov, verdiskaping, eldrebølge, helse og velferd. Både norsk næringsliv og offentlig forvaltning vil i økende grad trenge nye IKT-løsninger for å sikre konkurranseevne og effektivisering, og programmets tema og faglige prioriteringer er sentrale for å løse globale og nasjonale samfunnsutfordringer. VERDIKT har fire fagsøyler som representerer programmets langsiktige, faglige bredde gjennom hele programmets levetid: “Brukergrensesnitt, informasjonsforvaltning og programvareteknologi”, “Kommunikasjonsteknologi og infrastruktur”, “Sikkerhet, personvern og sårbarhet” og “Samfunnsmessige, økonomiske og kulturelle utfordringer og

muligheter”. Fra 2009 har programmets hovedfokus vært “Fremtidens internett” og de tre temaene ”Sosiale nettverk”, ”Tingenes internett” og ”Mobilt internett”. I 2010 ble det igangsatt prosjekter for i alt 200 mill. kroner innenfor programmets nye fokus. I 2011 er det planlagt utlysning av ca. 150 mill. kroner som skal fordeles tilnærmet likt mellom innovasjonsprosjekter i næringslivet og offentlige virksomheter og prosjekter i forskningsinstitusjoner. Det vil også lyses ut midler til etablering av inntil syv Verdinettverk innenfor programmets tema og fagsøyler, med formål om kunnskapsdeling og økt verdiskaping i pågående prosjekter, økt internasjonalisering og aktiv deltagelse på internasjonale arenaer, spesielt EU, og å identifisere forskningsutfordringer og gi strategiske innspill innenfor nettverkets tema. Budsjett for 2011 er 157,3 mill. kroner, hvorav 62,3 mill. kroner fra SD, 64,8 mill. kroner fra NHD, 10 mill. kroner fra FAD, 7,7 mill. kroner fra KD og 13 mill. kroner fra Fondet. Nettadresse: www.forskningsradet.no/verdikt

Nanoteknologi og nye materialer (NANOMAT) (2002–2011) står sentralt i Forskningsrådets satsing på nanoteknologi, nanovitenskap, mikroteknologi og funksjonelle materialer. Programmet har stor faglig spennvidde og bidrar til kunnskapsutvikling og verdiskaping på områder av betydelig nasjonal interesse. NANOMAT bidrar i økende grad inn mot viktige nasjonale samfunnsutfordringer, særlig innenfor energi og miljø, men også mot helse, hav og mat. Programmet vil i 2011 starte opp fire prosjekter knyttet til klimaforliket. Eksempelvis skal det i ett av prosjektene være et tett samarbeid mellom teknologer og samfunnsvitere for i felleskap å utvikle teknologi for fremtidens anvendelse av solenergi. Det vil også være en rettet utlysning mot kommersialiseringstiltak for relevante brukerstyrte innovasjonsprosjekter i porteføljen for å styrke satsingen på innovasjon. NANOMAT avsluttes i 2011. Det vil derfor være fokus på formidling av forskningsresultater og å synliggjøre fremtidige FoU-behov. Programmet ble evaluert i 2010. En sentral oppgave i 2011 er å følge opp evalueringen med tanke på en videre satsing på feltet. NANOMATs satsingsområder for 2011 er: (i) oppfølging av løpende prosjektportefølje; (ii) initiere rettede kommersialiseringstiltak; (iii) bidra til en samfunnsmessig robust teknologi-utvikling, herunder helse, miljø og sikkerhet; (iv) formidle og ha dialog om forskningsresultater; (v) lage møteplasser for styrket kobling forskning/næringsliv/forvaltning; (vi) kommunisere mot ulike målgrupper; (vii) bidra til internasjonale arenaer som nordisk toppforskningsinitiativ, EU/ERA-NET og OECD og (viii) programavslutning og innspill til planleggingen av videre satsing fra 2012. Budsjett for 2011 er 95,1 mill. kroner, hvorav 37,7 mill. kroner fra KD, 32,4 mill. kroner fra NHD og 25 mill. kroner fra Fondet. Nettadresse: www.forskningsradet.no/nanomat

NORKLIMA – klimaendringer og konsekvenser for Norge (2004-2013) er vårt nasjonale klimaforskningsprogram som skal skaffe nødvendig kunnskap om den regionale og globale klimautviklingen, direkte og indirekte effekter av klimaendringer på natur og samfunn, om hvordan Norge kan tilpasse seg endringene, samt hvilken betydning internasjonale avtaler har for å begrense klimaendringer. Fra 2010 er også temaet Virkemidler og politikk for utslippsreduksjoner inkludert i programmet. Nasjonalt ivaretar NORKLIMA størstedelen av den konkurranseutsatte klimaforskningen. Store deler av programmets forskning oppnår internasjonal anerkjennelse, og har blant annet bidratt til den fjerde hovedrapporten fra FNs klimapanel som ble lagt frem i 2007. Etter anbefaling fra blant annet NORKLIMA, har 19 forskere og eksperter fra Norge blitt valgt som medlemmer av forfatterteamene for FNs klimapanel femte hovedrapport. Hoveddelen av disse forskerne er sentrale i programmets prosjektportefølje. Viktige faglige mål for programmet i 2011 er å styrke forskning som kan bidra til å redusere usikkerheter i klimascenarioene, samt skaffe ny kunnskap om hvordan å redusere klimagassutslipp. Gjennom en utlysningsprosess i 2010 har NORKLIMA fått etablert ny forskning om virkemidler og politikk for utslippsreduksjoner, samt nye prosjekter om forståelse av klimasystemet. Det tas sikte på at avsetningen til et nytt polarforskningsprogram vil bli forvaltet av NORKLIMA i de to nærmeste årene (mer under Polarforskning). I Statsbudsjettet for 2011 ble Samferdselsdepartementets bidrag til NORKLIMA redusert. Dette vil føre til at færre prosjekter innenfor både Forståelsen av klimasystemet og Virkemidler og politikk for utslippsreduksjoner vil bli etablert i 2011 enn planlagt. Å styrke internasjonalt samarbeid er også en viktig strategisk målsetning for programmet

i 2011. Som følge av en fellesutlysning i 2010 mellom NORKLIMA, MILJØ2015 og Chinese Academy of Sciences vil det i 2011 bli igangsatt samarbeidsprosjekter med Kina innenfor temaene klimaendringer og miljøforurensning. NORKLIMA bidrar også med midler til å realisere ett av de planlagte Forskningssentre for Miljøvennlig Energi (FME) i løpet av 2011. Bidrag fra NORKLIMA vil muliggjøre at et av de tre senter som bevilges har vil inkludere klimapolitikk, i tillegg til samfunnsvitenskapelig energiforskning. NORKLIMA blir i 2011 finansiert slik: MD 60,4 mill. kroner, KD 12,5 mill. kroner, LMD 7 mill. kroner, FKD 2 mill. kroner og Fondet 20 mill. kroner. I tillegg kommer bidrag fra *Kinaprogrammet* (UD) med ca. 9 mill. kroner, *Indiaprogrammet* (UD) 6 mill. kroner og 37 mill. kroner fra *Polarforskningprogrammet*.
Nettadresse: www.forskningsradet.no/norklima

PETROMAKS - Program for maksimal utnyttelse av Norges petroleumsressurser (2004–2013)

For å sikre at sektoren forblir en vesentlig bidragsyter til bærekraftig vekst og finansiering av det norske velferdssamfunnet også i fremtiden, er det nødvendig å videreutvikle en internasjonalt konkurransedyktig norsk petroleumsnæring og underbygge god forvaltning av nasjonens naturgitte ressurser. PETROMAKS samler mange av aktivitetene i Forskningsrådet innenfor petroleumsrelatert forskning og omfatter både langsiktig grunnleggende forskning og anvendt, brukerstyrt forskning. PETROMAKS hovedmål er at ved kunnskaps- og næringsutvikling skal programmet bidra til økt verdiskaping for samfunnet ved at petroleumsressursene utnyttes optimalt innenfor miljømessig forsvarlige rammer. Gjennom grunnleggende og anvendt forskning skal programmet bidra til ny kompetanse og innovasjoner som kan føre til:

- Flere funn av olje og gass
- Økt utvinningen fra eksisterende felt
- Mer miljøvennlig og kostnadseffektiv boring og brønntechnologi
- Mer effektiv transport av brønnstrøm over store avstander
- Kostnads- og energieffektive løsninger for norsk sokkel
- Styrket petroleumsrelatert næringsutvikling nasjonalt og internasjonalt
- Forbedrede løsninger for helse, arbeidsmiljø og sikkerhet
- Lavere utslipp til luft og vann

I 2011 vil programmet videreføre fokus på klimarelevant forskning spesielt og miljørelevant forskning generelt. Det vil fremover også være fokus på forskning som kan bidra til reserveerstatning gjennom nye funn og økt utvinning fra felt i drift. Dette er i tråd med de strategiske og tematiske endringer som OG₂₁ setter fokus på i sin revisjon av OG₂₁-strategien og føringer innen Klimaforliket. Det er meget viktig å adressere prosessen knyttet til avslutning av programmet og overgang til en ny satsing innen petroleumsforskning fra 2014. Arbeidet med et påfølgende petroleumsprogram må ha stort fokus gjennom 2011, slik at det blir mulighet for å opprettholde årlige utlysninger i en overgangsfase. Det er viktig at Forskningsrådet tar ansvar for denne prosessen i tett dialog med bevilgende myndigheter. PETROMAKS vil for 2011 få et budsjett på 233,4 mill. kroner. 51 mill. kroner er bevilget fra OED via øremerkede midler i Fondet og 18,8 mill. kroner er øremerkede midler fra AD til Helse, Miljø og Sikkerhet i petroleumsindustrien. Videre bevilges 163,6 mill. kroner fra OED over Statsbudsjettet.
Nettadresse: www.forskningsradet.no/petromaks

RENERGI – Fremtidens rene energisystem (2004–2013) har stor faglig spennvidde og omfatter både strategisk, grunnleggende forskning og kompetanseutvikling, anvendt forskning og teknologiutvikling, og samfunnsvitenskapelig forskning som underlag for politikkutforming. Programmet utvikler kunnskap og løsninger som grunnlag for bærekraftig forvaltning av landets energiressurser og internasjonalt konkurransedyktig næringsutvikling knyttet til energisektoren (utenom petroleum) samt miljøvennlig transport. Det legges vekt på å bygge opp kompetente og robuste FoU-miljøer som kan betjene næringsliv og forvaltning på en tilfredsstillende måte. Dette krever en bevisst satsing på rekrutteringstiltak. Samtidig stimuleres det til innovasjon og

langsiktighet i energiforsyningen og den tilhørende leverandør- og tjenesteindustri, og fra 2010 har OED signalisert at RENERGI også kan støtte teknologier i prototypefasen. RENERGI står sentralt i oppfølgingen av Energi21 og av Klimaforliket, som ble inngått i Stortinget våren 2008. Programmets tematiske prioritering følger de tematiske prioriteringene i Energi21, med en spesiell vekt på fornybare energikilder (bioenergi, havenergi, solenergi og vindenergi). De store økningene i bevilgninger som har kommet gjennom Klimaforliket gjør at programmet har trappet opp porteføljen betydelig. I 2011-budsjettet har veksten stoppet opp, og programmet får i stedet et mindre kutt. Fordi veksten har kommet over få år, er mye av midlene nå bundet i prosjekter som løper, dvs. at utlysningen i 2011 vil være vesentlig lavere enn det som har vært tilfelle for 2009 og 2010. RENERGI vil i 2011 trolig ha en samlet utlysning høsten 2011 for alle typer prosjekter. Programmet vil gjennomføre en strategiprosess våren 2011 for å få frem hvilke temaer det blir spesielt viktig å sikre i overgangsfasen mellom RENERGI og ny satsing og hvilke mekanismer som gjør at overgangen fra gammel til ny aktivitet kan skje uten at FoU-miljøene opplever for store svingninger i aktivitetsnivået. Prosjektene som startes opp i 2012 vil være sentrale i denne overgangen. RENERGI hadde en sentral rolle i prosessen for å etablere de nye Forsknings-sentrene for miljøvennlig energi (FME) som ble utpekt i februar 2009. Alle sentrene er nå etablert og i full drift. RENERGI deltar også i prosessen med å etablere nye FME-sentre innenfor samfunnsvitenskapelig energiforskning. Programmet har i 2011 et budsjett på 354,8 mill. kroner finansiert av følgende departementer: OED 230 mill. kroner, SD 46 mill. kroner, MD 23,4 mill. kroner, NHD 21 mill. kroner, KD 10 mill. kroner, LMD 12,4 mill. kroner og Fondet 12 mill. kroner. Dette tilsvarer et kutt ift. 2010 på ca. 13 mill. kroner. Kuttet er i bevilgningene fra SD og LMD og påvirker således RENERGIs muligheter til å støtte forskning innenfor miljøvennlig transport. I tillegg kommer 3 mill. kroner fra *Kinaprogrammet* (UD).
Nettadresse: www.forskningsradet.no/Renergi

4.2 Frittstående prosjekter

4.2.1 Fri prosjektstøtte

Fri prosjektstøtte er et sentralt og prioritert virkemiddel for Forskningsrådet i arbeidet med kvalitetsutvikling av den langsiktig grunnleggende forskningen. Tildeling av midler til fri prosjektstøtte skal bidra til faglig fornyelse og ny vitenskapelig erkjennelse, og skal også bidra til rekruttering og internasjonalisering. Hovedkriteriet for utvelgelse av prosjekter til bevilgning er vitenskapelig kvalitet.

Forskningsrådet har én årlig felles utlysning av midler til fri prosjektstøtte, åpen for alle fag-områder, og søknadene behandles i de respektive fagkomiteene. Innenfor fri prosjektstøtte gis det støtte til forskerprosjekter, personlige postdoktorstipend, personlig doktorgradsstipend i utlandet, samt støtte til internasjonale forskerkonferanser med norsk vertskap. De personlige postdoktorstipendene skal bidra til kvalifisering til vitenskapelige toppstillinger, med en særlig prioritering av kvinner. Forskerprosjektene skal særlig stimulere til rekruttering og samarbeid innenfor en langsiktig finansieringsramme. For å signalisere at Forskningsrådet ønsker at forskerprosjektene skal være reelle samarbeidsprosjekter av en viss størrelse, er det for disse prosjektene satt en minimumsgrense på en mill. kroner og maksimumsgrense på tre og en halv mill. kroner pr år i gjennomsnitt over prosjektperioden.

Innenfor alle fagkomiteene er det svært mange søknader av høy kvalitet, men bare en liten andel av de beste søknadene kan innvilges. Søknad om støtte til frie prosjekter i 2011 forvaltes av følgende fagkomiteer: Humaniora (*FRIHUM*), Samfunnsvitenskap (*FRISAM*), Miljø- og utviklingsforskning (*FRIMUF*), Biologi og biomedisin (*FRIBIO*), Klinisk medisin og folkehelse (*FRIMED*), Matematikk og naturvitenskap (*FRINAT*) og Teknologi (*FRITEK*). I tillegg vil det i

2011 etableres en egen ad hoc komité – *FRIENERGI* – som vil behandle søknader innenfor fornybar energi for 2012.

I 2011 er det budsjettert med totalt 521,8 mill. kroner til fri prosjektstøtte. Virkemiddelet finansieres i hovedsak med generelle KD-midler. Fagkomitéenes budsjetter skal også dekke utgifter til *EUROCORES - ESF Collaborative Research Program* og seks nye *ERC Starting Grants stipendiater* fra den siste utlysningen. I 2011 fikk virkemiddelet en vekst på 60 mill. kroner; 20 mill. kroner over KDs budsjett og 40 mill. kroner over Fondet. Fri prosjektstøtte skal betjene og utvikle alle fagområder gjennom å stimulere de beste fagmiljøene. Budsjettveksten er derfor fordelt ut fra fagområdenes størrelse. Som mål på fagområdenes størrelse er UoH-sektorens totale FoU-utgifter til drift og vitenskapelig utstyr lagt til grunn. Veksten, jf tabell x, er noe lavere enn budsjettveksten fra departementet og skyldes nødvendige omprioriteringer i nullvekst som følge av økte kostnader ved oppstart av satsingen på *Grunnlovsjubileet 2014* og evalueringen av *biologi, medisin og helsefag*. Sistnevnte kostnader er ettårig og midlene legges til fri prosjektstøtte i 2012.

Tabell 4.1. Fri prosjektstøtte. Midler over KDs budsjett og Fondet.

	Budsjett	Budsjett	Endring 2010-2011	
	2010	2011	Kroner	Prosent
Humaniora	67 900	72 215	4 315	6 %
Samfunnsvitenskap	52 880	58 400	5 520	10 %
Miljø og utvikling	27 500	31 025	3 525	13 %
Biologi og biomedisin	135 200	149 370	14 170	10 %
Klinisk medisin og folkehelse	51 300	56 070	4 770	9 %
Naturvitenskap	71 665	83 565	11 900	17 %
Teknologi	38 400	44 900	6 500	17 %
FriEnergi	24 000	24 000		0 %
Nordområdestipend i fagkomiteene	2 275	2 275		
Sum fagkomitéene	471 120	521 820	50 700	11 %

For 2011 mottok fagkomitéene 1006 søknader til et samlet søknadsbeløp på om lag 6,4 mrd. kroner for hele søknadsperioden. Utenlandsstipend gis som del av eller i tilknytning til et forskningsrådsfinansiert prosjekt. Det kan søkes om personlig utenlandsstipend gjennom hele året og søknadene behandles fortløpende. Utenlandsstipend er derfor ikke tatt med i tabellen nedenfor.

Tabell 4.2. Fri prosjektstøtte. Antall søknader for 2011 og søkt beløp for hele søknadsperioden. Mill. kroner.

Fagkomite	Arr.støtte		Dr.gradsstip		Forskerprosjekt		Postdr.stip		Sum totalt	
	Søkt	Ant	Søkt	Ant	Søkt	Ant	Søkt	Ant	Søkt	Ant
Matematikk og naturvitenskap	0,3	2	6,0	3	944,8	123	66,1	23	1 017,1	151
Teknologi	0,6	3	0,0	0	535,1	59	25,0	8	560,7	70
Biologi og biomedisin	0,7	4	0,0	0	1 830,4	248	125,3	42	1 956,4	294
Klinisk medisin og folkehelse	0,4	2	6,6	4	925,7	133	63,1	22	995,8	161
Humaniora	1,6	9	12,1	9	787,3	94	181,1	69	982,1	181
Samfunnsvitenskap	1,2	2	16,0	10	597,4	76	84,4	31	699,0	119
Miljø og utvikling	0,0	0,0	0,0		186,7	25,0	15,0	5,0	201,7	30
Sum	4,8	22	40,6	26	5 807,3	758	559,9	200	6 412,7	1 006

FRIBIO - komitéen behandler søknader om fri prosjektstøtte innenfor hele bredden av biologi og biomedisin; evolusjonsbiologiske og økologiske fag, fysiologiske og anatomiske fag, molekylærbiologiske fag.

FRIENERG- komitéen. Hovedmålsettingen med denne arenaen for fremragende forskning (*FRIPRO*) rettet mot fornybar energi er å bidra til å oppfylle målsettingene i Klimaforliket. Budsjettet for 2011 er 24 mill. kroner fra KD. Det skal i løpet av 2011 opprettes en fagkomite for *FRIENERGI* og utarbeides retningslinjer for utlysning av forskningsmidler fra 2012. Det anbefales at det opprettholdes en praksis med utlysning av forskningsmidler hver andre år for denne aktiviteten.

FRIHUM - komitéen behandler søknader innenfor hele bredden av humanistiske fag: språkvitenskap/filologi, historie, arkeologi, etnologi, filosofi, teologi/religionsvitenskap, litteraturvitenskap, musikkvitenskap, kunsthistorie, kunsthøgskole og arkitekturteori.

FRIMED - komitéen behandler søknader om fri prosjektstøtte innenfor klinisk medisinske og klinisk odontologiske fag, samfunnsmedisinske og -odontologiske fag, epidemiologi, translasjonsforskning, forebyggende medisin, psykologifagene, samt andre helsefag. I årets søknadsbehandling ble følgende fem ekspertpaneler benyttet: to paneler innenfor kliniske fag, ett i psykologi og psykiatri, ett i epidemiologi og biostatistikk og ett i folkehelse.

FRIMUF- komitéen har som siktemål å øke kunnskapsgrunnlaget for en bærekraftig samfunnsutvikling i fattige land og globalt. Prosjekter med tema fra utviklingsland oppfordres til å ha lokale samarbeidspartnere, for gjensidig kunnskapsutveksling. Prosjekter som integrerer miljø- og utviklingsperspektiver prioriteres, herunder tverrfaglig samarbeid mellom naturvitere og samfunnsvitere.

FRINAT- komitéen behandler søknader om fri prosjektstøtte innenfor fagene matematikk, fysikk, kjemi og geofag. I 2010 ble søknadene vurdert av ulike fagpaneler bestående av utenlandske fageksperter. En samlet innstilling fra alle panelene ble fremmet for fagkomitéen, som forestod den endelige innstillingen.

FRITEK - komitéen behandler søknader innenfor teknologi, dvs. ingeniørfag og IKT. Disse fagene er gjerne preget av tverrfaglige problemstillinger som er av en slik art at selv grunnleggende forskning ofte har et anvendelsesperspektiv. IKT er et sentralt verktøy i de ingeniørvitenskapelige fag, og det er ofte en glidende overgang mellom IKT-fag og ingeniørvitenskapelige fag på mange områder. Dette gjør det faglig sett naturlig å se på disse fagene under ett.

FRISAM- komitéen behandler søknader for hele bredden av samfunnsvitenskapelige fag; Bedriftsøkonomi, demografi, informasjonsvitenskap, kriminologi, medievitenskap, pedagogikk, rettsvitenskap, samfunnsgeografi, samfunnsvitenskapelige idrettsfag, samfunnsvitenskapelig kjønnsforskning, samfunnsøkonomi, sosialantropologi, sosialt arbeid, sosiologi, statsvitenskap, organisasjonsteori og urbanisme og fysisk planlegging. I tillegg behandler komiteen søknader om midler fra norske partnere til ESF-ordningen European Collaborative Research Projects in the Social Sciences (ECRP), som støtter forskerinitierte prosjekter basert på samarbeid mellom minst tre europeiske land. Innenfor FRISAM lyses det også ut midler til nasjonale fagkonferanser innenfor de fagdisiplinene som komitéen har ansvar for.

4.2.2 Andre grunnforskningsprosjekter

Aldersforskning. Målet med alderssatsingen er å bygge opp kompetansemiljøer og utvikle nye og tverrfaglige perspektiver og problemstillinger innen områdene: aldring og samfunn, medisinsk og helsefaglig forskning, helse- og omsorgstjenester og praksisnære temaer. Satsingen er et samarbeid mellom Divisjon for store satsinger og Divisjon for vitenskap. Midlene videreføres i 2011. Divisjonens andel av budsjettet i 2011 er på 4,0 mill. kroner over HOD's budsjett.

Barn som pårørende (2011-2015). Det settes i gang en strategisk satsing på forskning om barn som pårørende. Barn som opplever alvorlig sykdom/rusproblematikk i familien, har økt risiko for utvikling av psykiske og sosiale vansker. Vi står i dag overfor samfunnsmessige utfordringer knyttet til å identifisere barna, etablere et helhetlig og adekvat hjelpetilbud, samt følge opp familiene. Forskning forankret i et barne- og familieperspektiv vil gi et bedre kunnskapsgrunnlag for tiltak på området. Budsjett 2011: 5 mill. kroner fra HOD.

Grunnlovsjubileet 2014(2010-2014) (GRUNNLOV) er Forskningsrådets satsing på forskning og kunnskap om Grunnlovens betydning for utviklingen av Norge som demokratisk stat. Satsingen er tverrfaglig med hovedvekt på historie, statsvitenskap og rettsvitenskap. Budsjettet er på totalt 40 mill. kroner for hele perioden og finansieres av KD. Oppstart av prosjekter i 2011 og forskersamlinger. Budsjett 2011: 10 mill. kroner. www.forskningsradet/grunnlov

Kreftforskning. Som en oppfølging av Nasjonal kreftplan har Forskningsrådet hatt ansvaret for en særskilt satsing på kreftforskning (2000 – 2007) som ble videreført for perioden 2008-2010. Helse- og omsorgsdepartementet planlegger nå et program for offentlig initierte kliniske studier på kreftområdet med oppstart i 2011. Budsjett 2011: 20,5 mill. kroner fra HOD.

Kvinner helse. Problemstillinger knyttet til kjønn og kjønnsforskjeller drøftes og analyseres i alle relevante forskningsprosjekter. Departementet har i de senere år bevilget særskilte midler til forskning på kvinners helse. Temaene er bl.a. anoreksi, osteoporose, brystkreft og sosial ulikhet i helse. Andre aktuelle tema er fibromyalgi, minoritetskvinner og helse samt kjønnsperspektivet ved psykiske lidelser. Midlene finansierer relevante prosjekter i helseforskningsprogrammene. Midlene videreføres i 2011. Budsjett for 2011: 7,6 mill. kroner over HOD's budsjett herav 1,7 mill. kroner gitt til *Folkehelse*. <http://www.forskningsradet.no/kvinnehelse>

Nasjonal satsing på nevrologisk forskning (2006-2013) (NEVRONOR) skal bidra til bedre kunnskap om å forebygge, diagnostisere, behandle og rehabilitere store folkesykdommer som demens, Parkinsons, hjerneslag og psykiske lidelser. Det fokuseres på å styrke eksisterende norsk kompetanse, fremme samarbeid, nettverksutvikling og stimulere til økt interaksjon mellom basal, klinisk og epidemiologisk forskning. Aktiviteter som samler og skaper møteplasser for ulike aktører prioriteres. NevroNor vil i tillegg legge vekt på å synliggjøre norsk nevrovitenskapelig forskning internasjonalt og stimulere til internasjonalt samarbeid, spesielt gjennom utvikling av det felleseuropeiske programmet (JPI) knyttet til Alzheimer og andre nevrodegenerative sykdommer. Budsjett: 13,58 mill. kroner fra KD og 1,2 mill. kroner fra Fondet, totalt 14,78 mill. kroner. www.forskningsradet.no/nevronor/

Unikard – nasjonal nettverksnode (2010-2014) er en nasjonal satsing på hjerte- og karforskning med tilslutning fra de fire regionale Samarbeidsorganene mellom helseforetak og universiteter og fra Nasjonal samarbeidsgruppe for medisinsk og helsefaglig forskning (NSG). Forskningsrådets bidrag skal dekke utgiftene til en kombinert koordinator- og forskerstilling og driftsmidler til nettverksaktiviteter. Det er budsjettet med 1,5 mill. kroner i 2011.

Yngre, fremragende forskere (YFF). Formålet med satsingen er å gi yngre talentfulle forskere innenfor alle fagområder ekstra gode rammevilkår, slik at de kan nå internasjonal toppklasse. Ordningen omfatter 22 bevilgninger til Yngre fremragende forskere i 2011. Det er satt av 30,0 mill. kroner over KDs budsjett i 2011. Budsjettet skal også dekke tre reservelistekandidater fra ESF Starting Grant utlysningen med oppstart i 2010, samt utgifter ifm at Forskningsrådet deltok i 1., 2. og 3.call av den europeiske ordningen European Young Investigator Award (EURYI). I 2011 forventes det at seks reservelistekandidater fra den siste ESF Starting Grant utlysningen får tildelt midler fra Forskningsrådet. Disse vil bli dekket over fagkomiteenes budsjett.

4.2.3 Internasjonal prosjektstøtte

Internasjonale stipend (IS) sine programmer (løpende) skal bidra til internasjonalisering av norsk høyere utdanning og forskning gjennom å tilby stipend til utveksling av studenter og forskere mellom Norge og utlandet. En vesentlig del av KD-midlene benyttes til opphold i Norge for kvalifiserte utenlandske ph. d.-studenter og yngre forskere innen alle fag (Yggdrasilprogrammet). Leiv Eiriksson mobilitetsprogram og Nordic Research Opportunity, som skal bidra til langsiktig og forsterket opptrapping av FoU samarbeidet med Nord-Amerika, er andre viktige satsinger. For øvrig er midler øremerket til utveksling med bl. a. Japan og Kina samt til å toppfinansiere norske institusjoner som er verter for utenlandske Marie Curie-stipendiater på forskningsopphold i Norge. Stipendordningene finansieres med 17,2 mill. kroner fra KD, 2,7 mill. kroner fra UD og 3,9 mill. kroner fra andre kilder. www.forskningsradet.no/is

EUs strålevern - EURATOM i 7. rammeprogram består av forskning på fusjonsenergi og forskning innen fisjon og strålevern, dessuten aktiviteter innen Joint Research Centre på området nukleær energi. Norske forskningsmiljøer innen stråling og strålevern har siden EUs 3. rammeprogram ble iverksatt hatt muligheten for å søke deltagelse i EUs EURATOM-program. Norsk deltagelse er begrenset til aktiviteter innenfor strålevern og håndtering av radioaktivt avfall. Dette er tradisjonelt sett blitt ansett som mest relevant for norske miljøer. Norske forskere har hatt svært god deltagelsesprosent i EURATOM-prosjekter innenfor de tema finansieringsordningen dekker. Det er et mål å opprettholde denne deltagelsen også i 7. rammeprogram ved at mindre aktive miljøer mobiliseres innenfor nye tema. Finansiering skjer gjennom særskilt bevilgning på 1 mill. kroner fra hvert av de ansvarlige departementer FKD, LMD, MD, HOD, UD og NHD. Totalbudsjett for 2011 er på 6 mill. kroner. Bevilgningsfullmakten er lagt til Miljø 2015. Nettadresse: www.forskningsradet.no/stralevern

Eurostars

Eurostars er det første Europeiske FoU-programmet som er dedikert til forskningsutførende SMB'er. Norske myndigheter har signalisert et årlig bidrag fem mill. Euro for den perioden 7.RP varer. Når EU-kommisjonen skyter inn 25 prosent i tillegg til nasjonale midler, gir dette en øvre ramme 50 mill. kroner pr. år for norske prosjektdeltakere. Eurostars administreres av EUREKA-sekretariatet i Brussel. Norske søkere får veiledning og bistand fra EUREKA-kontoret i Forskningsrådet. Norske miljøer har så langt vist stor interesse for deltagelse i dette europeiske innovasjonsprogrammet EUROSTARS. Forskningsrådets bevilgning til prosjekter under programmet i 2011 er 40,1 mill. kroner. De nasjonale midlene kommer hovedsakelig fra NHD. www.forskningsradet.no/eurostars.

Forskningssamarbeidsprogrammet mellom Norge og Sør-Afrika (SOUTH-AFRICA) skulle ha vært avsluttet i 2010, men er på norsk side blitt forlenget noen måneder inn i 2011 med et budsjett på ca. 4 mill. kroner. Denne perioden har hatt en total ramme på vel 50 mill. kroner, hvorav Norge ved UD har bidratt med 42 mill. kroner og Sør-Afrika med bortimot 9 mill. kroner. 27 prosjekter har fått støtte. Avslutningskonferanse for programmet ble holdt i september 2010, men det arbeides med å opprette et nytt samarbeidsprogram innen klima, energi og miljø. Prosjekter innen et eventuelt nytt program vil ikke komme i gang før tidligst i 2012. Forskningsrådet forventes da å forvalte den norske andelen av finansieringen, slik tilfellet er i dagens program. Nettadresse: www.forskningsradet.no/southafrica

4.2.4 Andre frittstående prosjekter

Nærings – PhD ordningen (2008 -) (*Naeringsph*) startet som et pilotprosjekt under Brukerstyrt innovasjonsarens (BIA) i 2008 og har vært i ordinær drift siden 2009. I 2008 ble det satt i gang ti prosjekter og i 2009 ble det startet 19 nye prosjekter. Det tilsvarende tallet for 2010 ble 37 nye prosjekter, altså en kraftig økning fra tidligere år. Ordningen med nærings - PhD er en viktig del

av Forskningsrådets satsing på økt forskningsbasert innovasjon i næringslivet, og kompletterer de eksisterende ordningene innen næringsrettet forskning. Ordningen har ingen tematiske, geografiske begrensninger og kan være et godt alternativ for bedrifter som satser på langsiktig kunnskapsoppbygging, men som mangler ressurser til å delta i store samarbeidsprosjekter. I løpet av 2010 har det vært satt inn en ekstra innsats på profilering av ordningen og mobilisering av søkere. Dette arbeidet vil bli opprettholdt i 2011. Til tross for at interessen har vært sterkt økende og det daglig kommer henvendelser om ordningen, har erfaring vist at det tar lang tid fra en søker tar kontakt til hele prosessen er gjennomgått og prosjektet kan starte. Ordningen er fortsatt i en oppbyggingsfase. Den tildelte budsjetttrammen for 2011 er på 38,45 mill. kroner, fordelt med 13,45 på KD og 25,0 mill. kroner på NHD. www.forskningsradet.no/naeringsphd

MER entreprenørskap (2009-2013) (MER) Formålet med programmet er å øke kunnskapsnivået om entreprenørskap generelt, og om kvinnelige entreprenører spesielt. Dette skal gi et bedre grunnlag for å utforme en hensiktsmessig politikk. Hovedfokus er å utvikle, koble og analysere materialet som ligger i norske registerdatabaser. Totalt for perioden (2009 – 2013) er det avsatt 18 mill. kroner til denne satsingen. NHD er finansierende departement. www.forskningsradet.no/mer

Regionale forskningsfond (2010-)(RFF) ble etablert i 2010. Fondskapitalen er på 6,0 mrd. kroner med en avkastning på 219 mill. kroner i 2011. Midlene er fordelt mellom 7 fondsregioner og Forskningsrådet etter fastlagte fordelingskriterier. 40,254 mill. kroner av avkastningen kanaliseres gjennom Forskningsrådet i 2011. Det går 31.5 mill. kroner til fordeling mellom samarbeidsprosjekter mellom fondsregionene. Midlene skal bidra til å styrke finansieringen av fondsregioner som har prosjekter med høy kvalitet og kompetanseoppbygging. I 2010 ble disse midlene fordelt etter samme prinsipp som de ordinære midlene, men med særlige føringer om at de skulle gå til:

- Felles utlysninger og finansiering av fellesprosjekter på tvers av fondsgrenser.
- Utlysning av regionale definerte problemstillinger i nasjonale forskningsprogrammer
- Prosjekter med deltakelse og aktivitet utenfor egen region, selv der dette ikke omfatter samfinansiering med andre fond.

For 2011 vil det legges opp til en konkurranse mellom fondene ut fra hvilke fond som har de beste forslagene til kvalitetsfremmende tiltak. Forskningsrådet skal bistå alle de regionale sekretariatene, og har særlig ansvar for å bidra til et godt samarbeid mellom de regionale forskningsfondene og Forskningsrådets egen virksomhet. Forskningsrådet skal levere støttetjenester til forvaltningen av de regionale forskningsfondene, og være bindeledd mot nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer og -kompetanse. Forskningsrådet skal blant annet medvirke i arbeidet med utlysning, søknadsmottak og ekspertvurdering av søknader. Sammen med fondsstyrene skal Forskningsrådet sørge for at det utvikles læringsarenaer og skjer erfaringsutveksling mellom fondsregionene. Det er satt av 8,7 mill. kroner til Forskningsrådet for dekning av årlige administrative merutgifter knyttet til ordningen; 3,6 mill. kroner skal dekke Forskningsrådets administrative merutgifter i forbindelse med forskningsrådets rådgivende funksjon, fagekspertvurdering av søknader, læringsarenaer, og oppgradering og vedlikehold av IKT –system, og 5,1 mill. kroner skal dekke utgifter vedr. de regionale representantene i Forskningsrådet som skal yte hjelp til de regionale forskningsfond.

<http://www.regionaleforskningsfond.no>

Forskerlinje/studentstipend. Forskningsrådet har ansvar for finansiering av studentstipend innenfor profesjonsfagene medisin, odontologi og psykologi. Det er satt av 12,75 mill. kroner over KDs budsjett til studentforskning.

4.3 Infrastruktur og institusjonelle tiltak

4.3.1 Basisbevilgninger

Miljøinstituttene: Instituttsektoren er en vital del av det norske forskningssystemet. Instituttene funksjoner og oppgaver kan vanskelig overlates til andre aktører uten at dette vil svekke oppdragsmarkedets mulighet til å få dekket sitt behov for relevant kunnskap og kompetanse. For *miljøinstituttene* er offentlig forvaltning den viktigste oppdragsgiver. Gruppen består av Senter for klimaforskning (CICERO), Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR), Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU), Norsk institutt for luftforskning (NILU), Norsk institutt for naturforskning (NINA), Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og Transportøkonomisk institutt (TØI). Posten basisbevilgninger dekker grunnbevilgninger og de strategiske instituttbevilgningene til miljøinstituttene. I tillegg får Bioforsk strategiske midler over denne posten. TØI får sine strategiske midler fra Samferdselsdepartementet. De strategiske instituttbevilgningene blir kanalisert gjennom Norges forskningsråd. Et nytt, felles basisfinansieringssystem for instituttsektoren ble innført med virkning fra 2009. I det nye systemet blir en del av basisbevilgningen fordelt etter oppnådde resultater. Fra om med 2011 er det innført en ordning med strategiske instituttsatsinger der instituttene søker om strategiske satsinger innenfor en ramme av 25 prosent av basisbevilgningen. Forskningsrådet kvalitetssirkler disse satsingene og gir departementet råd om de forskjellige tiltakene.

Tabell 4.3. Basisbevilgning til miljøinstituttene 2011 (mill. kroner)

Grunnbevilgninger, MD		113,790
Strategiske satsinger, MD	32,428	
Strategiske satsinger, SD	5,500	
Sum strategiske satsinger		37,928
Sum basisbevilgninger		151,718

Samfunnsvitenskapelige instituttene: KD bevilger midler til 22 institutter innenfor den samfunnsvitenskapelige arenaen; Agderforskning, Arbeidsforskningsinstituttet (AFI), Forskningsstiftelsen Fafo, Fridtjof Nansens Institutt (FNI), Institutt for fredsforskning (PRIO), Institutt for samfunnsforskning (ISF), IRIS samfunns- og næringsutvikling, Møreforskning, Nordlandsforskning, Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA), Norsk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU STEP), Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI), Norut Alta, Norut Tromsø, Samfunns- og næringslivsforskning (SNF), SINTEF Teknologi og samfunn (inkludert SINTEF Helse), Telemarkforskning Bø, Telemarkforskning Notodden, Trøndelag Forskning og Utvikling, Vestlandsforskning, Østfoldforskning og Østlandsforskning, mens Utenriksdepartementet bevilger midler til Chr. Michelsens Institutt (CMI). For 2011 er den samlede rammen for basisbevilgninger til de samfunnsvitenskapelige instituttene på 182,5 mill kroner.

Teknisk-industrielle instituttene: Basisbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene blir fra og med 2011 i sin helhet finansiert med midler fra NHD. Totalt er det avsatt 259,7 mill. kroner i samlet basisbevilgning til de teknisk-industrielle instituttene i 2011, hvilket er en økning på 4,65 mill. kroner i forhold til 2010. Økningen representerer en prisjustering. Hele bevilgning blir gitt instituttene som resultatbasert grunnbevilgning. Midler for slutføring av tidligere godkjente SIPer forutsettes dekket innen rammen av denne grunnbevilgning i 2011. Ved fordelingen av den resultatbaserte grunnbevilgningen er følgende prinsipp lagt til grunn: 90% av prisjustert basisbevilgning 2010 (233,73 mill. kroner) tildeles som fast del. 10% av prisjustert basisbevilgning 2010 (25,97 mill. kroner) tildeles som resultatbasert del.

Primærnæringsinstituttene: Basisbevilgningen til primærnæringsinstituttene blir i all hovedsak finansiert med midler fra FKD og LMD, men Bioforsk tildeles også noe strategiske midler fra MD

via Divisjon for energi, ressurser og miljø. Totalt er det avsatt 261,247 mill. kroner i samlet basisbevilgning til primærnæringsinstituttene i 2011 (ekskl. midler fra MD). Dette er en økning på 8,510 mill. kroner fra 2010. Følgende er lagt til grunn ved fastsettelsen av denne rammen og fordelingen på det enkelte institutt:

- Basisbevilgning 2010 (252,737 mill. kroner ekskl. midler fra MD) er prisjustert med 3,1 % for hvert av instituttene (til 260,572 mill. kroner).
- Grunnbevilgning som grunnlag for omfordeling er definert til 70 % av samlet basisbevilgning (182,400 mill. kroner).
- 2,5 % av grunnbevilgningen (4,560 mill. kroner) er i henhold til Prop. 1 S (2010-2011) omfordelt etter oppnådde resultater på indikatorene.
- En "vekst" på 0,675 mill. kroner er fordelt etter oppnådde resultater på indikatorene (framkommer av budsjetekniske årsaker).
- Samlet er 5,235 mill. kroner fordelt etter oppnådde resultater på indikatorene.

Alle SIPer med kontraktsfestet tilsagn for 2011 videreføres i henhold til kontrakt og dekkes innenfor rammen av den samlede basisbevilgning som det enkelte institutt tildeles for 2011.

4.3.2 Strategisk institusjonsstøtte

Institusjonsforankrede strategiske prosjekter (ISP) er en støtteordning for å følge opp fag-evalueringene, forskningsmiljøenes strategiske behov og institusjonenes langsiktige utviklingsmuligheter. I 2011 er det budsjettet med om lag 29,2 mill. kroner til slike støtteordninger. Innenfor humaniora, er det satt av midler til oppfølging av filosofievalueringen i 2011, mens det innenfor samfunnsvitenskap er planlagt en utlysning av JUSISP II. Innenfor naturvitenskap og medisin finansieres prosjekter i kjølevannet av farmasievalueringen. Oppfølging av kjemievalueringen og fysikkevalueringen vil også være i gang.

Nordisk institutt for sjørett (2009-2011) ved Universitetet i Oslo har et strategisk universitetsprogram om energirett finansiert av OED, med fokus på reguleringen av kraftmarkedet. Formålet er å styrke forskningen innenfor offentligrettslige, privatrettslige og EØS-rettslige spørsmål knyttet til vannkraftsektoren. Det er budsjettet med 1,5 mill. kroner i OED-midler for 2011.

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) skal arbeide for å utvikle og forbedre forskernes tilgang til data for forskning, primært innenfor samfunnsvitenskap, men også for andre fagområder. Det er inngått avtale for perioden 2011 – 2015 mellom NSD og Norges forskningsråd om langsiktig finansiering av forskningsinfrastruktur. Basisbevilgningen til NSD for 2011 settes til 9,7 mill. kroner. Midlene skal brukes til sentrale kjerneoppgaver knyttet til NSDs hovedformål, dvs. å samle inn, bearbeide, legge til rette, arkivere, vedlikeholde og formidle relevante data til forskningsmiljøene.

Sars International Center for Marine Molecular Biology ved Universitetet i Bergen har vitenskapelig fokus på komplekse marine organismer og økosystemer, der en ny modellorganisme i overgangen mellom virvelløse dyr og virveldyr har gitt banebrytende vitenskapelige resultater og ny forståelse innenfor utvikling av genomet. Senteret har i dag ti forskergrupper som utfører forskning på flere felt og er tilknyttet europeisk infrastructuresatsing. En avtale om partnerskap med EMBL, Europas fremste forskningsinstitusjon innenfor biovitenskap, ble inngått i 2003. Partnerskapet er sentralt for å opprettholde en høy internasjonal kvalitetsprofil og rekruttering. Sars-senterets nasjonale betydning som sentralt kompetansemiljø innenfor utviklingsbiologi og som vårt viktigste grunnforskningsmiljø innenfor marin molekylær biologi understrekes. Budsjett 2011: 17 mill. kroner, hvorav 10 fra Fond og 7 fra UD.

Simulasenteret på Fornebu driver langsiktig og grunnleggende forskning innen områder av IKT som er viktig for samfunnet. Forskningen er konsentrert rundt prosjekter innen kommunikasjonsnettverk, distribuerte programsystemer, programvareutvikling og vitenskapelig databehandling. Senteret ble evaluert i 2009 og fikk en meget god vitenskapelig vurdering. Budsjett: 49 mill. kroner i 2011, hvorav 10 mill. kroner fra NHD, 10 mill. kroner fra SD og 29 mill. kroner fra KD. www.simula.no

Strategiske satsinger ved Havforskningsinstituttet og NIFES: Havforskningsinstituttet og Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) er foreløpig ikke inkludert i det nye resultatbaserte finansieringssystemet for instituttsektoren som ble innført fra og med 2009. Fiskeri- og kystdepartementet har bedt Norges forskningsråd om å videreføre den tidligere ordningen med strategiske instituttprogrammer til Havforskningsinstituttet og NIFES som en egen aktivitet fra og med 2009. Rammen fra Fiskeri- og kystdepartementet til strategiske satsinger til Havforskningsinstituttet og NIFES er i 2011 på 23,506 mill. kroner. Det vil i 2011 være i gang fem strategiske satsinger ved Havforskningsinstituttet og fire ved NIFES. En av satsingene ved Havforskningsinstituttet er i tillegg finansiert med midler fra Utenriksdepartementet (Barents 2020).

Strategiske universitets programmer (SUP) NHD har i forståelse med Forskningsrådet ikke lagt opp til nye utlysninger innenfor dette programmet i 2011 og forutsetter en utfasing av strategiske universitetsprogram (SUP) som eget virkemiddel. For videreføring/slutføring av tidligere godkjente prosjekter innenfor programmet er det bevilget 22,6 mill. kroner for 2011 hvilket er en reduksjon på 10 mill. kroner sammenlignet med 2010.

Strategiske høgskoleprosjekter - SHP (2002-2012) skal bidra til styrke forskningen og det faglig utviklingsarbeidet i høgskolesektoren. Satsingen skal prioritere kvalitativt gode prosjekter innenfor områder som høgskolene har et spesielt ansvar for, og skal bidra til å fremme regional kunnskapsutvikling. Evalueringen av *Strategiske høgskoleprosjekter* er i ferd med å avsluttes og resultatene av denne vil være et viktig grunnlag for høgskolenes, departementenes og Forskningsrådets kunnskapsgrunnlag for videreutvikling av FoU i høgskolesektoren i 2011. Budsjett 2011: 40 mill. kroner fra KD. 2011 er siste finansieringsår for *Strategiske høgskoleprosjekter*.

Strategisk forskningssatsing for universitetsmuseene (UNI-MUSEER) (2009-2014) skal bidra til å styrke forskning og samarbeid mellom universitetsmuseene. Satsingen omfatter institusjonsstrategiske- og museumsfaglige tiltak, og er rettet mot både de kulturhistoriske og de naturhistoriske universitetsmuseene. Budsjett 2011: 7,3 mill. kroner fra KD.

Kunnskapssenter for utdanning opprettes våren 2011 på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Senteret skal presentere og summere opp resultater fra norsk og internasjonal utdanningsforskning og formidle disse kunnskapsoversiktene i en lett tilgjengelig kunnskapsbase. En viktig del av oppgaven er å identifisere kunnskapshull og gi innspill både til myndigheter, forskningsmiljø og til Forskningsrådet. KD har for 2011 bevilget 7 mill. kroner til etableringen av et Kunnskapssenter for utdanning.

4.3.3 Sentersatsingene - SFF/SFI/FME

Forskningssentre for miljøvennlig energi (FME) ble etablert i 2009. Det ble da opprettet åtte sentre innenfor teknologisk rettet energiforskning. I 2010 ble det utlyst midler for opprettelse av sentre innenfor samfunnsvitenskapelig energi- og klimaforskning. Formålet med FME-ordningen er å etablere tidsbegrensede forskningssentre kjennetegnet ved en konsentrert, fokusert og langsiktig forskningsinnsats på høyt internasjonalt nivå for å løse utpekte utfordringer på energiområdet. Ordningen er sentral for å følge opp Stortingets klimaforlik og Energi21-strategien. Et FME skal heve kvaliteten av norsk forskning og fremskaffe anvendbar kunnskap og løsninger innen temaområdet. Sentrene får finansiering i fem år med mulighet for nye tre år etter en evaluering.

Følgende sentre er etablert:

- BIGCCS - International CCS Centre
- SUCCESS - SUBsurface CO₂ Storage
- NOWITECH - Research Centre for Offshore Wind Technology
- NORCOWE - Centre for Offshore Wind Energy
- Solar United - The Norwegian Research Centre for Solar Cell Technology
- CenBio - Bioenergy Innovation Centre
- ZEB - The Research Centre on Zero Emission Buildings
- CEDREN - Centre for Environmental Design of Renewable Energy

Bevilgningen til sentrene som ble etablert i 2009 ligger på mellom 10 og 20 mill. kroner årlig gjennom en periode på 5+3 år. I tillegg ble det i 2010 bevilget 45 mill. kroner til vitenskapelig utstyr ved de åtte sentrene. I løpet av første halvår 2010 var alle sentrene i gang med forskningsaktiviteter, og alle kontrakter og konsortieavtaler var på plass. FMEene innenfor samfunnsvitenskapelig energi- og klimaforskning vil bli utpekt tidlig i 2011. Det tas sikte på å etablere inntil tre sentre med en årlig ramme på mellom 5 og 10 mill. kroner. Bevilgningen til FME-ordningen for 2011 er på 150 mill. kroner, 145 mill. kroner fra OED og 5 mill. kroner fra KD. 125 mill. kroner går til de sentrene som ble utnevnt i 2009. Det er satt av 25 mill. kroner til sentrene innen samfunnsvitenskapelig energiforskning. Nettadresse: www.forskningsradet.no/energiserter

Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) skal styrke innovasjonsevnen i næringslivet gjennom satsing på langsiktig forskning i et nært samarbeid mellom forskningsaktive bedrifter og framstående forskningsmiljøer. Det er formulert følgende delmål for SFI-ordningen:

- Stimulere bedrifter til innovasjon gjennom økt satsing på langsiktig forskning, og gjøre det attraktivt for bedrifter som arbeider internasjonalt å etablere FoU-virksomhet i Norge
- Skape aktivt samarbeid mellom innovativt næringsliv og framstående forskningsmiljøer
- Fremme utvikling av næringsrettede forskningsmiljøer som ligger i den internasjonale forskningsfronten og som inngår i sterke internasjonale nettverk
- Stimulere til forskerutdanning på områder som er viktig for næringslivet og til forskningsbasert kunnskaps- og teknologioverføring

14 Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) ble etablert i 2007. Sentrene fikk bevilgninger i fem år med mulighet for ytterligere tre år etter en midtveisevaluering. Midtveisevaluering av de 14 sentrene er gjennomført høsten 2010. Evalueringen ble gjennomført av internasjonale paneler som besøkte sentrene. SFI - ordningen skal styrke innovasjonsevnen i næringslivet gjennom satsing på langsiktig forskning i et nært samarbeid mellom forskningsaktive bedrifter og framstående forskningsmiljøer.

De 14 sentrene er (vertsinstitusjonen står i parentes):

- Statistics for Innovation (Norsk Regnesentral)
- CAST – Cancer Stem Cell Innovation Centre (OUS - Rikshospitalet)
- COIN - Concrete Innovation Centre (SINTEF)
- CREATE - Centre for Research-based Innovation in Aquaculture Technology (SINTEF)
- FACE - Multiphase Flow Assurance Innovation Centre (IFE)
- iAD - Information Access Disruptions (FAST asa)
- inGAP - Innovative Natural Gas Processes and Products (UiO)
- IO-Center - Centre for Integrated Operations in the Petroleum Industry (NTNU)
- MabCent - Centre on Marine Bioactives and drug discovery (UiTø)
- MI Lab - Medical Imaging Laboratory for Innovative Future Healthcare (NTNU)
- MIMT - The Michelsen Centre for Industrial Measurement Science and Technology (CMR)

- NORMAN - Norwegian Manufacturing Future (SINTEF)
- SIMLab - Structural Impact Laboratory (NTNU)
- TTL - Tromsø Telemedicine Laboratory (Universitetssykehuset i Nord-Norge)

En ny utlysningrunde av SFI er gjennomført og sju nye sentre starter opp i løpet av 2011 (vertsinstitusjonen står i parentes):

- Center for Service Innovation (Norges handelshøyskole)
- Centre for Research-based Innovation in Sustainable fish capture and Processing technology (Havforskningsinstituttet)
- Centre of Cardiological Innovation (OUS)
- Drilling and Well technology for improved Recovery (IRIS)
- Salmon Louse Research Centre (UiB)
- Sustainable Arctic Coastal and Marine Technology (NTNU)
- The Certus Centre (SIMULA)

Sentre for fremragende forskning (SFF) Det er avsatt 248,1 mill. kroner til Sentre for fremragende forskning i 2011. De som startet opp ved årsskifte 2002/2003 er:

- Center for the study of Civil War,
- Periphery and Centre in Medieval Europe,
- Center for advanced Study in theorethical Linguistics,
- International Centre for Geohazards,
- Center for Quantifiable Quality of Service in Communication Systems,
- Ships and Ocean Structures,
- Centre for Integrated Petroleum Research,
- Mathematics for Applications,
- Physics and Geological Processes,
- Bjerknes Centre for Climate Research,
- Aquaculture Protein Centre,
- International Centre for the Biology of Memory,
- Center for Molecular Biology and Neuroscience.

De som startet opp i 2007 er:

- Equality, Social Organization, and Performance (ESOP),
- Centre for Geo-Biosphere Research:
Deep Seafloor, Deep Biosphere & Roots of Life,
- Centre for the Study of Mind in Nature,
- Center of Theoretical and Computational Chemistry,
- Centre for Ecological and Evolutionary Synthesis,
- Centre for Cancer Biomedicine,
- Centre for Immune Regulation og
- Centre for Software components for biomedical flows.

4.3.4 Vitenskapelig utstyr, databaser og samlinger

eInfrastruktur (2005-2014) omfatter et nasjonalt integrert tilbud av tjenester innen tungregning, grid og relaterte områder. I 2011 vil det bli foretatt en omorganisering der KDs bevilgning vil bli forbeholdt essensielle kjernetjenester. Disse tjenestene skal tilbys på kontinuerlig basis og gis langsiktig finansiering for å sikre videreutvikling av kompetanse for involvert personell og høy tjenestekvalitet. www.notur.org

Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur (2009-2018) INFRASTRUKTUR skal bidra til å etablere nasjonal forskningsinfrastruktur som gjør norske forskningsmiljøer i stand til å møte de store kunnskapsutfordringene og næringslivets behov med effektivitet og forskning av høy kvalitet. Satsingen er også rettet mot norsk deltagelse i etablering av forskningsinfrastruktur som er definert inn på [European Strategy Forum on Research Infrastructures' \(ESFRI's\) Roadmap](http://www.europeanstrategyforum.org/Research%20Infrastructures%20Roadmap). www.forskningsradet.no/infrastruktur

Samfunnsvitenskapelig databaser. Tilrettelegging for deling og bruk av nasjonale og internasjonale data er et prioritert område innenfor samfunnsvitenskap. I flere år har Forskningsrådet dekket datautgifter for norsk deltagelse i European Social Survey (ESS). Femte runde, hvor 26 land deltar, gjennomføres i 2010-2011. Materialet vil bli tilgjengeliggjort fra høsten 2011. Budsjett 2011: 2,4 mill. kroner fra KD. www.europeansocialsurvey.org

Samlet budsjett til avansert vitenskapelig utstyr, databaser og samlinger for 2011 er 339,4 mill. kroner, hvorav en fondsavsetning til finansiering av forskningsinfrastruktur på 276 mill. kroner, inkludert Nordic Data Grid Facility samt 17 mill. kroner til eInfrastruktur, 5 mill. kroner i bidrag fra Norge til nordisk Tie1/Tier 2-senter og 2,4 mill. kroner til ESS over KDs budsjett.

4.3.5 Andre infrastrukturtiltak

The OECD Halden Reactor Project / andre nukleære prosjekter finansieres med 81,6 mill. kroner i 2011 (NHD).

4.4 Nettverkstiltak

4.4.1 Systemtiltak

FORNY2020 starter 1.1.2011 som et innovasjons- og nyskappingsprogram som skal stimulere til økt kommersialisering og forretningsutvikling fra offentlig finansierte forskningsmiljøer. Programmet er en videreutvikling og forbedring av FORNY-programmet som etter en beskjeden start, har operert i 15 år. Hovedmålsetningen er å bidra til å øke verdiskaping i Norge ved å bringe forskningsresultater fra offentlig finansiert forskning ut i markedet gjennom lisensiering av ny teknologi og oppfinnelser ut til eksisterende norsk og utenlandsk næringsliv eller gjennom oppstart av nye selskaper. Programmet skal prioritere prosjekter med klart vekstpotensial og skal dekke alle disipliner og teknologiområder. FORNY2020 skal også delfinansiere en infrastruktur av kvalifiserte kommersialiseringsaktører (TTOer) som representerer universiteter, -sykehus, offentlig støttede forskningsinstitutter og høyskoler. Programmet skal bidra til økt profesjonalisering og spesialisering hos TTOene og styrke samhandling mellom aktørene for mer effektiv utnyttelse av kompetansen og kapasitet. FORNY2020 skal bidra til at det skapes gode relasjoner mellom forskningsmiljøene, TTOene, virkemiddelapparatet og næringslivet. Programmet skal arrangere møteplasser hvor aktørene kan lære hverandre å kjenne, skape fellesskapsfølelse og oppnå økt tillit til hverandre. Divisjonens budsjetttramme for FORNY2020 er i 2011 på 107,75 mill. kroner fordelt på bevilgninger fra NHD (90,75 mill. kroner), KD (13 mill. kroner), FKD (4 mill. kroner). <http://www.forskningsradet.no/forny>.

Forskningsløft i Nord (2009-2013) (NORDSATSING) ble etablert i 2009 som et av regjeringens mest profilerte Nordområdetiltak med finansiering fra Kommunal- og regionaldepartementet. Målet er å styrke og videreutvikle forskningskompetansen i Nord-Norge innenfor arktisk teknologi og reiseliv. Prosjektene skal bidra til å utvikle kompetanse som kan skape grunnlag for verdiskaping i Nord-Norge. Budsjetttrammen er 35 mill. kroner (KRONERD) pr år i 5 år, med mulig forlengelse i 3 år. Det er i regjeringens budsjettforslag for 2009, 2010 og 2011 satt av 35

mill. kroner per år til Forskningsløft i nord. Satsingen ble planlagt med kun en utlysning, og i juni 2009 ble fem store prosjekter med femårs varighet gitt tilsagn om støtte.

www.forskningsradet.no/nordsatsing

Virkemidler for regional FoU og innovasjon (2007-) (VRI – programmet) skal mobilisere til økt FoU-innsats i regionene gjennom et styrket samarbeid mellom bedrifter og FoU-institusjoner. Sett i lys av regjeringens forvaltningsreform er programmet et viktig eksperimenterende program og en utprøvingsarena for samarbeids- og styringsformer og for arbeidsdeling mellom det nasjonale og regionale nivå. Gjennom VRI - satsingen utvikler regionene strategier og har foretatt prioriteringer av næringsområder/innsatsområder det skal satses på. Dette er forankreret i regionale partnerskap. Partnerskapet består av representanter fra næringsliv, FoU-institusjoner og regionale myndigheter. Innenfor innsatsområdene velger regionene et sett av virkemidler de ønsker å bruke for å få i gang konkretisert forskningssamarbeid mellom bedrifter og forskningsmiljøer. Programmet tilbyr faglig og finansiell støtte til disse samarbeidsprosjektene. Gjennom VRI tar regionene selv et sterkere grep om forskning og innovasjon. Forskningsrådet finansierer inntil 50 % av en regional VRI-satsing, resten finansieres med regionale midler. Det er tette bånd mellom beslektede virkemidler som Norwegian Centres of expertise (NCE), Arena og Regions of Knowledge (7RP). I 2011 vil man jobbe for at VRI og regionale forskningsfond gjensidig vil styrke og supplere hverandre. Programmet har i 2011 en budsjetttramme på 66,2 mill. kroner, som finansieres av midler fra KD (3,0 mill. kroner i generelle departementsmidler og 3,0 mill. kroner fra øvrige budsjettposter), NHD (19,2 mill. kroner), KRD (39,0 mill. kroner) og LMD (2 mill. kroner) www.forskningsradet.no/vri

4.4.2 Nasjonale stimulerings tiltak og møteplasser

Forskerutdanning i humaniora. Forskningsrådet gir støtte til nasjonale forskerutdanningskurs gjennom et samarbeid med Nasjonalt utvalg for forskerutdanning i humaniora. Støtten stimulerer til samarbeid om forskerutdanning på tvers av institusjonene, og til utvikling av nasjonale forskerkurs innenfor humaniora. Budsjett 2011: 0,6 mill. kroner over budsjettet fra KD.

Nasjonale forskerskoler. (2008-2016) bidrar til å heve kvaliteten på forskerutdanningen. De er basert på forpliktende nettverk av fagmiljøer og skal styrke forskerutdanningen innenfor faglige spesialiseringer som vil styrkes ved samarbeid mellom institusjoner. Samarbeidet skal være med på å sikre doktorgradsstudentene tilgang til anerkjente forskningsmiljøer med bredde og dybde. Å øke gjennomføringsandelen, korte ned gjennomføringstiden og gi større bredde i forskerutdanningen er delmål for satsingen. Tiltaket er ment som et supplement til eksisterende doktorgradsprogrammer og opplæringstiltak ved institusjonene. Viktige mål i 2011 er å videreutvikle en møteplass for forskerskolene og tilrettelegge for midtveisevaluering av skolene. Budsjett 2011: 20,0 mill. kroner fra KD. www.forskningsradet.no/forskerskoler 5 mill. kroner av dette er satt av til forskerskolen ved *simulasenteret*. www.simula.no

Komité for kjønnsbalanse i forskning (Kif-komiteen) ble opprettet av daværende UFD i 2004 på initiativ fra Forskningsrådet. Nåværende komité har virkeperiode 2010-2013. Komiteen skal støtte og gi anbefalinger om tiltak som kan bidra til integrering av likestillingsarbeidet ved institusjonene i universitets-, høyskole- og instituttsektoren. Komiteen skal også bidra til generell bevisstgjøring om problemstillinger knyttet til den skjeve kjønnsbalansen i academia og forskningssystemet. Kif-komiteen har årlige møter med DM. Budsjett 2011: 1,5 mill. kroner fra KD, komiteen får også 1,5 mill. kroner direkte fra KD. <http://kifinfo.no/>

Forskningsprisen er budsjettet med 1,05 mill. kroner. Prisen deles ut årlig.

4.4.3 Internasjonale nettverkstiltak

Joint Technology initiatives (JTI) er et instrument for å etablere langsiktig finansiering for utvalgte teknologiområder der FoU-utfordringene er så store og risikofylte at markedet ikke på vanlig måte vil sørge for at oppgavene blir løst. Formålet med JTI-ene er derfor å styrke de europeiske markedsmulighetene for forskning og innovasjon i næringslivet, samtidig som man utnytter offentlige forskningsmidler bedre. JTI-ene gir europeisk industri stor innflytelse på EUs forskningspolitikk, gjennom offentlig-private samarbeid mellom EU, næringsliv og forskningsinstitusjoner. Det er foreløpig etablert fem JTI-er;

- Initiativ for innovativ medisin (IMI)
- Embedded Computing Systems (ARTEMIS)
- Aeronautics and Air Transport (Clean Sky)
- Nanoelectronics Technologies 2020 (ENIAC)
- Brenselsceller og hydrogen (FCH)

Hvert JTI er en selvstendig juridisk enhet. Deltakerne i partnerskapet er Kommisjonen og en organisasjon opprettet for å representere industrien, samt eventuelle offentlige forskere. Det er ikke etablert en felles modell for JTI-ene, men oppbygging og regler er relativt like. JTI-ene gjennomføres som store, selvstendige, industriledede prosjekter. Industrien skal stå for minimum 50 prosent av de totale omkostningene, mens EU og deltakerlandene bidrar med resten. EUs midler til gjennomføring av JTI-ene kommer fra de tematiske emneområdene i FP7s budsjett. Norges deltakelse i JTI er særlig knyttet til ARTEMIS og ENIAC, med en samlet støtte gjennom Forskningsrådet i 2011 på i størrelsesorden 17,5 mill. kroner., midler som i hovedsak kommer fra NHD. www.forskningsradet.no/JTI

Nordisk partnerskapsavtale med EMBL (2007-2014). Det ble høsten 2007 inngått en partnerskapsavtale i molekylærmedisin mellom EMBL og universitetene i Oslo, Helsinki og Umeå. Partnerskapsavtalen åpner for et tettere samarbeid mellom EMBL, en av verdens ledende molekylærbiologiske forskningsinstitusjoner, og de tre nordiske landene, men også landene imellom. Den norske noden, Norsk senter for molekylærmedisin (NCMM) har fokus på molekylære sykdomsmekanismer og translasjonsforskning. Senteret vil ha tett kobling til kliniske miljøer, samt etablere samarbeid med farmasøytisk industri og bioteknologiselskaper. Fra starten av har senteret bestått av tre forskergrupper, men skal etter planen økes til 8-9 ved full drift. Forskningsrådet har oppnevnt en referansegruppe som skal ha ansvar for nasjonal koordinering og sørge for at øvrige regioner i Norge kan dra nytte av de faglige og rekrutteringsmessige muligheter partnerskapet representerer. I 2010 ble det rekruttert 3 nye gruppeledere. Det er også blitt rekruttert 7 “NCMM Associate Investigators”. NCMM ble offisielt åpnet med en markering 11.11.2010. NCMMs virksomhet er samfinansiert av hhv UiO, HSØ og Forskningsrådet. Det er avsatt 8,650 mill. kroner i 2011 til avtalen.

Nordisk samarbeidsnemnd for humanistisk samfunnsvitenskapelig forskning (NOS-HS) har som hovedformål å fremme forskningsstrategisk samarbeid mellom forskningsrådene i de nordiske land, og mellom forskningsrådene og andre nordiske og internasjonale organer. Dette gjøres gjennom å bevilge midler til vitenskapelig forskning og annen virksomhet som fremmer samarbeid mellom nordiske forskere. Samt utgivelse av nordiske, humanistiske og samfunnsvitenskapelige publikasjoner av vitenskapelig verdi. Nordic Centers of Excellence under NOS-HS ble avsluttet i 2010. Budsjett 2011: 6,0 mill. kroner fra KD. www.nos-nop.org.

Prosjektetableringsstøtte (PES) Forskningsrådet tilbyr støtte for å stimulere til økt norsk deltakelse i europeisk FoU-samarbeid. Prosjektetableringsstøtten brukes til å forberede søknader eller prosjektforslag rettet mot europeiske FoU-programmer som er åpne for norsk deltakelse.

Dette gjelder; EUs 7. rammeprogram (7RP), Randsoneaktiviteter rundt EUs 7RP, EUREKA/EUROSTARS og Utlysninger av forskningsmidler gjennom EØS-finansieringsordningene. Institutter, universiteter, høyskoler og regionale helseforetak med en europeisk FoU-aktivitet av et visst omfang må søke om rammebevilgning for støtte. Institutter, universiteter, høyskoler og regionale helseforetak som ikke har søkt om rammebevilgning vil maksimalt kunne få 500.000 kroner i årlig støtte gjennom PES. Bedrifter og andre som ikke søker om rammebevilgning kan søke om støtte til enkeltprosjekter. Årlig maksimalt støttebeløp per støttemottaker er 500.000 kroner. Budsjettrammen for PES i 2011, som skal dekke både rammebevilgninger og støtte til enkeltprosjekter, er 40,2 mill. kroner. Bevilgningene kommer fra KD (10 mill. kroner), NHD (19 mill. kroner), OED (3,7 mill. kroner), og FKD, LMD og MD (med 2,5 mill. kroner fra hver). www.forskningsradet.no/no/Utlysning/PES/

Kontingenter: Forskningsrådet finansierer kontingenter til blant annet EISCAT, NOT, SNBL (norsk sveitsisk strålelinje), IODP, GEM, HFSP, ESF samt INCF og den nasjonale noden, mobilitetsportalen Euraxess, EU professoratet i Firenze, "tuition fee" for norske humanistiske doktorgradsstipendiater ved EUi, norsk-indisk samarbeid og COST.

Bilateralt forskningssamarbeid (BILAT) er et distribuert samarbeidsprogram. Midlene blir fordelt på prioriterte programmer og aktiviteter. Noen av midlene går til etablerte grunnforskningsprosjekter, og noe går til næringsrettede prosjekter. Midlene skal brukes til å stimulere forskningssamarbeid med prioriterte land, i samspill med programmets/aktivitetens forskningsprosjekter. Det største samarbeidslandet USA. For 2011 er det avsatt 25,05 mill. kroner til ordningen.

Internasjonal nettverksbygging, som har et samlet budsjett for 2010 på ca. 23,4 mill. kroner, ligger bl.a. følgende:

- Det er avsatt 8 mill. kroner for 2011 fra KD til det nordiske toppforskningsinitiativet (TFI) innen klima. I tillegg er det innen programmene RENERGI, NANOMAT og CLIMIT satt av ca. 7 mill. kroner til TFIs energidel.
- Norge er medlem av "Global Biodiversity Information Facility" (GBIF), og årlig kontingent på 0,8 mill. kroner dekkes av KD. Forskningsrådet har satt av 1,5 mill. kroner til drift av en norsk deltaker-node – som skal fungere som en katalysator i arbeidet med å oppfylle norske forpliktelser til GBIF.
- Det er avsatt 1 mill. kroner til aktiviteter knyttet til "Globale Change-programmene".
- Det er avsatt 2 mill. kroner til IPYs sluttkonferanse i 2011 (MD-midler).
- Det er avsatt 1,2 mill. kroner til forpliktelser knyttet til forskningssamarbeid med Grønland og annet internasjonalt samarbeid blant annet gjennom "European Science Foundation" (ESF) og "The International Council for the Exploration of the Seas" (ICES) (FKD-midler).
- Det er avsatt 0,4 mill. kroner for 2011 fra FKD til ulike aktiviteter i arbeidet med JPIen, "Sunne og produktive hav", primært knyttet til planleggingsarbeid.
- Forskningsrådet ivaretar det norske medlemskapet i "International Institute for Applied System Analysis" (IIASA). Bevilgningen på 6,4 mill. kroner dekkes av KD og MD, men overføres i sin helhet til Forskningsrådet fra MD og skal dekke kontingenten.

4.5 Diverse FoU-relaterte aktiviteter

4.5.1 Informasjon/publisering/formidling

Profileringsprogrammet for realfagene (2010-2012) (PROREAL) har en viktig rolle i å synliggjøre realfagenes relevans for samfunnet og muligheter for enkeltindividet. PROREAL er et av Forskningsrådets fire virkemidler for allmennrettet forskningsformidling, og det eneste som har et særskilt fokus på matematikk, naturvitenskap og teknologi. Programmet har som formål å øke rekrutteringen av barn og unge til realfag, styrke realfaglig allmenndannelse gjennom økt populærformidling og å synliggjøre realfagenes samfunnsnytte. PROREAL vil i 2011 samarbeide nært med de regionale vitensentra, Naturfagsenteret, Matematikksenteret og RENATE-senteret. PROREAL finansierer blant annet Fysikkolympiaden, Kjemiolympiaden, Abelkonkurransen (matematikkolympiade), KappAbel (matematikkonkurranse for ungdomstrinnet) og First Lego League (teknologikonkurranse for ungdomstrinnet). Budsjettet for 2011 er om lag 4 mill. kroner, hvorav 3 mill. kroner fra KD og om lag 1 mill. kroner fra hhv. Naturfagsenteret ved NTNU og Matematikksenteret ved UiO. www.forskningsradet.no/proreal/

Publiseringsstøtteordningen for humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning (PUBL) har som mål å bidra til økt vitenskapelig publisering og drive kvalitetsutvikling av viktige publiseringsskanaler for norsk humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning. Gjennom ordningen gis det produksjonsstøtte til bokprosjekter og driftsstøtte til nasjonale vitenskapelige tidsskrift. Budsjett 2011: 5,8 mill. kroner fra KD.

Vitensenterprogrammet (2011-2014) (VITEN). Programmet skal øke interessen for MNT-fagene hos barn og unge. Vitensentre er aktivitetssentre til formidling av kunnskap om matematikk, naturvitenskap og teknologi (MNT-fagene) til allmennheten, men retter seg spesielt mot barn og ungdom. Her settes MNT-fagene inn i en kulturell, historisk og samfunnsmessig sammenheng, og vektlegger at de besøkende selv skal være aktive og prøve ut hvordan ting fungerer og derigjennom tilegne seg kunnskap. Forskningsrådet fikk i 2003 i oppdrag fra KD å utvikle regionale vitensentre i Norge. Gjennomføringen ble organisert som et program, og omfattet nå 8 institusjoner fordelt over hele landet. Satsingen har blitt evaluert ved slutten av hver programperiode, første gang i 2006 og deretter i 2009. Status for utviklingsarbeidet ble presentert på en nasjonal konferanse i november 2009. KD har besluttet å forlenge ordningen for en periode på ytterligere 4 år (2011-14); se stortingsmelding om "Utdanningsløpet" og "Statsbudsjettet 2011". Fra og med 2011 har statlig driftstilskudd til de regionale vitensentrene fått en egen post i statsbudsjettet. I løpet av 2011 skal både vitensentrene i Tromsø, Sarpsborg og Porsgrunn flytte inn i nye vitensenterbygg. Budsjett for 2011 er på 22,922 mill. kroner fra KD.

<http://www.vitensenter.no/vitensenterprogrammet/>

4.5.2 Planlegging/utredning/evaluering

Fagevalueringer: Det er laget en overordnet plan for gjennomføring av fagevalueringer i Vitenskapsdivisjonen. Formålet med planen er å få et mer helhetlig grep om innretning, planlegging, gjennomføring og oppfølging av fagevalueringene. Innenfor fagområdet naturvitenskap vil det i 2011 være i gang evalueringer av geofagene, matematikk og IKT. Innenfor humaniora er filosofievalueringen i en avslutningsfase, mens det innenfor samfunnsvitenskap nylig er gjennomført evalueringer av rettsvitenskap, sosiologi, sosialantropologi og samfunnsgeografi.

Fagevalueringen av biologi, medisin og helsefag (2010-2011). Forskningsrådet har besluttet at det skal gjennomføres en ny fagevaluering av biologi, medisin og helsefag. Fagevalueringen retter seg mot UoH-sektoren, inklusive helseforetak, og instituttsektoren. Det er ønskelig å se fagområdene i hele bredden på tvers av institusjonsgrensene. Evalueringen gjennomføres ved hjelp av paneler sammensatt av internasjonale fageksperter (peer review). Materialet i evalueringen vil være egenvurderinger og faktainformasjon fra forskningsmiljøene. Bibliometriske analyser for fagområdene og de involverte institusjonene inngår også som informasjon til fagpanelene. Samlet budsjett for hele evalueringen er 11,5 mill. kroner.

Evaluering av mammografiprogrammet (MAMMOGRAFI) har som hovedmål å undersøke om Mammografiprogrammet oppfyller intensjonene i programmet om 30 prosent reduksjon av dødelighet av brystkreft for kvinner som inviteres til screening. Evalueringen består av syv delprosjekter. Disse omfatter studier om endringer i totaldødelighet og dødelighet av brystkreft, endringer i stadieinndelinger som følge av screeningen, utviklingen av intervallkreft, omfanget av overdiagnostikk, kvinners opplevelser av og erfaring med screeningsprogrammet og økonomisk evaluering av programmets kostnader og kost-nytte vurderinger. På grunn av at det på det nåværende tidspunkt, grunnet vedtak i Datatilsynet og Personvernemnda, ikke er mulig å bruke individdata fra kvinner som er negativt screenet, er evalueringen betydelig forsinket. Forhåpentligvis kan stoppede prosjekter starte opp i 2011 som følge av den planlagte endringen av Kreftregisterforskriften. Budsjett 2011: 3,5 mill. kroner fra HOD. www.forskningsradet.no/mammografi

Evaluering av NAV-reformen (2006–013) er et oppdrag fra AD. Hovedformålet er å evaluere gjennomføring og effekter av reformen: Arbeidsretting – flere i arbeid og aktivitet, færre på stønad, Brukerretting – enklere for brukerne, og bedre tjenester tilpasset deres behov, og Effektivisering – en helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning. Evalueringen er organisert som ett stort prosjekt med syv moduler: 1) Velferdsmodell, styringssystem og NAV; 2) Det lokale NAV-kontoret; 3) Lokal iverksetting; 4) Nye yrkesroller i NAV-reformen; 5) Arbeidsretting – effektstudier; 6) Brukererfaringer og 7) Effektivitet – DEA-analyser. Viktige mål i 2011 er oppsummering av evalueringen av reformens gjennomføringsfase og oppstart av effektevalueringen. Høsten 2011 arrangeres en større formidlingskonferanse. Evalueringen finansieres med 7 mill. kroner fra AD i 2011. Nettadresse: www.forskningsradet.no/evanav

Evaluering av pensjonsreformen (2010–18) er et oppdrag fra AAD. Hovedformålet er å evaluere gjennomføring og effekter av reformen med utgangspunkt i følgende temaer: 1) Økonomisk og sosial bærekraft; 2) Fleksibel pensjon; 3) Inntektssikring og fordelings- og likestillingsprofil; 4) Kunnskap og formidling av enkle hovedprinsipper; 5) Utviklingen i det samlede pensjonssystemet; 6) Gjennomføring av reformen og 7) Internasjonale erfaringer. De første midlene vil lyses ut i første halvdel av 2011. Viktige mål i 2011 blir da søknadsbehandling og igangsetting av de første prosjektene. Forberedelse av kommende utlysing(er) blir også viktig. Evalueringen finansieres med 7 mill. kroner fra AD i 2011. Nettadresse: www.forskningsradet.no/evapen

Den nasjonale FoU- og innovasjonsstatistikken utgjør en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for forsknings- og innovasjonspolitikken. Brukere av statistikken er departementer, forskningsinstitusjoner, brukere av forskning, offentlige instanser og Forskningsrådet selv. Selve statistikkinnhentingene gjøres av NIFU STEP (for UoH-sektoren og instituttsektoren) og av SSB (for næringslivet). Statistikken er nødvendig både for nasjonal politikkkutforming og for å ivareta Norges forpliktelser om å levere FoU-statistikk internasjonalt. På dette området er det et godt utviklet internasjonalt samarbeid, og norske data inngår i de internasjonale sammenlikningene som produseres av OECD og Eurostat. Mye av statistikken, samt tilgrensende analyser og utredninger, publiseres gjennom Indikatorrapporten for det norske forsknings- og innovasjons-

systemet. Denne utgis nå hvert år. Samlet budsjett er på ca 16 mill. kroner med hovedfinansiering fra KD.

4.6 Felleskostnader

4.6.1 Sekretariater

KILDEN informasjonssenter for kjønnsforskning er et tjenesteytende organ for norsk kjønnsforskning og har et nasjonalt ansvar for å formidle norsk kjønnsforskning i inn- og utland. *KILDEN* er en randsonenhet under Forskningsrådet og rapporterer til Divisjon for vitenskap. *KILDEN* mottar basisbevilgning fra Forskningsrådet. I tillegg finansieres deler av virksomheten gjennom betalte oppdrag. *KILDEN* tildeles 4,1 mill. kr. i basisbevilgning for 2011.

<http://kilden.forskningsradet.no>

De nasjonale forskningsetiske komiteene (NEM, NENT og NESH) og Nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning er faglig uavhengige statlige organer forankret i Lov om behandling av etikk og redelighet i forskning. Granskingsutvalget skal behandle saker om påstått vitenskapelig uredelighet. Etikkomiteene skal fungere som nasjonal utkikkspost, opplyser og rådgiver i forskningsetikk innenfor sine respektive ansvarsområder og samarbeide med Granskingsutvalget om forebygging av vitenskapelig uredelighet. Virksomheten dekker til sammen alle fag og disipliner. Sekretariatene for Etikkomiteene og Granskingsutvalget er samlokalisert. Etikkomiteene finansieres med midler fra KD, NHD, FKD og LMD, Granskingsutvalget finansieres av KD. Det er satt av 12,0 mill. kroner til driften av virksomheten i 2011.

Teknologirådet er et uavhengig, rådgivende organ for teknologivurdering. Organet ble opprettet i 1999 etter initiativ fra Stortinget. Aktivitetene omhandler eksempelvis helse, klima, alderdom, nettpill, hjerneforskning og genmodifisert mat. Alle kan foreslå temaer, og både lekfolk og eksperter deltar i vurderingene og ulike høringer. Aktiviteten er økende. Budsjettet for 2011 er 7 mill. kroner, finansiert av NHD.

Den norske nasjonalkomité for polarforskning er Forskningsrådets rådgivende strategiske komité for polarsaker. Komiteen arbeider med overordnede strategier, internasjonal kontakt, og med å bedre nasjonal samordning av ressurser innen polarforskningen.

Svalbard Science Forum (SSF) har fra 2005 fått et bredere mandat enn tidligere for vitenskapelig samarbeid og koordinering av norsk og internasjonal forskning på Svalbard. Sekretariatsfunksjonen for SSF finansieres av Norges forskningsråd med kontorlokaler i Svalbard Forskningspark.

Sekretariatene for Energi21 og Kilma21 er lagt til Forskningsrådet. Deler av OED-midlene som er avsatt på disposisjonsfondet skal benyttes til Energi21.

4.6.2 Forvaltingsoppdrag

Designrevet innovasjonsprogram (2009-2011) (DIP) består av tre delprosjekter; Design Pilot, Design Diagnose og Design Effekt. Alle prosjektene har som formål å øke innovasjonsgraden i norske bedrifter. Norsk Designråd er ansvarlig for DIP. Forskningsrådet inngår i et team, sammen med Designrådet, for søknadsvurdering av prosjekter til det ene av delprosjektene i DIP, Design Pilot. Forskningsrådet forestår også utbetalingene til prosjekter som får støtte fra DIP. Inntektene til ordningen i 2011 fra Norsk Designråd til Forskningsrådet beregnes til 6,4 mill. kroner.

<http://www.norskdsgn.no/>

Finansmarkedsfondet (2004-2014) støtter forskning og allmennopplysning som gir bedre kunnskap om hvordan finansmarkedene fungerer og økt etisk bevissthet. Finansdepartementet oppnevner styre og har fastsatt vedtekter og regelverk for fondet. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Norges forskningsråd. Styret legger i utgangspunktet til grunn en tilnærmet 50/50-fordeling av midler til allmennopplysning og midler til forskning (inkl doktorgradsutdanning). I tillegg til å forestå utdeling av prosjektmidler, gjennomfører styret ulike proaktive tiltak; dels for å generere flere og bedre allmennopplysningssøknader; og dels for å stimulere til større faglig og institusjonell bredde mht forskningssøknader. I 2010 har fondet vurdert om lag 50 søknader om forsknings- og allmennopplysningsprosjekter. Om lag en tredel av søknadene ble innvilget støtte. Det gjelder både for allmennopplysning og forskning, og er om lag som ved tidligere tildelinger. Bevilgningen fra FIN i 2011 er på 11,8 mill. kroner.

www.forskningsradet.no/finansmarketsfondet

MAT-SLF (2009 - 2015) er en ny aktivitet fra 2009 finansiert av *Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL)* og *forskningsmidler over jordbruksavtalen (JA)*. Hovedformålet med satsingen er forskning og kompetansebygging knyttet til landbruksproduksjon og -produkter som nyttes til ervervsmessig framstilling av nærings- og nytelsesmidler. Avgiftsmidlene benyttes til prosjekter innen hele verdikjeden, men med hovedvekt på primærproduksjonen. Satsingen er således et supplement til Matprogrammet. Utlysingen av forskningsmidlene for 2011, som gjaldt midler til kompetanseprosjekter med brukermedvirkning, KMB, og brukerstyrte innovasjonsprosjekter, BIP ble kunngjort både på Forskningsrådets og Statens landbruksforvaltnings (SLFs) hjemmesider. Prioriteringene for 2011 omfattet Verdiskaping og effektiv produksjon og produktkvalitet gjennom verdikjeden, klima / miljø / energi, Mat og helse og forbruker, Bærekraftig utvikling og mattrygghet, Oppfølging av FoU-prioriteringene i St. meld. nr 39 (2008-2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen og Økologisk landbruk.. Fondet hadde en obligatorisk skisserunde. Det var lagt opp til et samarbeid mellom Matprogrammet og MAT-SLF knyttet til vurderinger av skissene, blant annet ut fra et siktemål om helhetlig oppfølging av St. mld. nr 39 (nevnt over). Forskningsrådets rutiner for søknadsbehandling og prosjektvurdering ble fulgt, blant annet ble kvaliteten vurdert av fageksperter. Bevilgningsvedtakene ble fattet i felles styremøter for FFL og JA. Forskningsrådet forestår prosjektoppfølgingen. Satsingen har i 2011 et samlet budsjett på 72,1 mill. kroner, fordelt med 52,6 mill. kroner fra Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) og 19,5 mill. kroner fra Forskningsmidler over jordbruksavtalen (JA).

<https://www.slf.dep.no/no/fou-midler/landbruks-og-matforskning#utlysning-av-fou-midler->

Utviklingsfondet for skogbruket (1977-) ble opprettet ved kgl res. av 25. 02. 1977. Fondets inntekter består av statsbevilgninger (over Landbruksdepartementets budsjett) og renter av fondets kapital. De siste årene har årsbudsjettet for fondet vært omtrent 3,5 mill. kroner. Fondets midler skal nyttes til fremme av forskning, utvikling, informasjon og opplæring innen skogbruket, samt til andre tiltak av interesse for skogbruksnæringen. Midlene bevilges i første rekke til anvendte FoU-prosjekter med klare problemstillinger og mål. Fondet gir også stipend til studier i utlandet som kan bidra til utvikling av norsk skogbruk. Fondets midler forvaltes og disponeres av et styre på 5 medlemmer som oppnevnes av Landbruksdepartementet. Norges forskningsråd (NFR) forestår den faglige oppfølgingen og den praktiske økonomiforvaltning av Utviklingsfondets prosjektportefølje etter oppdrag fra Statens landbruksforvaltning (SLF), som også fører regnskapet for Utviklingsfondet. Bevilgningene bestemmes ved årets utgang basert på faktisk prosjektrengskap. www.forskningsradet.no/skogutv

5 Divisjoner og enheter

Forskningsrådet ble omorganisert ved årsskifte 2011. Forskningsrådet består nå av fem divisjoner og en stab. Omorganiseringen innebærer at det etableres en divisjon for Vitenskap, hvor en samler oppgaver og virkemidler knyttet til fremragende forskning, forskningsinfrastruktur og basisfinansiering av instituttsektor, og hvor et hovedperspektiv er knyttet til målsettingene om et velfungerende forskningssystem. En divisjon for Innovasjon som i større grad knyttes til forskning i og for næringslivet, ved å integrere innovasjon tettere mot sentrale næringsområder og teknologier. En divisjon for Samfunn og helse som skal ha fokus på velferdsstatens utfordringer innenfor helse, velferd og utdanning, og en divisjon for Energi, ressurser og miljø hvor globale utfordringer står i fokus, særlig innenfor områdene energi, miljø og klima. Administrasjonsdivisjonen og Stab berøres ikke av omorganiseringen. I tabellen under hver divisjon gis det bare opplysninger om Årets budsjett 2011, siden det på grunn av omorganiseringen ikke gir mening å sammenligne med budsjett for 2010.

Avsnittet gir en kort omtale av divisjonenes inntekter, virkemidler og ansvarsområder. De spesifikke program og aktivitetssomtalene er gitt i kapittel 4.

5.1 Divisjon for energi, ressurser og miljø

Divisjon for energi, ressurser og miljø (ERM) er ny fra 2011. Divisjonen er opprettet for å styrke Forskningsrådets innsats på forskning og innovasjon rettet mot nasjonale og globale utfordringer knyttet til energi, petroleum, klima, polar, miljø og marine ressurser.

5.1.1 Inntekter og føringer

Divisjonen har for 2011 et samlet budsjett på 1,462 mrd. kroner. Bevilgningene kommer fra ti departementer i tillegg til Fondet. De mest sentrale departementene er KD, OED, FKD og MD. Fondsbevilgningen er for 2011 på 157 mill. kroner og går i hovedsak til de Store programmene NORKLIMA, HAVBRUK, RENERGI og PETROMAKS.

Tabell 5.1. Inntekter. Fordeling på finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post eller program/satsing. Budsjett 2011. 1000 kroner.

				Budsjett 2011
Kunnskapsdepartementet				
Kap.	285	, post	52 Norges Forskningsråd	81 245
Kap.	286	, post	50 Forskningsfondet	157 000
Sum				238 245
Nærings- og handelsdepartementet				
Kap.	920	, post	50.1 Programmer	36 500
Kap.	920	, post	50.2 Institutter og annen infrastruktur	1 000
Sum				37 500
Olje- og energidepartementet				
Kap.	1830	, post	50 Energiforskning	708 800
Sum				708 800
Fiskeri- og kystdepartementet				
Kap.	1023	, post	50 Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	154 001
Kap.	1023	, post	74 Marin bioteknologi	10 000
Sum				164 001
Landbruks- og matdepartementet				
Kap.	1137	, post	50 Forskning og utvikling	51 250
Kap.	1150	, post	77 Jordbruksavtalen	5 125
Sum				56 375
Miljøverndepartementet				
Kap.	1410	, post	51 Forskningsprogram m.m.	152 438
Kap.	1410	, post	53 Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	6 351
Kap.	1400	, post	76 EU 7. RP Strålevern	1 000
Sum				159 789
Arbeidsdepartementet				
Kap.	601	, post	50 Forskningsprogrammer i Norges Forskningsråd	18 800
Sum				18 800
Helse- og omsorgsdepartementet				
Kap.	780	, post	50 Forskning	1 000
Sum				1 000
Samferdselsdepartementet				
Kap.	1301	, post	50 Samferdselsforskning	46 000
Sum				46 000
Utenriksdepartementet				
Utenriksdep.				1 000
Kap.	165	, post	70 Forskning og høyere utdanning	3 500
Sum				4 500
SUM DEPARTEMENTENE				1 435 010
Diverse inntekter				27 650
SUM TOTALT				1 462 660

5.1.2 Mål og prioriteringer

Sentrale mål for divisjonen er å bidra til effektiv og bærekraftig utnyttelse av norske ressurser og således til økt verdiskaping i norsk næringsliv knyttet til energi, petroleum, klima, polar, miljø og marine ressurser. På disse temaene koordinerer divisjonen Forskningsrådets innsats og gjennomfører analyser og utvikler strategier. Divisjonen skal bidra til et godt kunnskapsgrunnlag for politikkutvikling og kunnskap om virkemiddelbruk og markedsforhold i Norge og internasjonalt. Det er et mål at divisjonens arbeid skal gi viktig grunnlag for sentrale nasjonale strategiprosesser tilknyttet områdene. Divisjonen har ansvaret for å koordinere og følge opp Nordområdesatsingen. Herunder også koordinering av polarforskningen.

5.1.3 Fordeling av budsjett

Divisjonens virkemidler omfatter Store programmer innenfor klima, energi, petroleum og havbruk, andre tematiske programmer knyttet til miljø, marine ressurser, polarforskning og petroleum, samt Forskningsentre for miljøvennlig energi (FME). Programmene dekker grunnforskning, prosjekter med brukervedvirkning, innovasjonsprosjekter og teknologi-demonstrasjon. Aktivitetene er rettet mot ressursforvaltning, politikk og virkemidler. Tabellen nedenfor viser divisjonens budsjett fordelt virkemidler og hovedaktiviteter.

Tabell 5.2. Totalt budsjett. Fordeling etter virkemidler/hovedaktiviteter. Budsjett 2011. 1000 kroner.

	Budsjett 2011
Programmer	
Brukerstyrte programmer	218 125
Handlingsrettede programmer	221 200
Store program	826 330
Sum	1 265 655
Infrastruktur og inst. Tiltak	
Forskningsentre for miljøvennlig energi (FME)	150 000
Sum	150 000
Frittstående prosjekter	
Internadjonal prosjektstøtte	6 000
Sum	6 000
Nettverkstiltak	
Internasjonale nettverkstiltak	23 366
Sum	23 366
Diverse FoU	
Informasjon/formidling/publisering	2688
Planlegging/utredning/evaluerer	4690
Sum	7 378
Disposisjonsfond	
Disposisjonsfond	10 261
Sum	10 261
Totalsum	1 462 660

Divisjonen er organisert med en stab og fire avdelinger; avdeling for energi, avdeling for petroleum, avdeling for klima og polarforskning, og avdeling for miljø og marine ressurser.

Avdeling for energi

Avdeling for energi har ansvar for forskning, innovasjon og demonstrasjon innenfor energi-sektoren. Det vil si hele bredden i energiforskningen fra utvikling av miljøvennlige energiløsninger til energieffektivisering, inkludert CO₂-fangst og -lagring og miljøvennlig transport. Sentralt mål er å bidra til effektiv utnyttelse av norske energiressurser og til økt verdiskaping i norsk næringsliv. Avdelingen skal bidra til et godt kunnskapsgrunnlag for politikkutvikling og kunnskap om virkemiddelbruk og markedsforhold i Norge og internasjonalt.

Avdelingen har et utstrakt samarbeid med myndigheter, næringsliv og nasjonale/internasjonale forskningsmiljøer. Avdelingen har ansvar for det Store programmet RENERGI (Fremtidens rene energisystem) og forskningsprogrammet CLIMIT (Kraftproduksjon med CO₂-håndtering). Videre ligger oppfølgingsansvaret for Forskningsentrene for miljøvennlig energi (FME) i avdelingen. Det nasjonale strategiorganet Energi21er også tilknyttet avdelingen.

Avdeling for petroleum

Avdeling for petroleum har ansvar for forskning, innovasjon og demonstrasjon innenfor petroleumssektoren. Det favner oppstrøms petroleum, verdiskaping av gass, helse, arbeidsmiljø og sikkerhet innenfor sektoren. Dessuten kunnskap om marked og samfunnsmessige forhold som grunnlag for strategi- og politikktutforming hos norske myndigheter og næringsliv. Sentrale mål er å bidra til ny kompetanse og teknologi som kan føre til økt utnyttelse av norske petroleumsressurser, herunder utvikling av norske aktører innenfor både forskersamfunnet og petroleumsnæringen.

Avdelingen har et utstrakt samarbeid med myndigheter, næringsliv og forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Strategiske, rådgivende og finansierende oppgaver knyttet til feltet er forankret her. Det er også programmene PETROMAKS, DEMO2000, GASSMAKS og PETROSAM. Det nasjonale strategiorganet OG21- Olje og gass i det 21. århundre er også tilknyttet avdelingen.

Avdeling for klima og polarforskning

Avdeling for klima og polarforskning har ansvaret for å styrke og samordne Forskningsrådets innsats innenfor polarforskning og klimarelevant forskning. Det favner forskningsaktiviteter rettet mot økt kunnskap om klimasystemet, effekter av klimaendringer på natur og samfunn - som grunnlag for tilpasningstiltak, samt kunnskap for utvikling av nasjonal og internasjonal klimapolitikk og virkemidler. Avdelingen har også ansvaret for å videreutvikle og koordinere polarforskningen, herunder oppfølging av IPY (det internasjonale polaråret) og et særlig ansvar for Svalbard som forskningsplattform.

Sentralt mål er å bidra til forskningsbasert kunnskap for forvaltning og samfunn, særlig knyttet til klimaendringene. Avdelingen skal bidra til et godt kunnskapsgrunnlag for politikktutvikling og kunnskap om virkemiddelbruk i Norge og internasjonalt.

Avdelingen har et utstrakt samarbeid med myndigheter og forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Strategiske, rådgivende og finansierende oppgaver knyttet til feltet er forankret i avdelingen. Avdelingen har ansvar for det Store programmet NORKLIMA (Klimaendringer og konsekvenser for Norge), polarforskningsprogrammet.

Avdeling for miljø og marine ressurser

Avdeling for miljø og marine ressurser har ansvaret for forskning som basis for miljøbasert forvaltning av biologiske ressurser på land og i havet, og for utnyttelse av marine ressurser. Dette omfatter økosystemer, miljøgifter og miljøteknologi, både marint og terrestrisk. Innenfor området marine ressurser har avdelingen ansvaret for forskning knyttet til havbruk, forvaltning og bruk av biologiske marine ressurser, globale marine problemstillinger, forurensing av sjø fra olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel og kystsoneproblematikk.

Sentralt mål er å bidra til forskningsbasert kunnskap knyttet til tap av biologisk mangfold, en bærekraftig havforvaltning og økt verdiskaping i norsk havbruksnæring. Herunder utvikling av norske aktører innenfor både forskersamfunnet og havbruksnæringen.

Avdelingen har et utstrakt samarbeid med myndigheter, næringsliv og forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Strategiske, rådgivende og finansierende oppgaver knyttet til områdene er forankret i avdelingen. Avdelingen har ansvar for det Store programmet HAVBRUK (En næring i vekst). Avdelingen har dessuten ansvaret for oppfølging av JPI Healthy and Productive Seas and Oceans.

5.2 Divisjon for innovasjon

5.2.1 Inntekter og føringer

Divisjon for innovasjon har en samlet budsjetttramme på 1 996 mill. kroner, en nedgang på 10 prosent (229,8 mill. kroner) i forhold til divisjonens reviderte budsjett for 2010. Nedgangen skyldes hovedsakelig omorganiseringen av Forskningsrådet der blant annet basisfinansieringsansvaret for de teknisk-industrielle instituttene og primærnæringsinstituttene er overført til Vitenskapsdivisjonen. Samtidig er tre Store programmer overført til Innovasjon fra den tidligere Satsingsdivisjonen, foruten flytting av noen mindre programmer og aktiviteter mellom de "gamle" og nye divisjonene.

Innovasjonsdivisjonen mottar i alt 1 908,9 mill. kroner fra departementer (i alt 11 stk.) og om lag 88 mill. kroner i diverse inntekter.

Med 906,9 mill. kroner utgjør bevilgningen fra Nærings- og handelsdepartementet halvparten (45 prosent) av divisjonens budsjetttramme for 2011. Med 365 mill. kroner (18 prosent) er Fondet den nest største bidragsyter. Tabellen nedenfor viser en spesifisert oversikt over inntektskildene.

Tabell 5.3. Inntekter 2011 Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel/post samt program/aktivitet. 1000 kroner

					Budsjett
Revidert budsjett 2009 og budsjett 2010 - Innovasjonsdivisjonen (ID)					2 011
Kunnskapsdepartementet (KD)					
Kap.	281	post	50	Forskning og fomidling	16 000
Kap.	285	post	52	Norges forskningsråd	121 300
Kap.	286	post	50	Fondet for forskning og nyskaping	365 000
Kap.	286	post	60	Regionale Forskningsfond	40 245
Sum					542 545
Nærings- og handelsdepartementet (NHD)					
Kap.	920	post	50.1	Programmer	659 050
Kap.	920	post	50.2	Institutter og annen infrastruktur	39 600
Kap.	920	post	50.3	Kommersialisering og nettverkstiltak	116 350
Kap.	920	post	50.4	Internasjonalt samarbeid	62 600
Kap.	920	post	50.5	Andre tiltak	29 300
Sum					906 900
Olje- og energidepartementet (OED)					
Kap.	1830	post	50	Brakerstyrt energiforskning - Prosj.etabl.støtte	3 700
Sum					3 700
Fiskeri- og kystdepartementet (FKD)					
Kap.	1023	post	50	Norges forskningsråd	47 900
Kap.	1023	post	74	Marin bioprospektering (FUGE)	13 000
Sum					60 900
Landbruks- og matdepartementet (LMD)					
Kap.	1137	post	50	Norges forskningsråd, forskningsprogram etc	160 561
Kap.	1137	post	51	Norges forskningsråd, basisbevilgninger	4 455
Kap.	1150	post	77	Jorbruksavtalen, div. prog./prosjekt	37 423
Sum					202 439
Miljøverndepartementet (MD)					
Kap.	1410	post	51	Forskningsprogram m.m.	2 000
Kap.	1410	post	50	Prosj.etabl.støtte + SAM-EU	3 500
Sum					5 500

Tabell fortsetter på neste side

Tabell fortsetter fra forrige side

					Budsjett
Revidert budsjett 2009 og budsjett 2010 - Innovasjonsdivisjonen (ID)					2 011
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD)					
Kap.	1500	post	22	Forskning - VERDIKT	10 000
Sum					10 000
Finansdepartementet (FIN)					
Kap.	1600	post	70	Finansmarkedsfondet	11 800
Sum					11 800
Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)					
Kap.	552	post	72	Forskningsløft i Nord	35 000
Kap.	552	post	72	Regional representant i Finnmark	1 200
Kap.	552	post	72	VRI	39 000
Sum					75 200
Samferdselsdepartementet (SD)					
Kap.	1301	post	50	Norges forskningsråd - VERDIKT	62 300
Kap.	1301	post	50	-Transportforskning (SMARTRANS)	20 000
Kap.	1301	post	50	- Transportsikkerhet (TRANSIKK)	7 000
Sum					89 300
Utenriksdepartementet (UD)					
Kap.	165	post	70	Bedriftens samfunnsansvar (BEDSAM)	500
Sum					500
Sum departementer					1 908 784
Diverse inntekter					88 127
SUM TOTALT					1 996 910

De enkelte departementers budsjettproposisjoner (St. prp. nr.1 (2010-2011)) og tildelingsbrev gir føringer mht. Innovasjonsdivisjonens og Forskningsrådets disponering av midlene.

Kunnskapsdepartementet (KD) bevilgning til Nærings – ph.d ordningen er redusert med 13,7 mill. kroner i forhold til revidert budsjett 2010 slik at den totale bevilgningen fra KD til ordningen nå er på 13,45 mill kroner. For øvrig vil departementets bevilgninger til Virkemidler for regional innovasjon (VRI), Kommersialisering av FoU - resultater og prosjektetableringsstøtten (PES) videreføres på samme nivå som i 2010. KD bevilger til sammen 93,3 mill. kroner til programmene ELSA, FUGE, NANOMAT og VERDIKT som er overført til Innovasjonsdivisjonen i ny organisasjon f.o.m. 2011.

Fondet for forskning og nyskapning

Divisjonens tildelinger av midler fra Fondet øker med 170 mill. kroner til 365 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig omorganiseringen av Forskningsrådet og overføringen av de Store programmene FUGE, NANOMAT og VERDIKT Fra Satsingsdivisjonen til Innovasjon.

Regionale forskningsfond

Fondskapitalen er på 6,0 mrd. kroner med en avkastning på 219 mill. kroner i 2011. Midlene er fordelt mellom 7 fondsregioner og Forskningsrådet etter fastlagte fordelingskriterier. 40,2 mill. kroner av avkastningen kanaliseres gjennom Forskningsrådet i 2011. Dette er en økning på 1 mill. kroner fra foregående år. 31,5 mill. kroner vil bli fordelt til samarbeidsprosjekter mellom fondsregionene, og bidra til å styrke finansieringen av fondsregioner som har prosjekter med høy kvalitet og kompetanseoppbygging.

Nærings- og handelsdepartementet (NHD) gir en bevilgning til Forskningsrådet for 2011 på 1 337 mill. kroner over kap. 920, post 50. I forhold til budsjettet for 2010 innebærer dette en økning på 30 mill. kroner. Innovasjonsdivisjonens bevilgninger fra NHD går imidlertid ned med 218 mill. kroner til 906,9 mill. kroner, etter at ansvaret for og basisfinansieringen av de teknisk-industrielle instituttene, samt en del andre infrastruktur og institusjonelle tiltak er overført til Vitenskapsdivisjonen, samtidig som de tre nevnte Store programmene er overført fra Satsingsdivisjonen.

Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) øker bevilgningen over kap. 1023, post 50 til Forskningsrådet marginalt for 2011. Innovasjonsdivisjonen får imidlertid redusert sin bevilgning fra FKD med 116,5 mill. kroner, hovedsakelig pga. overføringen av ansvaret og basisfinansieringen av primærnæringsinstituttene til Vitenskapsdivisjonen.

Landbruks- og matdepartementets (LMDs) samlede bevilgning for 2011 til Forskningsrådet over kap. 1137 reduseres med snaut 5 mill. kroner i forhold til foregående år. Innovasjonsdivisjonens andel av bevilgningen reduseres imidlertid med vel 198 mill. kroner i 2011, hovedsakelig pga. overføringen av ansvaret og basisfinansieringen av primærnæringsinstituttene til Vitenskapsdivisjonen.

Miljøverndepartementet (MD) øker i 2011 sin bevilgning til Forskningsrådet med 2,7 prosent til 322,8 mill. kroner. Av dette disponerer Innovasjon 5,5 mill. kroner, 1 mill. kroner mer enn foregående år.

Samferdselsdepartementet (SD) reduserer sin bevilgning til Forskningsrådet med 38,4 mill. kroner for 2011. Innovasjonsdivisjonen derimot øker sin andel av bevilgningen med 62 mill. kroner til 89,3 mill. kroner hovedsakelig pga. overføringen av det Store programmet VERDIKT fra tidligere Satsingsdivisjonen.

Fra øvrige departementer mottar divisjonen mindre beløp til bestemte program og aktiviteter.

5.2.2 Mål og prioriteringer

Regjeringens meldinger fra 2009 på forsknings- og innovasjonsområdet legger begge opp at staten skal engasjere seg på et bredt felt i næringspolitikken, både i forhold til næringsrelevant forskning på strategiske områder og generelt for å bidra til et mer kunnskapsbasert næringsliv i hele landet. Forskningsmeldingen vektlegger et sterkere fokus på resultatene fra forskning, blant annet knyttet til kommersialisering fra forskning og til spredning og tilgjengelighet av forskningsresultater.

Innovasjonsdivisjonen har en bred portefølje av satsinger, programmer og andre virkemidler. Hovedmålet med disse aktivitetene er å stimulere til utvikling av innovasjonskapasiteten i norsk næringsliv og offentlig sektor, samt å bidra til å omsette forskningsresultater til kommersiell virksomhet. I tillegg til de direkte virkemidler har divisjonen ansvar for oppfølging av SkatteFUNN. Innføringen av Regionale forskningsfond i Statsbudsjettet for 2011 vil gi et viktig løft for forskning og regional innovasjon i hele landet. Fondene vil være en viktig del av en mer regionalt differensiert forsknings- og innovasjonspolitikkk rettet mot å styrke næringslivets FoU-innsats. Regionale forskningsfond vil sammen med de nasjonale innovasjonsprogrammene og SkatteFUNN utgjøre en mer helhetlig virkemiddelstruktur for forskning og innovasjon mot næringslivet.

For å styrke det helhetlige arbeidet med forskning for innovasjon arbeider Forskningsrådet med utvikling av en samlet policy for innovasjonsområdet. Dette for å sikre at t Forskningsrådet har virkemidler som treffer næringslivets behov og har mekanismer som gjør raske tilpasninger til endringer i næringslivs- og samfunnsstruktur mulige. Tett samarbeid med den øvrige virksomheten i Forskningsrådet og med andre aktører i det offentlige virkemiddelapparatet er helt

nødvendig. Kobling mellom grunnforskning og anvendt forskning på den ene siden og økt samhandling mellom næringsliv og forskningsmiljøer på den andre siden, er en forutsetning for at Norge skal nå sine forsknings- og innovasjonspolitiske mål.

5.2.3 Fordeling av budsjettet

Den alt overveiende delen av Innovasjonsdivisjonens budsjett for 2011 er allokert til gjennomføring av divisjonens forskningsprogrammer, først og fremst til *Brukerstyrte innovasjonsprogrammer*, Store programmer, til system- og nettverksutviklingsprogram under posten *Nettverkstiltak*, samt til *Infrastruktur og institusjonelle tiltak* (herunder Sentre for forskningsdrevet innovasjon). En mindre del av divisjonens budsjett benyttes innenfor virkemidlet *Frittstående prosjekter* og *Andre FoU-relaterte aktiviteter* som informasjonsvirksomhet, planlegging og evaluering. Budsjettet dekker også utgiftene til sekretariatet i divisjonen som administrerer skattefradragsordningen SkatteFUNN sammen med Innovasjon Norge.

Utgangspunktet for fordelingen av de tildelte budsjetttrammer på virkemidler og aktiviteter, har vært signaler i departementenes styringsdokumenter (St.prp. og tildelingsbrev, der disse foreligger) og Forskningsrådets budsjettforslag for 2011.

Tabell 5.4. Totalt budsjett 2011. Fordeling etter virkemidler. 1 000 kroner.

	Budsjett 2 011
Programmer	
Brukerstyrte innovasjonsprogrammer	776 656
Grunnforskningsprogrammer	6 000
Handlingsrettede programmer	11 300
Store programmer	477 250
Sum	1 271 206
Frittstående prosjekter	
Internasjonal prosjektstøtte	29 000
Andre frittstående prosjekter	81 595
Sum frittstående prosjekter	110 595
Infrastruktur og inst. tiltak	
Strategisk institusjonsstøtte	22 600
SFF/SFI	180 000
Andre infrastrukturtiltak	3 000
Sum infrastruktur og institusjonelle tiltak	205 600
Nettverkstiltak	
Systemtiltak	208 950
Nasjonale stimulerings tiltak og møteplasser	14 650
Internasjonale nettverkstiltak	63 050
Sum nettverkstiltak	286 650
Diverse FoU-relaterte aktiviteter	
Informasjon/formidling/publisering	7 600
Planlegging/utredning/evaluering	1 250
Sum diverse FoU-relaterte aktiviteter	8 850
Disposisjonsfond	2 721
Felleskostnader	
Sekretariater (OG21, SkatteFUNN))	21 000
Sum felleskostnader	21 000
Forvaltningsoppdrag	90 289
SUM TOTALT	1 996 910

Avdeling for bionæringer

Avdeling for bionæringer har ansvar for innovasjon og næringsutvikling i verdikjeder baserte på biologisk materiale og prosesser (bioteknologi), arealressurser og skogbruk, og for produksjon og foredling innenfor landbruk og fiskeri. Avdelingens ansvar for havbruk gjelder foredling og markedsforskning. Avdelingen har ansvar for programmene Norsk mat fra sjø og land (MAT-programmet), Natur og næring (NATURAER) og Funksjonell genomforskning (FUGE). Avdelingen koordinerer Innovasjonsdivisjonens internasjonale virksomhet gjennom tiltak som kobler norsk næringsliv med EUs rammeprogram for forskning og teknologisk utvikling, norsk deltagelse i det europeiske nettverket for samarbeid om markedsnær forskning og utvikling (EUREKA), bilateralt samarbeid utenfor Europa og annen internasjonal aktivitet.

Avdeling for SkatteFUNN

Avdeling for SkatteFUNN har ansvaret for forvaltning av SkatteFUNN-ordningen. Avdelingens oppgaver omfatter søknadsvurdering, oppfølging av prosjekter, drift og administrasjon av et effektivt og brukervennlig saksbehandlingssystem, kontakt med departementer, og overordnet kommunikasjon og informasjon om ordningen. Prosjektporteføljen har de senere år bestått av ca 3600 prosjekter, og det behandles i overkant av 2000 nye SkatteFUNN-søknader årlig.

Avdeling for innovativt næringsliv

Avdelingen skal gjennom et sett av ikke-tematiserte virkemidler bidra til en styrking av forskningsbasert innovasjon i norsk næringsliv samt legge til rette for utvikling av kompetanse som er tett knyttet til næringslivets fremtidige behov. Avdelingen har ansvar for Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA). Ordningen med Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) der fokus er utvikling av langsiktig, næringsrelevant kompetanse organisert gjennom 8-årige senterdannelser. FORNY-programmet som skal legge til rette for økt kommersialisering av forskningsresultater fra forsknings og undervisningsinstitusjoner. Nærings-P.h.D der målsettingen er å bidra til kompetanseheving i næringslivet. EUROSTARS som er en ordning spesielt tilpasset forskningsintensive SMB der prosjekter gjennomføres i samarbeid med tilsvarende bedrifter i minst 2 andre europeiske land.

Avdeling for analyse og utvikling

Avdelingen har ansvar for kommunikasjon og rettledning overfor næringslivet og de andre kundene til divisjonen. Gjennom analyse og evaluering skal avdelingen legge til rette og utvikle kunnskapsgrunnlaget for forsknings- og innovasjonspolitikken og for den strategiske og økonomiske planleggingen innenfor innovasjonsområdet. Andre viktige oppgaver er koordinering av budsjettarbeidet i divisjonen og samhandling med departementene som finansierer næringsrettet forskning og utvikling samt en mindre satsing på Bedriftenes samfunnsansvar (BEDSAM). Sekretariatsansvaret for Finansmarkedsfondet er også lagt til avdelingen.

Avdeling for regional forskning og innovasjon

Avdeling har ansvar for Forskningsrådets koordinering av regionale aktiviteter, og skal også medvirke til samordning og felles læring. Avdelingen skal jobbe for at regionalt næringsliv, offentlig sektor og forskningsmiljø samarbeider tettere. Utvikling av ny kunnskap om hvordan innovasjonsprosesser i hele landet kan styrkes, er også en viktig oppgave. Avdelingen har ansvaret for programmet Virkemidler for regional FoU og innovasjon (VRI), Forskningsløft i nord og ARKTEK. Avdelingen er i tillegg tillagt oppfølgingsansvaret mot regionale forskningsfond i Forskningsrådet. Avdelingen skal særlig medvirke til å sikre kvaliteten på forskningen i alle ledd fra utlysning til tildeling av FoU-midler og sikre mest mulig like kvalitetskrav i alle fondene og læring mellom dem.

Avdeling for Forskningsrådets regionkontorer

Avdelingen har ansvaret for Forskningsrådets 13 regionale representanter, disse har rollen som Forskningsrådets forlengende arm i regionene. De er lokalisert ved Innovasjon Norges distriktskontor i hele landet. De regionale representantene skal bedre kundeservicen regionalt, bidra til å øke forståelsen for FoU samt øke Forskningsrådets kunnskap om regionale FoU-utfordringer for at regionene og bedriftene skal utnytte sine fortrinn gjennom økt FoU-basert innovasjon. I tillegg har avdelingen en person som særskilt jobber med å fremme bedriftsdeltagelsen i EUs 7. rammeprogram, samt andre EU-relaterte oppgaver.

Avdeling for teknologier og næringer

IKT, nanoteknologi, nye materialer, transport og maritime utfordringer har mange felles krysningspunkt; de er viktige og ledende nasjonale næringer, de er næringer i vekst og de er viktige for fremtidens forskningsbaserte verdiskaping. En velutviklet transportsektor er grunnleggende for næringsliv og samfunn og må møte utfordringene knyttet til klima og miljø. Norges maritime tradisjoner er solide, og næringen står foran spennende utfordringer for å ivareta posisjonen og levere innovative og miljøvennlige løsninger for fremtiden. Forskningsrådets kompetanse innenfor alle disse feltene, inklusiv kontaktpunktene mot relevant forskning i EU, er i hovedsak samlet i avdelingens programmer VERDIKT, NANOMAT, SMARTRANS, TRANSIKK, MAROFF og ELSA.

5.3 Divisjon for samfunn og helse

Divisjon for samfunn og helse skal fremme forskning og innovasjon for å møte samfunnsutfordringer knyttet til helse, velferd, utdanning og samfunnsorganisering – nasjonalt og globalt. Viktige oppgaver er å identifisere og utrede nasjonale forskningsbehov, bygge opp kunnskap og forskningskapasitet for samfunnsutvikling, og å bidra til bedre innovasjonsevne innenfor disse områdene. I tillegg har divisjonen ansvaret for koordinering av det bilaterale, internasjonale samarbeidet og Forskningsrådets bidrag til å bygge opp forskningskapasitet i utviklingsland.

5.3.1 Inntekter og føringer

Divisjon for samfunn og helse har et budsjett for 2011 på om lag 770 mill. kroner. Størstedelen av inntektene kommer fra Helse- og omsorgsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Utenriksdepartementet. Divisjonen mottar også betydelig midler fra Arbeidsdepartementet. Samlet mottar divisjonen midler fra 14 departementer.

Tabell 5.5. Inntekter 2011. Fordeling på finansieringskilder, spesifisert på kapittel og post. 1 000 kroner.

				Budsjett 2011
Kunnskapsdepartementet				
Kap.	285 , post	52	Norges Forskningsråd	38 585
Kap.	286 , post	50	Forskningsfondet	29 600
Kap.	226 , post	21	Kvalitetsutvikling i grunnutdanningen	32 000
Kap.	231 , post	21	Barnehageforskning	7 483
Kap.	231 , post	51	Barnehageforskning	7 517
Kap.	258 , post	21	Analyse og utviklingsarbeid	1 900
Kap.	281 , post	50	Fellesutgifter for UoH	15 500
Sum				132 585
Nærings- og handelsdepartementet				
Kap.	920 , post	50.4	Internasjonalt samarbeid	11 900
Kap.	920 , post	50.5	Andre tiltak	1 500
Sum				13 400
Fiskeri- og kystdepartementet				
Kap.	1023 , post	50	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	500
Sum				500
Landbruks- og matdepartementet				
Kap.	1137 , post	50	Forskning og utvikling	2 500
Sum				2 500
Miljøverndepartementet				
Kap.	1410 , post	51	Forskningsprogram m.m.	8 950
Sum				8 950
Helse- og omsorgsdepartementet				
Kap.	780 , post	50	Forskning	245 198
Kap.	781 , post	79		5 000
Sum				250 198
Arbeidsdepartementet				
Kap.	601 , post	50	Forskningsprogrammer i Norges Forskningsråd	92 775
Kap.	604 , post	21	Evalueringsprogram	7 000
Sum				99 775
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet				
Kap.	821 , post	50	Bosetning av flyktninger og tiltak for innvandrere	6 000
Kap.	846 , post	50	Familie-, likestillings- og arbeidslivsforskning (VAM)	2 500
Kap.	847 , post		IT-FUNK	5 600
Kap.	854 , post	50	Barnevernsforskning (VAM)	4 500
Kap.	855 , post		Rusmiddelforskning	500
Kap.	857 , post	50	Barne- og ungdomsforskning (VAM)	4 300
Sum				23 400

				Budsjett 2011
Finansdepartementet				
Kap. 1600 , post 21	Finansdepartementet			7 000
Sum				7 000
Justis- og politidepartementet				
Kap. 400 , post 01	Justisdepartementet			4 500
Kap. 400 , post 50	Justisdepartementet			4 500
Kap. 440 , post 01	Justisdepartementet			
Kap. 451 , post 01	Justisdepartementet			
Sum				9 000
Kommunal- og regionaldepartementet				
Kap. 500 , post 50	Forskningsprogram via Norges Forskningsråd			15 000
Sum				15 000
Kulturdepartementet				
Kap. 305	Kunnskapsgrunnlag om pengespill			6 000
				6 000
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet				
Kap. 1500 , post 22	Forskningsprogrammer			1 000
Sum				1 000
Utenriksdepartementet				
Kap. 118 , post 70	Utenriksdep.			18 050
Kap. 150 , post 78	Utenriksdep.			4 000
Kap. 164 , post 71	Utenriksdep.			6 000
Kap. 165 , post 70	Forskning og høyere utdanning			113 500
Kap. 168 , post 70	Utenriksdep.			8 500
Kap. 169 , post 70	Utenriksdep.			50 000
Sum				200 050
SUM DEPARTEMENTENE				769 358
Diverse inntekter				1 000
SUM TOTALT				770 358

5.3.2 Mål og prioriteringer

Divisjonen er en samspillarena på tvers av disipliner, fag og sektorer. Divisjonen samarbeider med tolv departement om forskning som skal danne grunnlag for politikk-utforming, forvaltning, utvikling av offentlige tjenester og Norges internasjonale utviklingssamarbeid.

Nasjonale forskningsbehov blir hovedsakelig tatt hånd om gjennom handlingsrettede programmer. Et helt nytt virkemiddel er Kunnskapssenteret for utdanning, som skal være en portal inn til forskningen for utdanningssektoren. Senteret opprettes våren 2011 og vil være organisatorisk forankret som en avdeling i divisjonen.

5.3.3 Fordeling av budsjett

Divisjonen har ansvaret for om lag 35 forskningsprogrammer og andre aktiviteter. Det største programmet er *Velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM)*, fulgt av *Helse og omsorgstjenester (TJENESTER)*, *Global helse- og vaksinasjonsforskning (GLOBVAC)* og *Norge som global partner (NORGLOBAL)*. I alt har 16 program/aktiviteter årsbudsjett på over 20 millioner kroner.

Tabell 5.6. Budsjett 2011 fordelt på hovedaktiviteter. 1 000 kroner.

	Budsjett 2011
Brukerstyrte innovasjonsprogrammer	8 600
Handlingsrettede programmer	654 463
Sum programmer	663 063
Andre grunnforskningsprosjekter	50 520
Internasjonal prosjektstøtte	4 000
Sum frittstående prosjekter	54 520
Strategisk institusjonsstøtte	7 000
Sum infrastruktur og institusjonelle tiltak	7 000
Internasjonale nettverkstiltak	26 650
Sum nettverkstiltak	26 650
Informasjon/formidling/publisering	400
Planlegging/utredning/evaluering	18 500
Sum diverse FoU-relaterte aktiviteter	18 900
Disposisjonsfond	225
SUM TOTALT	770 358

Avdeling for helse

Avdeling for helse er divisjonens største avdeling og har et strategisk ansvar for å utvikle kunnskapsgrunnlaget for politikkutforming og langsiktig kompetanseoppbygging i helsesektoren. Tyngdepunktet ligger innenfor anvendt forskning, men også grunnforskning og forskningsbasert innovasjon er en del av prosjektporteføljen. Forskningsprogrammene i avdelingen dekker somatisk og psykisk helse, og helse- og omsorgstjenester i bred betydning. Ansvar for global helse- og vaksinasjonsforskning ligger også her. Forskningen er flerfaglig med hovedvekt på medisin, odontologi, helsefag, psykologi og annen samfunnsvitenskap. Forskningen er nært knyttet til biomedisinsk forskning og til velferdsforskning, som ligger i andre avdelinger. Avdelingen samarbeider særlig med helsefaglige fakultet og institutt, de regionale helseforetakene og helsemyndighetene.

Avdeling for velferd og utdanning

Målet for avdelingen er å medvirke til bedre kunnskapsgrunnlag for politikkutforming, med faglig basis i samfunnsvitenskapene. Avdelingen har ansvar for å følge opp "Fornyelse av offentlig sektor" i forskningsmeldingen Klima for forskning, og støtter forskning som kan medvirke til utvidet kunnskap om struktur, dynamikk og endring i samfunnet. Avdelingen skal forvalte og utvikle store forskningsfelt som velferd, arbeidsliv og utdanning, forskning omkring innvandring, demokrati, by- og regionutvikling, og samfunnssikkerhet. Det viktigste virkemiddelet er handlingsrettede programmer rettet mot offentlig sektor og finansiert av sektordepartementene.

Avdeling for utvikling og samarbeid

Avdelingen har ansvar for forskningen om global fattigdom, utbredelse av menneskerettigheter og bærekraftig utvikling, samt forskning for å styrke kunnskapsgrunnlaget i Norge om andre land og regioner. Avdelingen har også som oppgave å stille spørsmål knyttet til Norges internasjonale relasjoner og globalisering på dagsordenen i Forskningsrådet. Avdelingen koordinerer Forskningsrådets bilaterale samarbeid. Avdelingen deltar også i aktiviteter innenfor European Research Area og har ansvaret for forskningsdelen av EØS-samarbeidet. Avdelingen koordinerer Forskningsrådets innsats for å bygge opp forskningskapasitet i utviklingsland.

Kunnskapssenteret for utdanning

Kunnskapssenter for utdanning opprettes våren 2011 på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Senteret skal presentere og summere opp resultater fra norsk og internasjonal utdanningsforskning og formidle disse kunnskapsoversiktene i en lett tilgjengelig kunnskapsbase. En viktig del av oppgaven er å identifisere kunnskapshull og gi innspill både til myndigheter, forskningsmiljø og

til Forskingsrådet. Kunnskapssenteret skal ha et brukerråd med representanter for sentrale instanser på feltet og skal samarbeide med andre sentrale aktører som Utdanningsdirektoratet, Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT), universitet og høyskoler, forskningsinstitutt, nasjonale sentre for grunnopplæringen og vitensentrene.

5.4 Divisjon for vitenskap

5.4.1 Inntekter og føringer

Divisjon for vitenskap har budsjettert med om lag 2,617 mrd. kroner for 2011 fra departementene og om lag 7 mill. kroner i diverse inntekter. Divisjonens største bidragsyter er KD, men også HOD er en stor bidragsyter. I tillegg mottar divisjonen betydelige midler over Fondet for forskning og nyskapning.

De største endringene i forhold til 2010 som ikke skyldes omorganiseringen er:

Bevilgningen til avansert vitenskapelig utstyr og forskningsinfrastruktur over Fondet, som følge av Regjeringens vedtak ifm Statsbudsjettet 2009 om å øremerke deler av veksten i Fondet til dette, er på 276 mill. kroner i 2011. Dette er en økning på 136 mill. kroner i forhold til Årets budsjett 2010. Dernest kommer en vekst på 60 mill. kroner til *Åpen konkurransearena for fremragende forskning/fri prosjektstøtte* over KD og Fondet samt 5 mill. kroner over KDs budsjett til en satsing på *Grunnlovsjubiléet 2014*. 40 mill. kroner til *Ordningen med små driftsmidler* er ført ut av Forskningsrådets budsjett.

Kunnskapsdepartementet

Den faglige bevilgningen fra KD på kap. 285 post 52 er på 894,37 mill. kroner i 2011. De største endringene i forhold til 2010 er nevnt i avsnittet over.

I forbindelse med omorganiseringen er ansvaret for instituttsektoren med budsjetter overflyttet til Vitenskap. Det innebærer et totalt budsjett til instituttene på 854,9 mill. kroner, hvorav 261, 2 mill. kroner til primærnæringsinstitutter over FKDs og LDs budsjetter, 259,7 mill. kroner til teknisk-industrielle institutter over NHDs budsjett, 151,7 mill. kroner til Miljøinstitutter over MDs og SDs budsjetter og 182,3 mill. kroner til Samfunnsvitenskapelige institutter, hovedsakelig over KDs budsjett.

Fondet for forskning og nyskapning

Divisjonens budsjett over Fondet for forskning og nyskapning i 2011 er på om lag 591,5 mill. kroner, hvorav 276 mill. kroner av fondsavkastningen er øremerket til utstyr. Videre er budsjettet til *Fri prosjektstøtte* økt med 40 mill. kroner over Fondet. Vitenskapsdivisjonen har budsjettert med 10 mill. kroner i 2011 til Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger.

Øvrige departementer

Største delen av HODs bevilgning til Vitenskap er overført til ny divisjon for Samfunn og helse i forbindelse med omorganiseringen. Det gjenstår 19,7 mill. kroner til Stamceller på Vitenskaps budsjett, som er en videreføring av budsjettet for 2010.

Bevilgningen fra NHD er redusert med 5,55 mill. kroner, som skyldes at *Forskning, innovasjon og økonomisk vekst* er avsluttet, at en mindre bevilgning til *Samf.vit.institutter (SNF, NIFUSTEP)* er overført til KDs budsjett og at Forskningsrådet midlertidig har avsatt et lavere beløp til *COST*. Innenfor OEDs bevilgning er *KOSK* kuttet med 1,5 mill. kroner mens SD har kuttet bevilgningen til *Miljø, gener og helse* på 2,5 mill. kroner.

Tabell 5.7. Inntekter. Fordeling på finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post eller program/satsing. Budsjett 2011. 1000 kroner.

	Budsjett 2011
Kunnskapsdepartementet GEN	
KD Kap.285.52	894 370
KD Kap.287.57	168 858
KD Kap.226.71	22 992
Sum	1 086 220
Kunnskapsdepartementet SPES	
KD Kap.281.50	47 255
Sum	47 255
Forskningsfondet	
KD Kap.286.50	591 460
Sum	591 460
NHD Gen. midler	
NHD Kap. 920.50.1 - Programmer	7 400
NHD Kap. 920.50.2 - Institutter og annen infrastruktur	357 700
NHD Kap. 920.50.4 - Internasj.samarbeid	400
Sum	365 500
FKD (FID) Gen. midler	
FKD Kap.1023.50	116 739
Sum	116 739
MD Gen. midler	
MD Kap1410.51	1 500
MD Kap.1410.50	146 218
Sum	147 718
OED Gen. midler	
OED Kap.1830.50	9 500
Sum	9 500
LMD (LD) Gen.midler	
LMD Kap.1137.50	2 167
LMD Kap. 1137.51	176 392
Sum	178 559
Helse- og omsorgsdepartementet	
HOD Kap. 780.50	19 700
Sum	19 700
Utenriksdepartementet	
UD - Utenriksdept.	3 850
UD Kap.100.21	2 000
UD Kap.154.73	2 773
UD Kap.165.70	13 400
UD Kap.118.70	3 000
Sum	25 023
Samferdselsdepartementet	
SD Kap. 1301.50	15 500
Sum	15 500
Barne- og likestill.dept.SPES	
BLD - Kap. 846.50	4 000
Sum	4 000
JD Justisdepartementet	
30604 JD Kap.400.01	1 000
Sum	1 000
Kulturdepartementet.	
KUD - Kap.320.52	4 762
Sum	4 762
Fornyings- og adm.dept.SPES	
FAD Kap.1500.21	3 629
Sum	3 629
Diverse inntekter	
Internasjonal stipendseksjon	3 980
Diverse inntekter	3 136
Sum	7 116
Totalt	2 623 681

5.4.2 Mål og prioriteringer

Divisjon for Vitenskap skal bidra til å utvikle et velfungerende forskningssystem og medvirke til god arbeidsdeling og samarbeid på det forskningsutførende nivået. Spesielt har divisjonen et strategisk ansvar for universitets-, høyskole- og instituttsektoren.

Divisjonen skal fremme kvalitet i den grunnleggende forskningen innenfor alle fag og disipliner. Åpen konkurransearena for fremragende forskning skal medvirke til å sikre den nasjonale kunnskapsberedskapen i møtet med utfordringene i fremtiden for næringsliv og samfunn. Kvalitet i norsk forskning blir også fremmet gjennom fagevalueringer og oppfølging av disse. I tillegg skal divisjonen tilrettelegge for flerfaglig og tverrfaglig forskning og stimulere til internasjonalt forskningssamarbeid.

Divisjonen skal bidra til å legge grunnlag for forskning av høy kvalitet i UoH-sektoren gjennom utvikling og drift av institusjonelle virkemidler som SFF og forskningspolitisk rådgivning overfor departementer og sektoren. Videre skal divisjonen bidra til utvikling av instituttsektoren som leverandør av forskningsbasert kunnskap av høy kvalitet og relevans for næringsliv, forvaltning og samfunn. Dette inkluderer forskningspolitisk rådgivning om og til sektoren, blant annet når det gjelder økonomiske rammevilkår nasjonalt og i EU. Divisjonen har også strategisk og administrativt ansvar for den statlige basisfinansieringen av forskingsinstituttene og de regionale vitensentrene.

Divisjonen skal videreutvikle og koordinere Forskningsrådets rolle innenfor nasjonalt og internasjonalt samarbeid om forskningsinfrastruktur og oppdatere og utvikle Norsk veikart for forskningsinfrastruktur. I tillegg skal divisjonen utarbeide kunnskapsgrunnlag innenfor sine ansvarsområder og virkemiddelportefølje.

5.4.3 Fordeling av budsjett

Divisjonsstyret for vitenskap fastsetter de økonomiske rammene for fagkomitéer, programmer og andre satsinger i tråd med føringene fra departementene og ved en vurdering av samlet budsjettprofil i henhold til strategiplaner og Forskningsrådets eget budsjettforslag for 2011.

Tabellen nedenfor viser fordeling av Vitenskaps budsjett på virkemidler og hovedaktiviteter. Infrastruktur er det største virkemiddelet med et samlet budsjett på 1,717 mrd. kroner fordelt på basisbevilgninger, forskningsinfrastruktur, SFF-er og strategisk institusjonsstøtte. Dernest kommer frittstående prosjekter med et budsjett på 599,7 mill. kroner og grunnforskningsprogrammer med et budsjett på 166,4 mill. kroner.

Tabell 5.8. Totalt budsjett. Fordeling etter virkemidler / hovedaktiviteter. Budsjett 2011. 1000 kroner.

	Budsjett 2011
Programmer	
Grunnforskningsprogrammer	166 366
Sum	166 366
Frittstående prosjekter	
Fri prosjektstøtte	521 820
Andre grunnforskningsprosjekt	41 200
Internasjonal prosjektstøtte	23 978
Andre frittstående prosjekter	12 750
Sum	599 748
Infrastruktur og inst. tiltak	
Basisbevilgninger	882 279
Strategisk institusjonsstøtte	154 770
SFF/SFI	248 060
Vitensk, utstyr, datab., saml	335 400
Andre infrastruktureltak	96 345
Sum	1 716 854
Nettverkstiltak	
Nasj. stimul.tiltak,møteplass	23 150
Internasjonale nettverkstiltak	51 931
Sum	75 081
Diverse FoU-rel. aktiviteter	
Inform./formdl./ publisering	33 402
Planlegging/utredn./evaluerig	14 590
Sum	47 992
Disposisjonsfond	
Disposisjonsfond	1 540
Sum	1 540
Felleskostnader	
Sekretariater	16 100
Sum	16 100
Total sum	2 623 681

Det vises til neste tabell som gir en spesifisert oversikt over budsjett 2011 etter budsjettposter og ulike finansieringskilder.

Store deler av divisjonens portefølje knyttet til medisin og helse flyttes til ny divisjon, mens ansvaret for instituttsektoren overføres til Vitenskap. Samtidig etableres det en helt ny avdelingsstruktur. Ny avdelingsstruktur vil gi et bedre grep om de overgripende utfordringene i forskningssystemet, som divisjonen nå har fått et tydeligere ansvar for. To avdelinger vil fremdeles være knyttet til fagområder.

Avdeling for instituttpolitikk og analyse

Avdeling for instituttpolitikk og analyse skal ha ansvar for kunnskapsgrunnlaget for UH-sektoren og instituttsektoren. Dette omfatter blant annet utvikling av statistikk og analyseverktøy, porteføljeanalyser, utredningsoppgaver, budsjett- og årsrapportering. Den skal også ha ansvaret for utvikling av instituttsektoren, blant annet ved å drive forskningspolitisk rådgivning om og til

instituttsektoren, utvikle de økonomiske rammebetingelser for instituttsektoren, nasjonalt og i EU, utvikling og drift av basisfinansieringssystemet.

Avdeling for universitets- og høyskolepolitikk

Avdeling for universitets- og høyskolepolitikk skal ha fokus på utviklingen av UH-sektoren til et velfungerende forskningssystem som frambringer forskning av høy kvalitet. Den skal blant annet utvikle og drifte institusjonelle virkemidler som SFF og andre sentersatsinger, ha ansvar for fagevalueringer, SAK-området, økonomi og rammebetingelser, rekruttering og forskerutdanning.

Avdeling for forskningsinfrastruktur

Avdeling for forskningsinfrastruktur skal ha et ansvar for nasjonal strategi for forskningsinfrastruktur og følgeforskning knyttet til storskala infrastruktur. Den skal oppdatere og utvikle Norsk veikart for forskningsinfrastruktur, samt videreutvikle og koordinere Forskningsrådets rolle innenfor følgeforskning og nasjonalt og internasjonalt samarbeid om forskningsinfrastruktur.

Avdeling for humaniora og samfunnsvitenskap og Avdeling for medisin, naturvitenskap og teknologi

Avdelingene skal på hver sine fagområder ha ansvar for disiplinutvikling og forskning av høy kvalitet innenfor alle fag og disipliner. Avdelingene skal forvalte midler til frittstående, forskerinitierte prosjekter, gjennomføre fagevalueringer, sikre nasjonal oppfølging og bidra med forskningsmidler som er forankret i institusjonenes fagstrategiske planer.

5.5 Administrasjonsdivisjonen

Administrasjonsdivisjonen ivaretar Forskningsrådets felles administrative funksjoner. Divisjonen finansieres dels gjennom en egen bevilgning til administrasjon fra Kunnskapsdepartementet, men også gjennom refusjoner fra FoU-budsjettet, pluss enkelte mindre avsetninger og inntekter. Disse bevilgningene utgjør det som til sammen kalles administrasjonsbudsjettet. I tillegg drifter administrasjon enkelte egne aktiviteter som finansieres over FoU-budsjettet. Dette er kommunikasjonsaktiviteter, felles kontraktspakke og Gaveforsterkningsordningen. Disse aktivitetene inngår ikke i administrasjonsbudsjettet, men i FoU-budsjettet. Dette gir følgende budsjett for administrasjonsdivisjonen.

Tabell 5.9. Budsjett 2011 for administrasjonsdivisjonen fordelt på budsjettområder sammenlignet med 2010 (alle tall i 1000).

	Årets Budsjett 2010	Revidert Budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
KDs administrasjonsbevilgning	250 720	250 720	258 492	3 %
Programrefusjoner	163 150	163 150	174 274	7 %
Andre inntekter & avsetninger	2 000	2 000	0	-100 %
Sum administrasjon	415 870	415 870	432 766	4 %
Kommunikasjonsaktiviteter	26 300	26 300	26 300	0 %
Kontraktspakken	150	150	150	0 %
Gaveforsterkningsordningen	60 000	60 000	60 000	0 %
Sum FoU-budsjett	86 450	86 450	86 450	0 %
Totalt	502 320	502 320	519 216	3 %

5.5.1 Administrasjonsbudsjettet

Administrasjonsbudsjettet skal dekkes dels av en egen administrasjonsbevilgning fra KD og dels fra refusjoner fra FoU-budsjettet fra alle departementer. Administrasjonsbudsjettet dekker Forskningsrådets administrative virksomhet, dvs. lønn og øvrige personalkostnader, IT, leie av lokaler og andre driftskostnader. Budsjettet for 2011 har en inntektsramme på 432,7 mill. kroner og en kostnadsramme på 432,7. Budsjettet er dermed saldert. Inntektene består av administrasjonsbevilgningen fra KD på 258,4mill. kroner som innebærer en økning på 7,7 mill. kroner og refusjoner fra FoU-budsjettet på hhv 146,3 mill. kroner for fullrefusjonsstillinger og 27,9 mill. kroner i programrefusjoner. Kostnadene er fordelt på personalbudsjettet med 329,4 mill. kroner (del 1 og del 2), IT-budsjettet med 55,7 mill. kroner og driftsbudsjettet med 53,1 mill. kroner. Øvrige kostnader er fordelt på Hovedstyret, divisjonsstyrene, omstillings- og bemannings-tilpasning.

Tabell 5.10. Budsjett 2011 etter hovedposter/delbudsjetter sammenlignet med 2010 (alle tall i 1000).

	Budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring revidert 2010-2011
DELBUDSJETTENE				
Bevilgning fra KD	250 720	250 720	258 492	7 772
Programrefusjoner	26 384	26 384	27 911	1 527
Fullrefusjonsstillinger	136 766	136 766	146 363	9 597
Andre inntekter	2 000	2 000	0	-2 000
Sum disponible midler	415 870	415 870	432 766	16 896
Personalbudsjett Del I	282 064	282 064	296 089	14 025
Personalbudsjett Del II	32 448	32 448	33 388	940
IT-budsjett	46 940	46 940	55 695	8 755
Driftsbudsjett	48 932	48 932	53 095	4 163
Hovedstyret/divisjonsstyrer	3 000	3 000	3 000	0
Administrativ drift	413 384	413 384	441 267	27 883
Omstilling/bemanningsstilpasning	4 062	4 062	3 499	-563
Sum andre kostnader	4 062	4 062	3 499	-563
Sum totale kostnader	417 446	417 446	444 766	27 320
Finansiert av Investeringsfond			-5 400	
Finansiert av Administrativ avsetning			-6 600	
Sum Totale kostnader	417 446	417 446	432 766	15 320
Resultat	-1 576	-1 576	0	1 576

Fullrefusjonsstillingene er knyttet til spesielle oppgaver som f.eks EU-kontoret, ERA-Net, Store programmer, SkatteFunn og Forskningsdagene. Endelig beløp som skal refunderes fra divisjonene vil fastsettes ut i fra faktisk påløpte kostnader i 2011. I tillegg kommer 27,9 mill. kroner. i programrefusjoner fra stillinger til fast ansatte som bruker deler av arbeidstiden på program-administrasjon.

IT-budsjettet for 2011 er på 55,7 mill. kroner. Dette er en økning på 8,7 mill. kr i forhold til 2010. IT-budsjettet er to delt hvor den ene delen skal dekke avskrivningskostnadene på tidligere IT-investeringer som finansieres av tidligere fondsavsetninger. På denne delen er det en økning på 12. mill. kr. Den andre delen på 44 mill. kr skal dekke årets driftskostnader og investeringer som finansieres over driften. Denne delen av IT-budsjettet viser i 2011 en besparelse på 3,3 mill. kr. Besparelsen skriver seg fra den eksterne IT-driften etter at en billigere leverandør ble valgt i 2010. Samlet gir dette en økning på 8,7 mill i forhold til 2010.

Driftsbudsjettet for 2011 er på 53,1 mill. kroner. Dette er en økning på 4,1 mill. kr. i forhold til 2010. Driftsbudsjettet dekker leie og drift av lokaler, støtte til kantinedriften, kostnader til inventar, teknisk utstyr, rekvisita og dokumentasjonssenter. Økningen i budsjettet relaterer seg til økte kostnader til lokaler som følge av prisstigning, og en økning i leiet areal (Holberg terrasse).

Utviklingstiltak

For å kunne møte de økende forventningene til Forskningsrådet, er det ønskelig å forsterke arbeidet med å forbedre og effektivisere driften bl.a. ved å investere i mer fleksible arbeidsformer. Administrasjonsbudsjettet dekker driften av Forskningsrådets administrasjon med dagens aktivitetsnivå og rammebetingelser i form av lokaler, IT-systemer og andre driftsfunksjoner. Medarbeiderundersøkelsen i 07 og 09, egenevalueringen og arbeidet med ny organisasjonsstrategi

viser at det må arbeides videre med å bedre kvaliteten i arbeids- og beslutningsprosessene, styrke kundeorienteringen og redusere arbeidsbelastningen i administrasjonen. Utfordringene stiller krav til styrking og videreutvikling av ledelses- og rådgivningsfunksjonen.

Utviklingstiltak som krever større investeringer må dekkes av tilgjengelige midler utover administrasjonsbudsjettet (Administrative avsetninger eller Investeringsfondet). Eksempler på tiltak og investeringer som Forskningsrådet ønsker å gjennomføre med midler utover administrasjonsbudsjettet er:

- Organisasjonsutvikling og opplæring i nye arbeids- og samarbeidsformer bl.a. team-organisering, prosjektarbeid og bruk av teknisk utstyr
- Opplæringstiltak for å styrke strategiske rådgivningsfunksjoner bl.a. knyttet til internasjonalt samarbeid og kommunikasjon, ved å effektivisere forvaltningsfunksjonene
- Utfasingen av prosjekthåndteringssystemet Foriss

5.5.2 Eiendomsvirksomheten

Eiendomsbudsjettet for 2011 har en inntekstramme på 7,6 mill. kroner. Utgiftene har en ramme på 2,4 mill. kroner. Den største utgiftsposten er diverse forvaltning. Her ligger kostnader til konsulentbistand, juridisk bistand og refusjon til administrasjonsbudsjettet. Dette gir et budsjett overskudd for 2011 på 5,2 mill. kroner.

Eiendomsfondet har en størrelse på 26,1 mill. kroner før disponering av årsresultatet for 2010. Eventuell bruk / disponering av Eiendomsfondet er fastsatt av KD i vedtekter.

5.5.3 Gaveforsterkningsordningen

Gaveforsterkningsordningen er etablert for å stimulere til privat finansiering av grunnleggende forskning ved å gi et offentlig tilskudd på 25 prosent av gavebeløpet. Ordningen omfatter gaver fra privatpersoner, bedrifter, stiftelser og private organisasjoner gitt til universiteter og høyskoler med doktorutdanning, Det Norske Videnskaps-Akademi eller Forskningsrådet. Ubrukte midler ved årets slutt skal overføres forskningsinfrastruktur. Gaveforsterkningsordningen finansieres med fondsmidler fra KD-Fondet. Forskningsrådet er tildelt 60 mill. kroner i Gaveforsterkningsmidler i 2011. Dette er det samme beløpet som Forskningsrådet ble tildelt i 2010.

Tabell 5.11. Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post sammelignet med 2010 (alle tall i 1000).

						Årets	Revidert	Endring	
						Budsjett	Budsjett	Budsjett	Rev 2010
						2010	2010	2011	2011
KD	Kap.	286	,post	50	Gaveforsterkningsordningen	60 000	60 000	60 000	0 %

5.5.4 Kontraktspakken

Administrasjonen ved Juridisk avdeling har ansvar for utforming av Forskningsrådets felles kontraktspakke og den årlige revisjonen av denne pakken.

Tabell 5.12. Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post sammenlignet med 2010 (alle tall i 1000)

Sammenligning med 2010 (årstall 1999)						Årets Budsjett 2010	Revidert Budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
KD	Kap.	285	,post	52	Kontraktspakken	150	150	150	0 %

5.5.5 Kommunikasjonsaktiviteter

Samlet budsjett til de kommunikasjons- og formidlingsaktivitetene i Forskningsrådet som er lagt til Administrasjonsdivisjonen utgjør 26,3 mill. kroner i 2011. Dette er samme beløp som i 2010.

Tabell 5.13. Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2010 og budsjett 2011 i 1000 kroner og prosentvis endring.

				Årets budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring 2010-2011
KD	Kap.	285 ,post	52 Norges forskningsråd ¹⁾	17 100	17 100	17 100	0 %
NHD	Kap.	920 ,post	50 Norges forskningsråd	6 200	6 200	6 200	0 %
FKD	Kap.	1023 ,post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	1 520	1 520	1 520	0 %
LMD	Kap.	1137 ,post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	900	900	900	0 %
MD	Kap.	1410 ,post	51 Forskningsprogrammer	580	580	580	0 %
Sum budsjett				26 300	26 300	26 300	0 %

Budsjettet dekker kommunikasjonsaktiviteter knyttet til Forskningsrådets organisasjon og oppgaver, og aktiviteter knyttet til de nasjonale tiltakene for allmennrettet forskningsformidling – der Forskningsrådet i vedtektene er gitt et overordnet nasjonalt ansvar.

Medie- og samfunnskontakt/Redaksjonell produksjon

Arbeidet omfatter hovedområdene mediekontakt, strategisk og allmennrettet forskningsformidling, samt journalistisk synliggjøring av Forskningsrådets politikk, tiltak, beslutninger og – ikke minst – resultater. I tillegg kommer en del generell informasjonsvirksomhet.

- Daglig oppdatert nyhetstjeneste som fremmer Forskningsrådets viktigste saker og politiske innspill, og gir et balansert helhetsbilde av alt som foregår i organisasjonen.
- Synliggjøring av politikk og resultater fra Forskningsrådet gjennom mediearbeid og annen utadrettet virksomhet.
- Fire årlige utgaver av *Bladet Forskning* som speiler Forsknings-Norge og Forskningsrådet på en måte som kan bidra til å fremme norsk forskningspolitisk debatt. Bladet skal også synliggjøre norsk forskningsinnsats i tillegg til å profilere Forskningsrådets politikk og resultater.
- Bistand til divisjonene i forbindelse med konferanser, rapporter, evalueringer etc.
- Etablering og drift av felles tiltak i Forskningsrådet for utadrettet kommunikasjon og formidling.

Internasjonalisering

- Tiltak for å synliggjøre norske forskningsresultater og Forskningsrådets prioriteringer internasjonalt, og arbeid med å synliggjøre Forskningsrådets internasjonale strategier, bilaterale samarbeidsavtaler og virkemidler for utveksling av forskere, samt Forskningsrådets engasjement i EUs rammeprogram.
- Oppfølging av medlemskap og deltakelse i Cordis, Alpha Galileo, EUSCEA m. fl.

Informasjon og brukerkontakt

- Søknadsinformasjon, med hovedvekt på bedre utlysninger og bedre informasjon på nett.
- Visuell kommunikasjon
- Brukerundersøkelser og evalueringer av kommunikasjonsaktiviteter.

Nasjonale tiltak for allmennrettet forskningsformidling

- Drift og videre utvikling av de store formidlingstiltakene Forskningsdagene, Nysgjerrigper og Proscientia.
- Bevillinger til nettstedet *forskning.no* der Forskningsrådet er medeier.

Tabell 5.14. Utgifter. Fordelt på aktiviteter. Revidert budsjett 2010 og budsjett 2011 i 1000 kroner, prosentvis endring.

Kommunikasjon	Revidert	Budsjett	Endring
Kostnadsbudsjett 2011	budsjett	2011	2010-2011
	2010		
Medie- og samfunnskontakt/Redaksjonell produksjon	4 450	4 350	-2 %
Informasjon og brukerkontakt	4 400	4 350	-1 %
Nasjonale tiltak for allmennrettet forskningsformidling	16 200	16 300	1 %
Større konferanser og priser	1 250	1 300	4 %
	26 300	26 300	0 %

5.6 Administrerende direktørs stab

Administrerende direktørs stab består av to enheter. Den ene er den sentrale staben som har ansvar for fellesprosesser knyttet til budsjett, budsjettforslag og årsrapport, men også oppgaver knyttet til strategisk kommunikasjon, strategiutvikling og kunnskapsgrunnlaget. Den andre enheten er EU-kontoret som har ansvar for koordinering av det internasjonale arbeidet knyttet til EU. Tabellen under gir en samlet oversikt over administrerende direktørs stab, men i omtalen skilles det mellom de to ansvarsområdene.

Tabell 5.15. Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2010 og budsjett 2011. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Årets	Revidert	Budsjett	Endring
	Budsjett	budsjett	Budsjett	Rev 2010
	2010	2010	2011	2011
Adm. dir. stab	22 620	26 842	26 983	1 %
EU-kontoret	23 800	23 800	23 800	0 %
Sum	46 420	50 642	50 783	1 %

5.6.1 EU-kontoret

Tabell 5.16. Inntekter. Fordeling etter finansieringskilde, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2010 og budsjett 2011. 1000 kroner og prosentvis endring.

	Årets	Revidert	Budsjett	Endring
	budsjett	budsjett	Budsjett	Rev 2010
	2010	2010	2011	2011
KD Kap. 285 ,post 52 Norges forskningsråd	18 800	18 800	18 800	0 %
NHD Kap. 920 ,post 50 Norges forskningsråd	5 000	5 000	5 000	0 %
Sum departementene	23 800	23 800	23 800	0 %

Hovedprinsippet er at det internasjonale samarbeidet skal integreres i Forskningsrådets FoU-portefølje, forankret organisatorisk der korresponderende nasjonale aktiviteter gjennomføres. Derfor er budsjettet for internasjonalt samarbeid fordelt på aktiviteter. I denne sammenhengen står EU-samarbeidet i en særstilling. Med det omfanget dette samarbeidet har fått, ivaretas den løpende koordinering av EU-kontoret i administrerende direktørs stab.

I perioden 2007-2013 deltar Norge i EUs 7. rammeprogram for forskning og teknologisk utvikling. Deltakelsen har høy prioritet og skal bidra til å styrke kvaliteten og innovasjonsevnen i norsk forskning. Rammeprogrammet er også et viktig tiltak for den videre utviklingen av det felleseuropeiske forskningsområde (ERA). Dette blir en viktig arena for samarbeid om forskningspolitikk, forskningsfinansiering og om strukturendringer i europeiske forskningsmiljøer. Indikasjonene fra rammeprogrammets utlysingsrunder viser høyt engasjement fra norske bedrifter, UoH-sektoren og instituttene.

Forskningsrådet legger stor vekt på å kunne tilrettelegge for et utbytterikt samarbeid med EU og har fått gjennomslag for en samlet tiltakspakke for økt deltakelse i rammeprogrammet. Dette omfatter prosjektetableringsstøtte, midler til koordinering, til drift av Brussel-kontoret og til nasjonale eksperter i Europakommisjonen.

Forskningsrådet vil legge vekt på økt kontakt med Kommisjonen gjennom tilstedeværelse i Brussel, spesielt vil dette gjelde spørsmål knyttet til etableringen av nye former for samarbeid i randsonen av rammeprogrammet, og det vil gjelde tiltak for å bidra i revisjonen av arbeidsprogram. Forskningsrådet vil videreføre driften av den norske delen av EUs mobilitetsportal.

5.6.2 Administrerende direktørs stab

Hoveddelen av budsjettet går til å finansiere den nasjonale FoU-statistikken og deltakelse i internasjonalt samarbeid om FoU-statistikk. Brukere av statistikken er departementer, forskningsinstitusjoner, brukere av forskning, offentlige instanser og Forskningsrådet selv. Selve statistikkinnhentingene gjøres av NIFUSTEP (UoH-, institutt- og helsesektoren) og av SSB (næringslivet). Statistikken er nødvendig både for nasjonal politikkutforming og for å ivareta Norges forpliktelser om å levere FoU-statistikk til OECD og EU. Mye av statistikken, samt tilgrensende analyser og utredninger, publiseres gjennom Indikatorrapporten for det norske forsknings- og innovasjonssystemet som utgis annethvert år.

Øvrige midler brukes til videreutvikling av Forskningsrådets prosedyrer for FoU-administrasjon og strategisk kommunikasjon samt Forskningsrådets arbeid med kunnskapsgrunnlaget og til å gjennomføre eksterne utredninger om forsknings- og innovasjonspolitikken.

KD bevilger 7 mill. kroner i 2011 til forskningsprogrammet Forskning om forskning og innovasjon (FORFI). I tillegg mottar programmet 2 mill. kroner i fondsmidler.

Tabell 5.17. Inntekter. Fordeling etter finansieringskilder, spesifisert på kapittel og post. Revidert budsjett 2010 og budsjett 2011. 1000 kroner og prosentvis endring.

				Årets Budsjett 2010	Revidert budsjett 2010	Budsjett 2011	Endring Rev 2010 2011
Generelle midler:							
KD	Kap.	285 , post	52 Norges forskningsråd	10 380	10 380	10 380	0 %
NHD	Kap.	920 , post	50 Norges forskningsråd	2 500	2 500	2 500	0 %
FKD	Kap.	1023 , post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	400	400	400	0 %
LMD	Kap.	1137 , post	50 Tilskudd Norges forskningsråd	150	150	150	0 %
MD	Kap.	1410 , post	51 Forskningsprogrammer mv.	300	300	300	0 %
KD	Kap.	287 ,post	21 Særskilte driftsutgifter	150			
KD	Kap.	281 ,post	1 Fellesutgifter for universitet og høyskole	1 250	1 250	1 250	0 %
KD	Kap.	287 ,post	21 Særskilte driftsutgifter				
HOD	Kap.	732 ,post	21 Regionale helseforetak	490	490	490	0 %
KD	Kap.	287 ,post	21 FORFI	5 000	5 000	5 000	0 %
KD	Kap.	281 ,post	50 FORFI	2 000	2 000	2 000	0 %
KD	Kap.	286 ,post	50 FORFI- fondet			2 000	
KD	Kap.	286 ,post	50 Mindre tiltak Fondet		4 372	2 513	
Sum				22 620	26 842	26 983	1 %

Vedlegg:

Vedlegg 1. Oversikt over departementenes deltagelse i programmer i 2011, med angivelse av alle finansierende departement.

Vedlegg 2. Oversikt over alle programmer og aktiviteter, sortert etter virkemiddel, hovedaktivitet og program/aktivitet, årets og disponibelt budsjett 2011.

AD

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
IT-FUNK - IT for funksjonshemmede		7 600													1 000			8 600
PETROMAKS - Maks.utnytt.av petroleumsreser		18 800				51 000										163 600		233 400
P-KVINN - Program for kvinne- og kjønnsf		4 000							7 000									11 000
RUSMIDDEL - Rusmiddelforskning		500					26 450											26 950
SYKEFRAVÆR - Forskn.om årsaker til sykefrav		24 000				10 000												34 000
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon		77 440					6 310	7 000	4 000	5 000				1 500				101 250
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

Divers inntekter

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
P-SAMISK - Program for samisk forskning				3 629					8 220									11 849
VERDIKT - Kjernekomp.og verdiskaping IKT				10 000		13 000			7 700					64 800		62 300		157 800
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

FAD

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
SKATT - Skatteøkonomi				7 000														7 000
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

FIN

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
ELSA - Etiske,rettslige og samf.m. as					1 000	2 000			1 000			1 000		1 000				6 000
FUGE - Funksjonell genomforsk.n.i Norg					13 000	125 000			46 000					40 400				224 400
HAVBRUKS - Havbruk - en næring i vekst		14 650			102 600	19 000												136 250
HAVKYST - Havet og kysten		10 000			46 600	5 000			2 850				16 400		8 500			89 350
MABIT - Marin bioteknologi i Tromsø					6 000													6 000
MAROFF-2 - Maritim virksomhet og offsh-2		1 150			2 900									129 600				133 650
MATPROG - Norsk mat fra sjø og land		21 596			25 250	10 000						93 563		10 150				160 558
MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015		500			1 500				6 000			8 250	44 900	500			1 500	63 150
NATURNAER - Natur og næring		3 000			10 750							101 768	2 000					117 518
NORKLIMA - Klimaendr.og kons.f.Norge					2 000	20 000			12 530			7 000	60 400					101 930
SMARTRANS - Næringslivets transp. og ITS					1 000											20 000		21 000
TRANSIKK - Transportsikkerhet - 2010		2 300			1 000									500		7 000		10 800
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

FOND

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
BIA - Brukerstyrt innovasjonsarena						20 000								355 200				375 200
BIOBANK - Humane biobanker og helsedata						10 000												10 000
ELSA - Etiske,rettslige og samf.m. as					1 000	2 000			1 000			1 000		1 000				6 000
FORFI - Kunnsk.gr.l.f.forskn.innov.pol						2 000			7 000									9 000
FUGE - Funksjonell genomforsk.n.i Norg					13 000	125 000			46 000					40 400				224 400
GASSMAKS - Økt verdiskaping fra naturgass						25 000								15 000				40 000
GLOBHELS - Global helse						4 000	5 771										57 000	66 771
HAVBRUKS - Havbruk - en næring i vekst		14 650			102 600	19 000												136 250
HAVKYST - Havet og kysten		10 000			46 600	5 000			2 850				16 400		8 500			89 350
MATPROG - Norsk mat fra sjø og land		21 596			25 250	10 000						93 563		10 150				160 558
NANOMAT - Nanoteknolo. og nye materialer						25 000			37 650					32 400				95 050
NORKLIMA - Klimaendr.og kons.f.Norge					2 000	20 000			12 530			7 000	60 400					101 930
PETROMAKS - Maks.utnytt.av petroleumreser	18 800					51 000									163 600			233 400
POLARPROG - Polarforskningsprogram						25 000			20 000									45 000
RENERGI - Fremtidens rene energisystemer						12 000			10 000			12 400	23 350	21 000	230 000	46 000		354 750
SAMKUL - Samfunnsutviklingens kulturell						10 000												10 000
SYKEFRAVÆR - Forskn.om årsaker til sykefrav	24 000					10 000												34 000
U2020 - Norsk utd.forskn.2009-2018						5 600			29 400									35 000
VERDIKT - Kjernekomp.og verdiskaping IKT			10 000			13 000			7 700					64 800		62 300		157 800
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

HOD

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
FOLKEHELSE - Folkehelse							23 050		1 000									24 050
GLOBHELS - Global helse						4 000	5 771										57 000	66 771
KLINISK - Klinisk forskning							25 250											25 250
MILPAAHEL - Miljøpåvirkning og helse							16 900		1 500				4 000					22 400
PSYKISK - Psykisk helse							34 520		1 000									35 520
RUSMIDDEL - Rusmiddelforskning	500						26 450											26 950
STAMCELLER - Stamcelleforskning							19 700											19 700
TJENESTER - Helse- og omsorgstjenester							73 007		1 000									74 007
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	77 440						6 310	7 000	4 000	5 000				1 500				101 250
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

JD

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
EUROPA - Europa i endring									1 000	6 000							2 000	9 000
SAMRISK - Samfunnssikkerhet og risiki		1 000							2 000	500							1 000	4 500
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	77 440						6 310		4 000	5 000				1 500				101 250
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

KD

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
CERN - Kjerne- og partikkelforskning									21 500									21 500
ELSA - Etiske,rettslige og samf.m. as					1 000	2 000			1 000			1 000		1 000				6 000
ESRF - ESRF følgeforskning									5 500									5 500
EUROPA - Europa i endring								1 000	6 000								2 000	9 000
EVITA - eVitenskap									16 000						7 400			23 400
FOLKEHELSE - Folkehelse							23 050		1 000									24 050
FORFI - Kunnsk.gr.l.f.forskn.innov.pol						2 000			7 000									9 000
FUGE - Funksjonell genomforsk.n.i Norg					13 000	125 000			46 000					40 400				224 400
HAVKYST - Havet og kysten		10 000			46 600	5 000			2 850				16 400		8 500			89 350
KOSK-II - Katalyse og org.synt.kjemi II									9 900						4 000			13 900
KULVER - Kulturell verdsetting									14 000		4 762							18 762
MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015		500			1 500				6 000			8 250	44 900	500			1 500	63 150
MILPAAHEL - Miljøpåvirkning og helse							16 900		1 500				4 000					22 400
NANOMAT - Nanoteknolo. og nye materialer						25 000			37 650					32 400				95 050
NORGLOBAL - Norge - Global partner									1 130								65 000	66 130
NORKLIMA - Klimaendr.og kons.f.Norge					2 000	20 000			12 530			7 000	60 400					101 930
P-KVINN - Program for kvinne- og kjønnsf	4 000								7 000									11 000
POLARPROG - Polarforskningsprogram						25 000			20 000									45 000
POLRES - Polarforskning POLRES									10 000				1 200					11 200
PRAKUT - Praksisrettet utdanningsforskn									28 000									28 000
P-SAMISK - Program for samisk forskning				3 629					8 220									11 849
PSYKISK - Psykisk helse							34 520		1 000									35 520
RENERGI - Fremtidens rene energisystemer						12 000			10 000			12 400	23 350	21 000	230 000	46 000		354 750
ROMFORSK - Program for romforskning									17 255				1 500				3 000	21 755
SAMRISK - Samfunnssikkerhet og risiki		1 000						2 000	500								1 000	4 500
TJENESTER - Helse- og omsorgstjenester							73 007		1 000									74 007
U2020 - Norsk utd.forskn.2009-2018						5 600			29 400									35 000
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	77 440						6 310	7 000	4 000	5 000				1 500				101 250
VERDIKT - Kjernekomp.og verdiskaping IKT				10 000		13 000			7 700					64 800		62 300		157 800
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

KRD

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
DEMOSREG - Demokrati, styring og regional										10 000			4 950					14 950
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	77 440						6 310	7 000	4 000	5 000				1 500				101 250
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

KUD

Aktivitetskode og -navn	AID	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
KULVER - Kulturell verdsetting									14 000			4 762						18 762
PENGESPILL - Kunnsk.gr.lag pengespill-probl											6 000							6 000
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

LMD

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
ELSA - Etiske,rettslige og samf.m. as					1 000	2 000				1 000			1 000		1 000			6 000
MATJORD - Progr for forskn.jordbruk mat													204					204
MATPROG - Norsk mat fra sjø og land		21 596			25 250	10 000							93 563		10 150			160 558
MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015		500			1 500				6 000				8 250	44 900	500		1 500	63 150
NATURNAER - Natur og næring		3 000			10 750								101 768	2 000				117 518
NORKLIMA - Klimaendr.og kons.f.Norge					2 000	20 000			12 530				7 000	60 400				101 930
RENERGI - Fremtidens rene energisystemer						12 000			10 000				12 400	23 350	21 000	230 000	46 000	354 750
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

MD

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
DEMOSREG - Demokrati, styring og regional										10 000				4 950				14 950
HAVKYST - Havet og kysten		10 000			46 600	5 000			2 850					16 400		8 500		89 350
MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015		500			1 500				6 000				8 250	44 900	500		1 500	63 150
MILPAAHEL - Miljøpåvirkning og helse							16 900		1 500					4 000				22 400
NATURNAER - Natur og næring		3 000			10 750								101 768	2 000				117 518
NORKLIMA - Klimaendr.og kons.f.Norge					2 000	20 000			12 530				7 000	60 400				101 930
POLRES - Polarforskning POLRES									10 000					1 200				11 200
RENERGI - Fremtidens rene energisystemer						12 000			10 000				12 400	23 350	21 000	230 000	46 000	354 750
ROMFORSK - Program for romforskning									17 255					1 500			3 000	21 755
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

NHD

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
BIA - Brukerstyrt innovasjonsarena						20 000								355 200				375 200
ELSA - Etiske,rettslige og samf.m. as					1 000	2 000			1 000				1 000		1 000			6 000
EVITA - eVitenskap									16 000					7 400				23 400
FUGE - Funksjonell genomforskn.i Norg					13 000	125 000			46 000					40 400				224 400
GASSMAKS - Økt verdiskaping fra naturgass						25 000								15 000				40 000
IT-FUNK - IT for funksjonshemmede	7 600													1 000				8 600
MAROFF-2 - Maritim virksomhet og offsh-2		1 150			2 900									129 600				133 650
MATPROG - Norsk mat fra sjø og land		21 596			25 250	10 000							93 563		10 150			160 558
MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015		500			1 500				6 000				8 250	44 900	500		1 500	63 150
NANOMAT - Nanoteknolo. og nye materialer						25 000			37 650					32 400				95 050
RENERGI - Fremtidens rene energisystemer						12 000			10 000				12 400	23 350	21 000	230 000	46 000	354 750
TRANSIKK - Transportsikkerhet - 2010		2 300			1 000										500		7 000	10 800
VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	77 440						6 310	7 000	4 000	5 000				1 500				101 250
VERDIKT - Kjernekomp.og verdiskaping IKT				10 000		13 000			7 700					64 800		62 300		157 800
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

OED

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
CLIMIT - Kraftproduksjon med CO2-håndte															95 000			95 000
DEMO2000 - Prosj.ret tekn.utv. petro.virk															46 700			46 700
HAVKYST - Havet og kysten		10 000			46 600	5 000			2 850				16 400		8 500			89 350
KOSK-II - Katalyse og org.synt.kjemi II									9 900						4 000			13 900
PETROMAKS - Maks.utnytt.av petroleumsreser	18 800					51 000									163 600			233 400
PETROSAM - Samf.vitensk.petroleumsforskn		2 500													10 000			12 500
RENERGI - Fremtidens rene energisystemer						12 000			10 000			12 400	23 350	21 000	230 000	46 000		354 750
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

SD

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
RENERGI - Fremtidens rene energisystemer						12 000			10 000			12 400	23 350	21 000	230 000	46 000		354 750
SMARTRANS - Næringslivets transp. og ITS					1 000											20 000		21 000
TRANSIKK - Transportsikkerhet - 2010		2 300			1 000										500	7 000		10 800
VERDIKT - Kjernekomp.og verdiskaping IKT			10 000			13 000			7 700					64 800		62 300		157 800
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

U D

Aktivitetskode og -navn	AD	DIV	FAD	FIN	FKD	FOND	HOD	JD	KD	KRD	KUD	LMD	MD	NHD	OED	SD	UD	Totalsum
BEDSAM - Bedriftens samfunnsansvar																	500	500
EUROPA - Europa i endring									1 000	6 000							2 000	9 000
GLOBHELS - Global helse						4 000	5 771										57 000	66 771
INDNOR - India-programmet																	20 000	20 000
KINA - Kina-programmet																	20 000	20 000
LATIN-AM - Latin-Amerika-programmet																	15 000	15 000
MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015		500			1 500				6 000			8 250	44 900	500			1 500	63 150
NORGLOBAL - Norge - Global partner									1 130								65 000	66 130
NORRUSS - Nordområdene og Russland																	18 050	18 050
ROMFORSK - Program for romforskning									17 255				1 500				3 000	21 755
SAMRISK - Samfunnssikkerhet og risiki		1 000						2 000	500								1 000	4 500
Totalsum	132 340	56 696	13 629	7 000	213 600	393 600	230 958	10 000	333 635	15 000	10 762	224 185	158 700	680 450	557 800	135 300	203 050	3 376 705

Vedlegg 2 Oversikt over alle programmer og aktiviteter, sortert etter virkemiddel, hovedaktivitet og program/aktivitet, årets og disponibelt budsjett 2011

Virkemiddel	Hovedaktivitet	Aktivitetskode og -navn	Årets bud 2011	Bud til disp 2011
Programmer	Brukerstyrte innovasjons	AREAL - Areal-o.naturbas.næringsutv	-	-
		AREALTRE - Areal- og trebasert næringsutv	-	-
		BIA - Brukerstyrt innovasjonsarena	375 200 000	290 178 916
		CLIMIT - Kraftproduksjon med CO2-håndte	95 000 000	123 249 117
		DEMO2000 - Prosj.ret tekn.utv. petro.virk	46 700 000	88 021 578
		GASSMAKS - Økt verdiskaping fra naturgass	40 000 000	43 225 629
		IKTIP - Innovasjonsprogrammet IKT	-	-
		IT-FUNK - IT for funksjonshemmede	8 600 000	14 307 304
		MABIT - Marin bioteknologi i Tromsø	6 000 000	6 000 000
		MAROFF - Maritim virks.og offshore-oper	-	-
		MAROFF-2 - Maritim virksomhet og offsh-2	133 650 000	176 866 602
		MATJORD - Progr for forskn.jordbruk mat	204 321	937 505
		MATPROG - Norsk mat fra sjø og land	164 892 475	170 356 703
		NATURNAER - Natur og næring	116 468 000	150 928 308
		PROSBIO - Prosess- og biomedisinsk indus	-	-
		PULS - Tjenesteyting,handel,logistikk	-	-
		SMARTRANS - Næringslivets transp. og ITS	21 000 000	26 124 650
		Totalt Brukerstyrte innovasjonsprogr	1 007 714 796	1 090 196 312
	Grunnforskningsprogram	CERN - Kjerne- og partikkelforskning	21 500 000	25 219 578
		ELSA - Etiske,rettslige og samf.m. as	6 000 000	14 401 871
		ESRF - ESRF følgforskning	5 500 000	10 349 184
		EUROPA - Europa i endring	9 000 000	8 264 669
		EVITA - eVitenskap	23 400 000	16 215 799
		GNBIO - Grunnl.næringsrettet bioteknol	-	2 889 878
		IKT2010 - Grunnleggende IKT-forskning	-	-
		IPY - Det int. polaråret 2007/2008	-	15 141 725
		KOSK - Katalyse og organisk syntetisk	-	-
		KOSK-II - Katalyse og org.synt.kjemi II	13 900 000	20 374 921
		KULVER - Kulturell verdsetting	18 762 000	31 250 195
		KUNSTI - Kunnskapsutv.f.no.språkteknol	-	-
		P-KVINN - Program for kvinne- og kjønnsf	11 000 000	18 523 777
		P-SAMISK - Program for samisk forskning	11 849 000	13 106 254
		ROMFORSK - Program for romforskning	21 755 000	38 486 563
		SAMKUL - Samfunnsutviklingens kulturell	10 000 000	10 000 000
		STAMCELLER - Stamcelleforskning	19 700 000	37 163 601
		VEKSTFORSK - Forskning, innov. og øk.vekst	-	3 455 202
		Totalt Grunnforskningsprogrammer	172 366 000	264 843 217
	Handlingsrettede prograr	ARB-FOR - Arbeidslivsforskning	-	-
		BEDSAM - Bedriftens samfunnsansvar	500 000	1 920 585
		BIOBANK - Humane biobanker og helsedata	10 000 000	10 000 000
		DEMOSREG - Demokrati, styring og regional	14 950 000	30 193 301
		FIFOS - Innov.og fornyelse i off.sekto	-	240 564
		FOLKEHELSE - Folkehelset	24 050 000	27 949 548
		FORFI - Kunnsk.gr.l.f.forskn.innov.pol	9 000 000	16 594 619
		GLOBHELSE - Global helset	66 771 000	177 301 820
		HAVKYST - Havet og kysten	89 350 000	80 652 771
		IMER - Innv./intern. mig./etn. relasj	-	-
		INDNOR - India-programmet	20 000 000	35 881 179
		INNOKUNN - Kunnskapsgr.laget f. innov.pol	-	-
		JOINTINDNO - Samarb.avt.vitensk.teknol.N-IN	-	-
		JORDMAT - Progr for forskn. jordbruk mat	-	-
		KINA - Kina-programmet	20 000 000	29 661 785
		KLINISK - Klinisk forskning	25 250 000	31 052 196
		LATIN-AM - Latin-Amerika-programmet	15 000 000	31 070 156
		MILGENHEL - Miljø, gener og helset	-	3 505 668
		MILJØ2015 - Norsk miljøforskning mot 2015	63 150 000	65 342 960
		MILPAAHEL - Miljøpåvirkning og helset	22 400 000	26 491 025
		NORGLOBAL - Norge - Global partner	66 130 000	163 915 266
		NORRUSS - Nordområdene og Russland	18 050 000	24 632 704
		OST - Øst-Europaprogrammene	-	7 129 066
		PASIENT - Pas.nær klin.forskn.o.alt.med	-	-
		PENGESPILL - Kunnsk.gr.lag pengespill-probl	6 000 000	6 247 109

	PETROSAM - Samf.vitensk.petroleumsforsk	12 500 000	24 121 600
	POLARPROG - Polarforskningsprogram	45 000 000	45 000 000
	POLRES - Polarforskning POLRES	11 200 000	22 795 124
	POVPEACE - Poverty and peace	-	-
	PRAKSFOU - Praksisrettet FOU i skolen	-	-
	PRAKUT - Praksisrettet utdanningsforsk	28 000 000	64 791 067
	PSYKISK - Psykisk helse	35 520 000	31 787 681
	RUSMIDDEL - Rusmiddelforskning	26 950 000	25 792 530
	SAMRISK - Samfunnssikkerhet og risiki	4 500 000	7 178 883
	SKATT - Skatteøkonomi	7 000 000	9 559 553
	SKOGEN - Skog - ressurser og verdiskapn	-	-
	SYKEFRAVÆR - Forskn.om årsaker til sykefrav	34 000 000	81 259 917
	TJENESTER - Helse- og omsorgstjenester	74 007 000	91 373 123
	TRANSIKK - Transportsikkerhet - 2010	10 800 000	22 298 839
	U2020 - Norsk utd.forsk.2009-2018	35 000 000	82 178 049
	UTISOR - Utviklingsveier i Sør	-	-
	VAM - Velferd, arbeid og migrasjon	100 885 000	178 150 224
	VEFO - Velferdsprogrammet	-	-
	VIOS - Verdiskapende innovasjon i off	-	-333 691
Totalt Handlingsrettede programmer		895 963 000	1 455 735 221
Store programmer	FUGE - Funksjonell genomforsk.n i Norg	224 400 000	249 097 312
	HAVBRUKS - Havbruk - en næring i vekst	136 250 000	125 894 042
	NANOMAT - Nanoteknolo. og nye materialer	95 050 000	77 419 446
	NORKLIMA - Klimaendr.og kons.f.Norge	101 930 000	30 911 211
	PETROMAKS - Maks.utnytt.av petroleumsreser	233 868 000	241 169 902
	RENERGI - Fremtidens rene energisystemer	354 750 000	461 769 050
	VERDIKT - Kjernekomp.og verdiskaping IKT	157 800 000	157 502 101
Totalt Store programmer		1 304 048 000	1 343 763 064
Totalt Programmer		3 380 091 796	4 154 537 814
Frittstående pr Andre frittstående prosje	ARKTEK - Arktisk teknol.o.nær.rett.sats	-	7 748 641
	FLINSTUD - Forskerlinjen/Studentstipend	12 750 000	13 290 000
	KVENSK - Kvensk	-	500 000
	MER - Mer entreprenørskap	5 850 000	5 674 342
	NAERINGSPH - Nærings-phd	38 450 000	113 607 907
	NARE - Antarktiskforskning	-	-
	REGFOND - Regionale forskningsfond	-	-
	REISEPOL - Reiselivspolitik	2 150 000	2 172 000
	RFFALLE - Sentral RFF-pott til adm.og st	35 145 000	39 564 527
	SMADRIFT - Ordn.f.finans. av små driftsm	-	12 430 802
	THIIS - Helen Thiis - fond	-	780 285
Totalt Andre frittstående prosjekter		94 345 000	195 768 504
Andre grunnforskningspr	ALDER - Aldersforskning	4 000 000	7 575 333
	BARNP - Barn som pårørende	5 000 000	5 000 000
	GRUNNLOV - Grunnlovsjubileet 2014	10 000 000	9 854 378
	HABREHAB - Habilitering og rehabilitering	-	5 000 000
	KREFT - Særlutlysning kreftmidler	20 505 000	53 107 623
	KUNSTMAKT - Kunst og makt	-	750 000
	KVINNEHEL - Kvinners helse	5 935 000	6 552 369
	NEVRONOR - Nasj.satsing på nevrovitensk.f	14 780 000	11 618 434
	UNIKARD - Nasj.satsing hjerte- karforsk	1 500 000	2 500 000
	YFF - Yngre, fremragende forskere	30 000 000	-62 403 482
Totalt Andre grunnforskningsprosjekt		91 720 000	39 554 655
Fri prosjektstøtte	AKLIMED - Klinisk medisin	-	-
	AS-HEL - Samfunn og helsefag	-	-
	BIOEVO - Evolusjonsbiologi og økologi	-	-
	BIOMOL - Molekylær biovitensk.,biotekn	-	-
	F-FYS - Fysikk - prosjekt/miljøstøtte	-	-
	F-GEO - Geofag - prosjekt/miljøstøtte	-	-
	F-INF - Informatikk - prosj./miljøstø	-	-
	F-KJEM - Kjemi - prosjekt/miljøstøtte	-	-
	F-MAT - Matematikk - prosj./miljøstøt	-	-
	FRIBIO - Biologi og biomedisin	150 620 000	185 429 940
	FRIENERGI - Fornyb.energi,lagr.fangst,CO2	9 500 000	10 513 187
	FRIMED - Fagkom.for klin.med.o.folkehel	56 070 000	58 765 558
	FRIMUF - Frie prosj Miljø og utvikling	31 025 000	32 008 647
	FRINAT - Matematikk og naturvitenskap	89 990 000	73 155 176
	FRITEK - Teknologi	54 000 000	71 753 962

	HUM - Fagkomiteen for humaniora	72 215 000	118 512 283
	SAMF - Fagkomiteen for samf.vitenskap	58 400 000	69 253 313
	STORFORSK - Store forskerinitierte prosj	-	6 137 806
	TEKNO - Naturvitenskap,gr.l.teknologi	-	-
Totalt Fri prosjektstøtte		521 820 000	625 529 872
Internasjonal prosjektstø	BILATGRUNN - Bilat.f.samarbeid-grunnl forsk	-	8 192 590
	BILATNAER - Bilat.samarb.m.N-AM,Kina,Jpn,I	4 800 000	22 492 577
	ERASME - Støtte innov.prosj.SMB Europa	-	4 063 000
	EU7-STRA - Strålevern, EUs 7. rammeprog	6 000 000	22 650 317
	EUPROSJEKT - Forskningsrådets EU-prosjekt	10 800 000	10 866 331
	EUREKA - EUREKA	2 087 050	3 815 167
	EUROSTARS - EUROSTARS	23 912 950	-415 431
	IS-ADM - Administrasjon IS	663 769	515 906
	IS-AUR - Samarb.progr. Norge Frankrike	500 000	112 677
	IS-BILAT - Mobilitet Norge-USA /Canada	6 000 000	5 771 461
	IS-DAAD - Forskerutveksl. Norge-Tyskland	500 000	259 910
	IS-EC - Europacollegeprogram	-	-
	IS-JSPS - JSPSmobilitet fra Japan	800 000	935 836
	IS-MOBIL - Mobilitetsprogr.f.utl.Ph.D-stu	7 334 231	7 891 789
	IS-NAD - Samarbeid med NORAD-land	1 450 000	1 688 982
	IS-NORDIC - Nordic Pilot Programme for NSF	750 000	776 500
	IS-NSFC - Forskerutveksling Norge-Kina	-	211 195
	IS-RUHR - Ruhrgasprogrammene	-	-
	IS-RUOK - EONR-økonomi	1 300 000	1 341 430
	IS-RURE - EONR-rettsvitenskap	1 300 000	1 242 221
	IS-RUST - EONR-statsvitenskap	1 200 000	1 236 986
	IS-RWE - Musikk-samarbeid Norge-Tyskland	180 000	129 931
	IS-TOPP - Toppfinans. av M.Curie-stipend	2 000 000	2 783 560
	S-AFRIKA - Progr.f.forskn.samarb.m.Sør-A	4 000 000	9 937 443
	SAM-EU - Samfinansiering EU-kontoret	3 000 000	5 476 859
Totalt Internasjonal prosjektstøtte		78 578 000	111 977 237
Totalt Frittstående prosjekter		786 463 000	972 830 268
Infrastruktur og Andre infrastruktureltak	FNSNY - FNSNY	3 000 000	3 000 001
	GRUSTP - Fellesakt. Grunnbev./STP	-	85 203
	IFEHANUK - Halden-prosjektet og andre nuk	81 650 000	81 650 000
	INFRA - Infrastruktureltak	9 845 000	11 518 792
	NASJFOR - Nasjonale forvaltningsoppgaver	4 850 000	4 850 000
Totalt Andre infrastruktureltak		99 345 000	101 103 996
Basisbevilgninger	RBGRUNMILJ - Res.bas.grunnbev.miljøinst	117 363 000	117 363 000
	RBGRUNPRIM - Res.bas.grunnbev.prim.nær.inst	230 734 000	232 156 500
	RBGRUNSAMF - Res.bas.grunnbev.samf.v.inst	182 258 000	182 789 507
	RBGRUNTEKN - Res.bas.grunnbev.tekn-ind.inst	259 700 000	259 700 000
	SIP - Strategiske instituttprogram	34 355 000	36 250 169
	SIP-FKD - SIP finansiert av FKD	12 970 000	13 898 494
	SIPHINIFES - SIP v HI og NIFES fin av FKD	27 356 000	29 831 594
	SIP-LMD - SIP finansiert av LMD	17 543 000	16 618 742
	SIP-NHD - Strat.inst.program - fin.NHD	-	-
	SIPNKOMP - SIP-NHD Andre nasj.viktige kom	-	-
	SIPOPETR - SIP-OED:Petroleumssektoren	-	-
Totalt Basisbevilgninger		882 279 000	888 608 006
SFF/SFI	FME - Forskningscentre for miljøvenn	150 000 000	235 703 788
	SFF - Sentre for fremragende forskn	248 060 000	247 190 184
	SFI - Sentre for forskn.drevet innov	180 000 000	184 967 253
Totalt SFF/SFI		578 060 000	667 861 225
Strategisk institusjonsstø	GENINST - Gen. andre institusjoner	2 600 000	2 600 000
	GEOPOLNOR - Geopolitikk i nord, norske int	-	-
	ISP - Instit.forankrede strat.prosj	-	-
	ISPBIO MED - ISP - biologi og biomedisin	3 700 000	6 312 443
	ISPHUM - ISP - Humaniora	8 000 000	28 598 084
	ISPJUS - Satsing på juridisk forskning	-	952 394
	ISP-KJEMI - Oppfølging av evalueringen av	-	-
	ISP NATTEK - ISP - naturvit. og teknologi	8 485 000	28 042 960
	ISPSAM - ISP - Samfunnsvitenskap	9 000 000	12 408 018
	K-SENTER - Kunnskapssenter for utdanning	7 000 000	8 891 416
	NSDBASIS - Norsk samf.vit.datatjen.basis	9 730 000	9 730 000
	SARS - SARS Intenational Center	17 000 000	17 500 000
	SHP - Strategiske høyskoleprogram	40 000 000	65 907 079

	SIMULA - SIMULA-senteret (ny kode 2005)	49 000 000	49 000 000
	SIS-MILJO - Strategiske instituttsatsninge	-	815 000
	SUP - Strategiske univ.programmer		
	SUP-NHD - Strategiske UoH-progr.fin.NHD	22 600 000	33 143 167
	SUPNKOMP - SUP-NHD Andre nasj.viktige ko	-	-
	SUPNMATR - SUP-NHD Materialforskning	-	-
	SUPOENER - SUP-OED:Energisektoren	-	406 000
	SUPOPETR - SUP-OED:Petroleumssektoren	-	6 052 897
	UNI-MUSEER - Strat.satsing univ.museer	7 255 000	13 474 593
Totalt Strategisk institusjonsstøtte		184 370 000	283 834 051
Vitensk, utstyr, datab., s	EINFRA - eInfrastruktur	22 000 000	40 714 846
	FORINFRA - Nasj.sats. forskn.infrastrukt	311 000 000	431 247 772
	TU - Tungt utstyr	-	-
	TU-SAMF - Utstyr/databaser/samlinger - S	2 400 000	1 281 011
Totalt Vitensk, utstyr, datab., saml		335 400 000	473 243 629
Totalt Infrastruktur og inst. tiltak		2 079 454 000	2 414 650 907
Nettverkstiltak Internasjonale nettverksti	COSTINF - COST Infrastruktur	400 000	2 556 263
	DIV-INT - Annet internasjonalt samarbeid	20 315 000	33 249 466
	EEN - Enterprise Europe Network	3 000 000	3 000 000
	EMBLNODE - Nord EMBLSenter i molekylærmed	8 650 000	19 230 240
	ERA-NET - ERA-NET	-	-1 553 798
	ESF - ESF - European Science Foundat	1 500 000	1 543 093
	EU6RP - EUs 6. rammeprogram	-	153 012
	EU7RP - EUs 7. rammeprogram	500 000	1 250 032
	EU-DIVERSE - EU Diverse poster	13 000 000	8 003 747
	EUIPROF - EUI - professorat	2 300 000	2 378 590
	EURAXESS - Euraxess - mobilitetsportalen	1 000 000	1 889 896
	EØS-FIN - EØS finansieringsordning	-	-
	INT-BILAT - BILAT-ordningen	28 450 000	33 871 073
	INT-DRIFT - Drift INT	-	1 427 666
	IPY-OSC - IPYs sluttkonferanse	2 000 000	-5 024 715
	JTI - Joint Technology Initiatives	5 800 000	-6 636 290
	KONT - Kontingenter	29 182 000	36 413 998
	NORDAM-SAM - Samarbeidet Norge-Nord.Amerika	1 500 000	2 304 726
	NORIA-NET - NORIA-Net	-	-35 227
	NOR-SAM - Nordisk samarbeid	15 900 000	17 819 359
	NOS-HS2 - Nordisk samarb.nemnd for samf	-	-
	NOS-M2 - Nordisk samarb.nemnd medisin	-	1 471 549
	PES-EU - Prosj.etabl.støtte EU(bedrift)	-	-4 612 223
	PES-EUR - Pros.etabl.støtte Eureka	-	828 149
	PES-EØS - Prosj.etab.støtte EØS-området	-	-
	PES-INST - Prosj.etabl.støtte EU (FoU)	40 200 000	40 234 693
	PES-POS - PES-posisjoneringsmidler 7RP	-	1 020 176
	SIOS-PP - Svalbard Inte Artic Eart Ob Sy	-	28 286 564
Totalt Internasjonale nettverkstiltak		173 697 000	219 070 039
Nasj. stimul.tiltak,møtep	ETIKKFU - Etik - forskerutdanning	-	150 000
	FORSKSKOLE - Forskerskoler	15 000 000	24 076 420
	F-UTD - Forskerutdanning	600 000	600 000
	GENSTIM - Gen. stim.tiltak/nettv.bygging	1 050 000	2 136 731
	NETT - Stimulerings-/nettv.bygging	1 500 000	1 605 201
	REGREP - Regionale representanter	14 650 000	15 870 491
	SIMULA-FS - Simula forskeskole	5 000 000	5 000 000
Totalt Nasj. stimul.tiltak,møteplass		37 800 000	49 438 843
Systemtiltak	FORNY20 - FORNY2020	107 750 000	127 839 055
	FORNY-3 - Kommersialisering av FoU-res	-	-
	NORDSATS - Forskningsløft i Nord	35 000 000	69 681 926
	VRI - Virkemidler f.regional innov	-	-
	VRI2 - Virkemidl f reg.innov.2011-13	66 200 000	51 014 984
Totalt Systemtiltak		208 950 000	248 535 965
Totalt Nettverkstiltak		420 447 000	517 044 847
Diverse FoU-rt Inform./formdl./ publiser	AVD-KOMM - Kommunikasjonsavdelingen	1 410 000	1 410 000
	DIV-AKT - Diverse aktiviteter hak=DI	7 600 000	14 736 343
	FELL-TIL - Fellestiltak - Forskningsrådet	3 970 000	3 970 000
	FORM - Formidling	1 045 000	1 558 380
	FORMNT - Formidlingsprogrammet MNT	-	-
	FORSKDAG - Forskningsdagene	5 700 000	5 700 000
	GRAFISKP - Grafisk produksjon og profil	570 000	570 000

	INF-GEN - Informasjon generelt	-	-	
	INFO - Informasjonsvirksomhet		650 000	652 268
	KOMMUNIK - Kommunikasjon		1 000 000	1 783 868
	KONK-UOF - Konkurransen Ungd. og Forsknin		1 800 000	1 800 000
	MEDIA - Medie- og samfunnskontakt		800 000	800 000
	NETTARBEID - Nettarbeid		4 340 000	4 340 000
	NYSGJPER - Nysgjerrigper		6 000 000	6 000 000
	PROREAL - Profileringsprogr.f.realfagene		4 005 000	5 661 767
	PUBL - Publisering/prosjektinform		6 898 000	8 216 872
	RED-PROD - Redaksjonell produksjon		1 210 000	1 210 000
	VITEN - Vitensentre		22 992 000	23 092 376
Totalt Inform./formdl./ publisering			69 990 000	81 501 874
Planlegging/utredn./eval				
	EVA - Evaluering		1 940 000	2 554 923
	EVA-NAV - Evaluering av NAV-reformen		7 000 000	5 369 659
	EVA-PEN - Evaluering av pensjonsreformen		7 000 000	10 896 294
	FORPRO - Forprosjekter	-	-	
	GENPLAN - Gen. planlegging/utredn./eval		12 650 000	23 969 929
	LIKEST - Likestilling og kjønn i forsk	-		917 927
	MAMMOGRAFI - Evaluering av Mammografiogr		3 500 000	6 256 417
	PLAN - Planlegging		4 190 000	9 924 605
	POLITIKK - Forskningspolitikk		150 000	150 000
	STAB - Statistikk og kunnsk.grunnlag		17 983 000	30 408 126
	TEKSAM - Teknologi og samfunn		1 000 000	2 273 963
	UTRED - Utredning		1 750 000	4 573 344
	UTVSAMISK - Utv for samisk forskn og h.utd	-		740 380
Totalt Planlegging/utredn./evaluering			57 163 000	98 035 567
Totalt Diverse FoU-rel. aktiviteter			127 153 000	179 537 441
Felleskostnade Administrasjonsbudsjett				
	DRIFT-B - Driftsbudsjett	-	-	
	EDB-BUD - EDB-budsjett	-	-	
	REFUSJON - Refusjon adm.budsjettet	-	-	
Totalt Administrasjonsbudsjett		-	-	
Andre felleskostnader				
	GENADMK - Generelle administrasjonskostn	-	-	
Totalt Andre felleskostnader		-	-	
Omstillingskostnader				
	TILTAK - Personer på tiltak	-	-	
Totalt Omstillingskostnader		-	-	
Sekretariater				
	ENERGI21 - Energi21-sekretariatet	-		1 309 456
	ETIKK - Nasjonale forsk. etiske komite		12 000 000	13 519 457
	FUNN-2 - Adm.av skatteinsentiv-ordninge		14 000 000	17 290 091
	KILDEN - Oppstart, lønn, randsone etc		4 100 000	3 422 754
	KLIMA21 - Klima21-sekretariatet	-		2 686 148
	OG-21 - OG21-sekretariatet	-		711 555
	TEKNRÅD - Teknologirådet		7 000 000	7 066 516
Totalt Sekretariater			37 100 000	46 005 977
Totalt Felleskostnader			37 100 000	46 005 977
Forvaltning Særskilte forvaltningsoppdrag				
	DIP - Design Pilot		6 400 000	6 711 964
	FINANSMARK - Finansmarkedet		11 800 000	15 021 100
	GAVEFORST - Gaveforsterkningsordningen		60 000 000	60 044 778
	HOYKOM - Høyhastighetskommunikasjon	-		13 872 010
	MAT-SLF - Matprogr.:Prosj.fullfin.av SLF		72 088 584	95 060 235
	PSYKOMETRI - Enhet f.psykometrisk forskning	-	-	
	SKOGFOND - Utviklingsfondet for skogbruk	-		-721 773
Totalt Særskilte forvaltningsoppdrag			150 288 584	189 988 314
Totalt Forvaltning			150 288 584	189 988 314
Disposisjonsfo Disposisjonsfond				
	DISP-FKD - Disposisjonskonto FKD-midler		36 000	1 021 715
	DISPFON - Disposisjonsfond		1 990 000	33 023 861
	DISP-LMD - Disposisjonskonto LMD-midler		1 721 000	1 350 214
	DISP-NHD - Disp.konto NHD-midler		1 000 000	2 247 856
	DISP-OED - Disposisjonskonto OED-midler		10 000 000	19 000 000
Totalt Disposisjonsfond			14 747 000	56 643 646
Totalt Disposisjonsfond			14 747 000	56 643 646
Ukjent	Ukjent	#NAVN?	500 000	500 000
Totalt Ukjent			500 000	500 000
Totalt Ukjent			500 000	500 000
Totalsum			6 996 244 380	8 531 739 214

Divisjon for
energi,ress.,milj

Tall i 1000 NOK

2011																
Årets bud dwh																
	KD(2006)	FOND	NH- GEN	OE-GEN	FKD- GEN	FKD- SPES	LMD- GEN	LMD- SPES	MD- GEN	MD- SPES	HOD	UD	SD	AID- SPES	DIV	Totalt
Total sum	81 245	157 000	37 500	708 800	154 001	10 000	51 250	5 125	152 438	7 351	1 000	4 500	46 000	18 800	27 650	1 462 660
Programmer	61 380	157 000	36 500	553 800	151 400	10 000	50 250	5 125	146 250			1 500	46 000	18 800	27 650	1 265 655
Brukerstyrte innovasjonsprogr		25 000	15 000	141 700	2 700	6 000	26 600	1 125								218 125
CLIMIT Kraftproduksjon med CO2-håndte				95 000												95 000
DEMO2000 Prosj.ret tekn.utv. petro.virk				46 700												46 700
GASSMAKS Økt verdiskaping fra naturgass		25 000	15 000													40 000
MABIT Marin bioteknologi i Tromsø						6 000										6 000
NATURNAER Natur og næring					2 700		26 600	1 125								30 425
Handlingsrettede programmer	38 850	30 000	500	18 500	48 100		4 250	4 000	62 500			1 500			13 000	221 200
HAVKYST Havet og kysten	2 850	5 000		8 500	46 600				16 400						10 000	89 350
MILJØ2015 Norsk miljøforskning mot 2015	6 000		500		1 500		4 250	4 000	44 900			1 500			500	63 150
PETROSAM Samf.vitensk.petroleumsforskn				10 000											2 500	12 500
POLARPROG Polarforskningsprogram	20 000	25 000														45 000
POLRES Polarforskning POLRES	10 000								1 200							11 200
Store programmer	22 530	102 000	21 000	393 600	100 600	4 000	19 400		83 750				46 000	18 800	14 650	826 330
HAVBRUKS Havbruk - en næring i vekst		19 000			98 600	4 000									14 650	136 250
NORKLIMA Klimaendr.og kons.f.Norge	12 530	20 000			2 000		7 000		60 400							101 930
PETROMAKS Maks.utnytt.av petroleumsreser		51 000		163 600										18 800		233 400
RENERGI Fremtidens rene energisystemer	10 000	12 000	21 000	230 000			12 400		23 350				46 000			354 750
Frittstående prosjekter			1 000		1 000		1 000			1 000	1 000	1 000				6 000
Internasjonal prosjektstøtte			1 000		1 000		1 000			1 000	1 000	1 000				6 000
EU7-STRA Strålevern, EUs 7. rammeprog			1 000		1 000		1 000			1 000	1 000	1 000				6 000
Infrastruktur og inst. tiltak	5 000			145 000												150 000
SFF/SFI	5 000			145 000												150 000
FME Forskningsentre for miljøvenn	5 000			145 000												150 000
Nettverkstiltak	10 450				1 565				5 000	6 351						23 366
Internasjonale nettverkstiltak	10 450				1 565				5 000	6 351						23 366
DIV-INT Annet internasjonalt samarbeid	1 450				1 565				2 700							5 715
IPY-OSC IPYs sluttkonferanse									2 000							2 000
KONT Kontingenter	1 000								300	6 351						7 651
NOR-SAM Nordisk samarbeid	8 000															8 000
Diverse FoU-rel. aktiviteter	4 190								1 188			2 000				7 378
Inform./formdl./ publisering	1 750								688			250				2 688
FORM Formidling	500															500
INFO Informasjonsvirksomhet	650															650
KOMMUNIK Kommunikasjon	600															600
PUBL Publisering/prosjektinform									688			250				938
Planlegging/utredn./evaluering	2 440								500			1 750				4 690
PLAN Planlegging	2 440								500							2 940
UTRED Utredning												1 750				1 750
Disposisjonsfond	225			10 000	36											10 261
Disposisjonsfond	225			10 000	36											10 261
DISP-FKD Disposisjonskonto FKD-midler					36											36

2011
Årets bud dwh

	KD(2006)	FOND	NH- GEN	OE-GEN	FKD- GEN	FKD- SPES	LMD- GEN	LMD- SPES	MD- GEN	MD- SPES	HOD	UD	SD	AID- SPES	DIV	Totalt
DISP-OED Disposisjonskonto OED-midler				10 000												10 000
DISPFON Disposisjonsfond	225															225

Divisjon for
innovasjon

Tall i 1000 NOK

2011																	
Årets bud dwh																	
	KD(2006)	KD(2006)S P	FOND	NH-GEN	OE- GEN	FKD- GEN	FKD- SPES	LMD- GEN	LMD- SPES	MD- GEN	UD	SD	KRD	FIN	FAD- SPES	DIV	Totalt
Total sum	121 300	16 000	405 245	906 900	3 700	47 900	13 000	165 016	37 423	5 500	500	89 300	75 200	11 800	10 000	88 127	1 996 910
Programmer	92 350		195 000	634 050		39 200	13 000	149 795	17 965	2 000	500	89 300			10 000	28 046	1 271 206
Brukerstyrte innovasjonsprogr			30 000	494 950		37 200		148 795	17 965	2 000		20 000				25 746	776 656
BIA Brukerstyrt innovasjonsarena			20 000	355 200													375 200
MAROFF-2 Maritim virksomhet og offsh-2				129 600		2 900										1 150	133 650
MATJORD Progr for forskn.jordbruk mat								204									204
MATPROG Norsk mat fra sjø og land			10 000	10 150		25 250		91 881	1 682							21 596	160 558
NATURNAER Natur og næring						8 050		56 710	16 283	2 000						3 000	86 043
SMARTANS Næringslivets transp. og ITS						1 000						20 000					21 000
Grunnforskningsprogrammer	1 000		2 000	1 000		1 000		1 000									6 000
ELSA Etiske,rettslige og samf.m. as	1 000		2 000	1 000		1 000		1 000									6 000
Handlingsrettede programmer				500		1 000					500	7 000				2 300	11 300
BEDSAM Bedriftens samfunnsansvar											500						500
TRANSIKK Transportsikkerhet - 2010				500		1 000						7 000				2 300	10 800
Store programmer	91 350		163 000	137 600			13 000					62 300			10 000		477 250
FUGE Funksjonell genomforsk.n i Norg	46 000		125 000	40 400			13 000										224 400
NANOMAT Nanoteknolo. og nye materialer	37 650		25 000	32 400													95 050
VERDIKT Kjernekompet. og verdiskaping IKT	7 700		13 000	64 800								62 300			10 000		157 800
Frittstående prosjekter	13 950		35 145	60 000		500		4 500		1 000						300	115 395
Internasjonal prosjektstøtte	500			27 000		500		4 500		1 000						300	33 800
BILATNAER Bilat.samarb.m.N-AM,Kina,Jpn,I								4 500								300	4 800
EUREKA EUREKA				2 087													2 087
EUROSTARS EUROSTARS				23 913													23 913
SAM-EU Samfinansiering EU-kontoret	500			1 000		500				1 000							3 000
Andre frittstående prosjekter	13 450		35 145	33 000													81 595
MER Mer entreprenørskap				5 850													5 850
NAERINGSPH Nærings-phd	13 450			25 000													38 450
REISEPOL Reiselivspolitik				2 150													2 150
RFFALLE Sentral RFF-pott til adm.og st			35 145														35 145
Infrastruktur og inst. tiltak			170 000	35 600													205 600
Strategisk institusjonsstøtte				22 600													22 600
SUP-NHD Strategiske UoH-progr.fin.NHD				22 600													22 600
SFF/SFI			170 000	10 000													180 000
SFI Sentre for forskn.drevet innov			170 000	10 000													180 000
Andre infrastrukturtiltak				3 000													3 000
FNSNY FNSNY				3 000													3 000
Nettverkstiltak	14 000	16 000	5 100	148 950	3 700	7 800		7 850		2 500			75 200			750	281 850
Systemtiltak	3 000	16 000		109 950		4 000		2 000					74 000				208 950
FORNY20 FORNY2020		13 000		90 750		4 000											107 750
NORDSATS Forskningsløft i Nord													35 000				35 000
VRI2 Virkemiddel f reg.innov.2011-13	3 000	3 000		19 200				2 000					39 000				66 200
Nasj. stimul.tiltak,møteplass			5 100	6 400		600		600					1 200			750	14 650
REGREP Regionale representanter			5 100	6 400		600		600					1 200			750	14 650

2011
Årets bud dwh

	KD(2006)	KD(2006)S P	FOND	NH-GEN	OE- GEN	FKD- GEN	FKD- SPES	LMD- GEN	LMD- SPES	MD- GEN	UD	SD	KRD	FIN	FAD- SPES	DIV	Totalt
Internasjonale nettverkstiltak	11 000			32 600	3 700	3 200		5 250		2 500							58 250
DIV-INT Annet internasjonalt samarbeid	1 000			4 800		700		1 250									7 750
EEN Enterprise Europe Network				3 000													3 000
JTI Joint Technology Initiatives				5 800													5 800
NORDAM-SAM Samarbeidet Norge-Nord.Amerika								1 500									1 500
PES-INST Prosj.etabl.støtte EU (FoU)	10 000			19 000	3 700	2 500		2 500		2 500							40 200
Diverse FoU-rel. aktiviteter	1 000			6 300		400		1 150									8 850
Inform./formdl./ publisering				6 300		400		900									7 600
DIV-AKT Diverse aktiviteter hak=DI				6 300		400		900									7 600
Planlegging/utredn./evaluering	1 000							250									1 250
PLAN Planlegging								250									250
TEKSAM Teknologi og samfunn	1 000																1 000
Disposisjonsfond				1 000				1 721									2 721
Disposisjonsfond				1 000				1 721									2 721
DISP-LMD Disposisjonskonto LMD-midler								1 721									1 721
DISP-NHD Disp.konto NHD-midler				1 000													1 000
Felleskostnader				21 000													21 000
Sekretariater				21 000													21 000
FUNN-2 Adm.av skatteinsentiv-ordninge				14 000													14 000
TEKNRÅD Teknologirådet				7 000													7 000
Forvaltning								19 458						11 800		59 031	90 289
Særskilte forvaltningsoppdrag								19 458						11 800		59 031	90 289
DIP Design Pilot																6 400	6 400
FINANSMARK Finansmarkedet														11 800			11 800
MAT-SLF Matprogr.:Prosj.fullfin.av SLF									19 458							52 631	72 089

Divisjon for samfunn og helse

Tall i 1000 NOK

	2011																	
	Årets bud dwh																	
	KD(2006)	KD(2006)S P	FOND	NH- GEN	FKD- GEN	LMD- GEN	MD- GEN	HOD	UD	AID- SPES	KRD	BLD- SPES	FIN	JD	KUD	FAD- SPES	DIV	Totalt
Total sum	38 585	64 400	29 600	13 400	500	2 500	8 950	250 198	200 050	99 775	15 000	23 400	7 000	9 000	6 000	1 000	1 000	770 358
Programmer	10 130	57 400	29 600	2 500			8 950	211 258	196 050	85 775	15 000	23 400	7 000	9 000	6 000		1 000	663 063
Brukerstyrte innovasjonsprogr				1 000						2 000		5 600						8 600
IT-FUNK IT for funksjonshemmede				1 000						2 000		5 600						8 600
Handlingsrettede programmer	10 130	57 400	29 600	1 500			8 950	211 258	196 050	83 775	15 000	17 800	7 000	9 000	6 000		1 000	654 463
BIOBANK Humane biobanker og helsedata			10 000															10 000
DEMOSREG Demokrati, styring og regional							4 950				10 000							14 950
FOLKEHELSE Folkehelse	1 000							23 050										24 050
GLOBHELS Global helse			4 000					5 771	57 000									66 771
INDNOR India-programmet									20 000									20 000
KINA Kina-programmet									20 000									20 000
KLINISK Klinisk forskning								25 250										25 250
LATIN-AM Latin-Amerika-programmet									15 000									15 000
MILPAAHEL Miljøpåvirkning og helse	1 500						4 000	16 900										22 400
NORGLOBAL Norge - Global partner	1 130								65 000									66 130
NORRUSS Nordområdene og Russland									18 050									18 050
PENGESEKILL Kunnsk.gr.lag pengespill-probl															6 000			6 000
PRAKUT Praksisrettet utdanningsforskn		28 000																28 000
PSYKISK Psykisk helse	1 000							34 520										35 520
RUSMIDDEL Rusmiddelforskning								26 450				500						26 950
SAMRISK Samfunnssikkerhet og risiki	500								1 000					2 000			1 000	4 500
SKATT Skatteøkonomi													7 000					7 000
SYKEFRAVÆR Forskn.om årsaker til sykefrav			10 000							24 000								34 000
TJENESTER Helse- og omsorgstjenester	1 000							73 007										74 007
U2020 Norsk utd.forskn.2009-2018		29 400	5 600															35 000
VAM Velferd, arbeid og migrasjon	4 000			1 500				6 310		59 775	5 000	17 300		7 000				100 885
Frittstående prosjekter	15 080							35 440	4 000									54 520
Andre grunnforskningsprosjekt	15 080							35 440										50 520
ALDER Aldersforskning								4 000										4 000
BARNP Barn som pårørende								5 000										5 000
KREFT Særutlysning kreftmidler								20 505										20 505
KVINNEHELS Kvinners helse								5 935										5 935
NEVRONOR Nasj.satsing på nevrovitensk.f	13 580																	13 580
UNIKARD Nasj.satsing hjerte- karforskn	1 500																	1 500
Internasjonal prosjektstøtte									4 000									4 000
S-AFRIKA Progr.f.forskn.samarb.m.Sør-A									4 000									4 000
Infrastruktur og inst. tiltak		7 000																7 000
Strategisk institusjonsstøtte		7 000																7 000
K-SENTER Kunnskapscenter for utdanning		7 000																7 000
Nettverkstiltak	12 750			10 900	500	2 500												26 650
Internasjonale nettverkstiltak	12 750			10 900	500	2 500												26 650
INT-BILAT BILAT-ordningen	11 150			10 900	500	2 500												25 050
NOR-SAM Nordisk samarbeid	1 600																	1 600

2011
Årets bud dwh

	KD(2006)	KD(2006)S P	FOND	NH- GEN	FKD- GEN	LMD- GEN	MD- GEN	HOD	UD	AID- SPES	KRD	BLD- SPES	FIN	JD	KUD	FAD- SPES	DIV	Totalt
Diverse FoU-rel. aktiviteter	400							3 500		14 000						1 000		18 900
Inform./formdl./ publisering	400																	400
KOMMUNIK Kommunikasjon	400																	400
Planlegging/utredn./evaluering								3 500		14 000						1 000		18 500
EVA-NAV Evaluering av NAV-reformen										7 000								7 000
EVA-PEN Evaluering av pensjonsreformen										7 000								7 000
MAMMOGRAFI Evaluering av Mammografiprogr								3 500										3 500
PLAN Planlegging																1 000		1 000
Disposisjonsfond	225																	225
Disposisjonsfond	225																	225
DISPFON Disposisjonsfond	225																	225

Divisjon for vitenskap

Tall i 1000 NOK

	2011																
	Årets bud dwh																
	KD(2006)	KD(2006)S P	FOND	NH-GEN	OE- GEN	FKD- GEN	LMD- GEN	MD- GEN	HOD	UD	SD	BLD- SPES	JD	KUD	FAD- SPES	DIV	Totalt
Total sum	1 086 220	47 255	591 460	365 500	9 500	116 739	178 559	147 718	19 700	25 023	15 500	4 000	1 000	4 762	3 629	7 116	2 623 681
Programmer	105 375		10 000	7 400	4 000			1 500	19 700	5 000		4 000	1 000	4 762	3 629		166 366
Grunnforskningsprogrammer	105 375		10 000	7 400	4 000			1 500	19 700	5 000		4 000	1 000	4 762	3 629		166 366
CERN Kjerne- og partikkelforskning	21 500																21 500
ESRF ESRF følgforskning	5 500																5 500
EUROPA Europa i endring	6 000									2 000			1 000				9 000
EVITA eVitenskap	16 000			7 400													23 400
KOSK-II Katalyse og org.synt.kjemi II	9 900				4 000												13 900
KULVER Kulturell verdsetting	14 000													4 762			18 762
P-KVINN Program for kvinne- og kjønnsf	7 000											4 000					11 000
P-SAMISK Program for samisk forskning	8 220														3 629		11 849
ROMFORSK Program for romforskning	17 255							1 500		3 000							21 755
SAMKUL Samfunnsutviklingens kulturell			10 000														10 000
STAMCELLER Stamcelleforskning									19 700								19 700
Frittstående prosjekter	550 095		41 900		1 000					2 773						3 980	599 748
Fri prosjektstøtte	480 120		40 700		1 000												521 820
FRIBIO Biologi og biomedisin	138 470		12 150														150 620
FRIENERGI Fornyb.energi,lagr.fangst.CO2	9 500																9 500
FRIMED Fagkom.for klin.med.o.folkehel	50 190		5 880														56 070
FRIMUF Frie prosj Miljø og utvikling	28 685		2 340														31 025
FRINAT Matematikk og naturvitenskap	84 630		5 360														89 990
FRITEK Teknologi	48 670		4 330		1 000												54 000
HUM Fagkomiteen for humaniora	67 975		4 240														72 215
SAMF Fagkomiteen for samf.vitenskap	52 000		6 400														58 400
Andre grunnforskningsprosjekt	40 000		1 200														41 200
GRUNNLOV Grunnlovsjubileet 2014	10 000																10 000
NEVRONOR Nasj.satsing på nevrovitensk.f			1 200														1 200
YFF Yngre, fremragende forskere	30 000																30 000
Internasjonal prosjektstøtte	17 225									2 773						3 980	23 978
IS-ADM Administrasjon IS	664																664
IS-AUR Samarb.progr. Norge Frankrike	500																500
IS-BILAT Mobilitet Norge-USA /Canada	6 000																6 000
IS-DAAD Forskerutveksl. Norge-Tyskland	500																500
IS-JSPS JSPSmobilitet fra Japan	800																800
IS-MOBIL Mobilitetsprogr.f.utl.Ph.D-stu	6 011									1 323							7 334
IS-NAD Samarbeid med NORAD-land										1 450							1 450
IS-NORDIC Nordic Pilot Programme for NSF	750																750
IS-RUOK EONR-økonomi																1 300	1 300
IS-RURE EONR-rettsvitenskap																1 300	1 300
IS-RUST EONR-statsvitenskap																1 200	1 200
IS-RWE Musikkamarbeid Norge-Tyskland																180	180
IS-TOPP Toppfinans. av M.Curie-stipend	2 000																2 000
Andre frittstående prosjekter	12 750																12 750

2011
Årets bud dwh

	KD(2006)	KD(2006)S P	FOND	NH-GEN	OE- GEN	FKD- GEN	LMD- GEN	MD- GEN	HOD	UD	SD	BLD- SPES	JD	KUD	FAD- SPES	DIV	Totalt
KONT Kontingenter	16 400				3 000											2 131	21 531
NOR-SAM Nordisk samarbeid	6 300																6 300
Diverse FoU-rel. aktiviteter	41 487		5 500													1 005	47 992
Inform./formdl./ publisering	32 397															1 005	33 402
FORM Formidling	545																545
PROREAL Profileringsprogr.f.realfagene	3 000															1 005	4 005
PUBL Publisering/prosjektinform	5 860																5 860
VITEN Vitensentre	22 992																22 992
Planlegging/utredn./evaluering	9 090		5 500														14 590
EVA Evaluering	1 940																1 940
GENPLAN Gen. planlegging/utredn./eval	7 150		5 500														12 650
Disposisjonsfond	1 540																1 540
Disposisjonsfond	1 540																1 540
DISPFON Disposisjonsfond	1 540																1 540
Felleskostnader	14 900			500		400	300										16 100
Sekretariatet	14 900			500		400	300										16 100
ETIKK Nasjonale forsk.etiske komite	10 800			500		400	300										12 000
KILDEN Oppstart, lønn, randsone etc	4 100																4 100